
3 1761 07432784 2

Hvad Ellen vilde.

Fortælling

af

H. F. Ewald.

Kjøbenhavn.

Forlagt af den Gyldendalske Boghandel (F. Hegel).

Thieles Bogtrykkeri.

1869.

Ingen Mand i hele Kjøbenhavn var i sin Tid mere sikker at træffe paa Volden hver Morgen, end gamle Jørgen Skovby, forhenværende Grosserer, nu Capitalist med en ret anselig Indtægt. Afvexling fornøier, siger et gammelt Ord, som i vor ustadige Tidsalder kun har faaet en altfor stor og udbredt Sandhed — gammel Vane bider bedst, det var Jørgen Skovbys Valgsprog. Hans Liv havde stedse været regelmæssigt, selv da han var meget yngre og i fuld Virksomhed; nu, paa de gamle Dage, gjorde han en Forretning af enhver Smaating og var en prægtig gammel Stivnakke, som dog netop ved sine regelmæssige Vaner holdt Livet friskt og undgik Lede. Hans Paalidelighed i vigtige Anliggender svarede imidlertid ganske til de Forventninger, som hans Punktlighed i Smaating vakte. Han nød i høi Grad sine Medborgeres Tillid, havde ofte med Ære skilt sig fra kommunale Hverv og var meget øm over sit gode Navn og Rygte. Derfor var han ogsaa Familiens Orakel og selvskreven Voldgiftsmand i de Stridigheder, som nu og da kunde vække Nore blandt Medlemmerne af hans vidtforgrenede Slægt. Han var Lavværge for sin afdøde Brodersøn, Christian Skovbys Enke, Ellen, og hver Morgen, om Veiret end

var nok saa haardt, gik han sin Tour over Volden til Ellen Skovbys Gaard udenfor Byen for at see til hendes Bedrift, Støberiet.

En klar og kold Aprilmorgen gik han da den vante Gang under Voldens endnu bladløse Træer og stred mod den skarpe Vind, der havde baade Vinterens Kulde og Foraarets Tørhed i sig. Han knappede Frakken om sin trivelige Person og gik rask til, medens hans rødaarede Kinder blomstrede endmere under Vindens ublide Kjærtegn; men pludselig fornam han en Haand paa sin Skulder, standsede og vendte sig om.

„Ih — Godmorgen, kjære Cancelliraad!" udbrød han smilende og lagde Hovedet tilbage, som om Mødet overraskede ham saare behageligt; „saa tidlig ude idag? Det er ellers ikke Deres Vane."

„De bedrageriske Solstraaler," svarede Cancelliraad Helmers klare og muntre Stemme, „lokkede mig ud. Jeg ventede just ikke at træffe selve Vaargudinden og hendes Terner, unge, skjønne, sommerklædte Damer heroppe paa Volden, men dog heller ikke at faae en saa ublid Modtagelse af Luftens vilde Sønner. Havde jeg ikke truffet en Lidelseskammerat i Dem, saa vilde jeg angret, at jeg ikke blev nede i Gaden."

„Frisk Luft er sund, Cancelliraad!" sagde den Gamle med Vægt, „især om Morgenen."

„Frisk Luft, jo jeg takker! Nei veed De hvad, min kjære Hr. Grosserer! bliver dette længe ved, saa have vi al Udsigt til at komme til at løbe paa Skøiter i Mai Maaned. Nordpolen er vist ifærd med at flytte, i hvilken Anledning jeg haaber, at Almanakken bliver omredigeret. Er det ikke harmeligt i Skindpelts

at huske, at vi allerede den 21de Marts læste i Almanakken: Foraar begynder? Sømmer det sig for Kjøbenhavns ærværdige Observatorium at føre Publikum saa skammeligt bag Lyset?"

„Observatoriet? Det er jo Vorherre, De gaaer irette med; men," vedblev den Gamle og løftede Stokken, „see paa Træerne! Bladknopperne ere ganske tykke og grønne; Almanakken har Ret."

Helmer fulgte med Øinene Grossererens Pegepind og sagde saa med et fiint, ironisk Smiil:

„Det maa være et specielt Galanteri af Voldens Træer, fordi Observatoriet er flyttet herop."

„Ha, ha!" loe Jørgen Skovby, „De er en stor Spasmager."

Den Compliment fandt Helmer ikke Behag i. Han var vissélig noget Andet og Mere, end en Spasmager; men det var dog ikke første Gang, han havde erfaret, at en udpræget Humorist maa finde sig i at sætte sin Værdighed som Menneske til.

„Skindpelts i April Maaned," vedblev den Gamle, idet han tog sin atten Aar yngre Lidelseskammerat under Armen, „og ovenikjøbet Paraplui, formodentlig til at bruge som Vindskjærm? De tænker for meget paa Deres Helbred, min gode Cancelliraad! Jeg, som gaaer i mit otte og tredsindstyvende Aar, vilde have gyldigere Aarsag dertil; men jeg kan sige Dem, hvoraf det kommer — det er, fordi De er Pebersvend! Rigtignok er jeg, Gud bedre det! som gammel barnløs Enkemand nu i samme Kaar, som De; men min salig Kone pillede i sin Tid alle Pebersvendenykker grundigt ud af mig."

„Parapluien luner deiligt," svarede Helmer og slog den op.

„De maa gifte Dem, min gode Cancelliraad!" sagde Jørgen Skovby og skjærede til den opslagne Paraplui.

„Ja, og lade min Tilkommende holde Parapluien!"

„At see en Mand, der ikke har fyldt sit halvtredsindstyvende Aar," vedblev den Gamle hensynsløst, „og uden et graat Haar i Hovedet at gaae og krybe sammen bag en Paraplui — fy!"

Gustav Helmers fine, bevægelige Ansigtstræk udtrykte Mishag, og hans lyse Blik blev gnavent. Dog fattede han sig hurtigt og sagde:

„Apropos — hvad tænkte De paa, da jeg kom? Jeg kunde see det paa Deres Gang og Lader, at Deres Tanker arbeidede stærkt."

„De har et skarpt Blik," svarede Jørgen Skovby; „det kommer af, at De i sin Tid gjorde Tjeneste ved Politiet."

Den Compliment formildede Helmer. Han var en kundskabsrig Mand, som trods sine Embedsforretninger som Contoirchef havde forstaaet at vinde Tid til alvorlige Studier, en skarp Tænker, som mere end een Gang med Pennen og saare heldigt havde taget Deel i den offentlige Debat. Han havde en levende Sands for Poesi og Konst, og dog havde Videnskaben neppe en Ager, hvor han ikke havde været med sin Plov — kort sagt, han var en Mand, fuldt rustet med aandelige Vaaben, hvor lette og muntre hans Ord end kunde falde, og han mente selv at være en Filosof, der fra sit ophøiede Stade roligt kunde see ned

paa Mængdens Daarskaber; men dog smigrede Hentydningen til hans praktiske Virksomhed ham mere, end al Roes over aandelige Fortrin; thi Bevidstheden om selv en ringe Handlingens Bedrift hæver et Menneskes Selvfølelse og smigrer hans Forfængelighed mere, end aandelige Triumfer.

„Maaskee," svarede han beskedent, „men jeg formaaede dog ikke at gjette, hvad De tænkte paa."

„En fiin Maade at fritte mig ud paa," sagde Jørgen Skovby; „men De skal faae Deres Nysgjerrighed tilfredsstillet. Jeg tænkte paa Ellen og hendes usalige Mand — ja, lad os haabe, at Gud alligevel for Christi dyrebare Blods Skyld har taget ham til Naade; men selv gjorde han Sit til, at hans Sjæl kunde fare lige ned i Helvede. — Idag er det netop fire Aar, siden han døde."

Helmers Blik blev koldt og hans Mine ironisk. Himmerige og Helvede, Frelse og Fortabelse vare stærke Ord, der havde en ubehagelig, tirrende Klang for hans Øren. Den christelige Moral satte han høit, men den christelige Troeslære var for ham intet andet, end Daarskab. Den gode gamle Spidsborger, der gik ved hans Side, og hvem han kaldte sin Ven, var dog altfor ulogisk en Sjæl til, at han nogensinde havde nedladt sig til at bryde en Landse med ham; men dertil kom, at selve Themaet, Ellen og hendes usalige Mand, havde en vis Interesse for ham. Han taug altsaa og lod den Gamle fare fort.

„Er det ikke en Gaade," vedblev Jorgen Skovby, „at stakkels Christian, et saa vel oplært og lovende ungt Menneske, i gode Omstændigheder og lykkeligt

gift, at han, siger jeg, strax da han fik Raadighed over sin egen og sin Kones Formue og den skjønne Bedrift, styrtede sig i Udsvævelser og ødede sine Penge, sin Tid og sit Helbred i Svirebrødres og Skjøgers Selskab?"

„En meget bedrøvelig Gaade," svarede Helmer, „især hvis han virkelig var lykkelig gift."

„Ikke lykkelig gift?" udbrød Jørgen Skovby, greb Helmer i Armen og holdt ham en Alen ud fra sig, „Gudsdød, Mand, De veed jo ikke selv, hvad De siger! Viis mig et kjønnere, behageligere, mere fornuftigt Fruentimmer, end Ellen! Ingen Mand i hele Kongens Kjøbenhavn var bedre gift, end Christian, den Døgenigt! Gud tilgive mig, men det maa jeg kalde ham, som han nu ligger med Skam i sin Grav, var han end ti Gange min Brodersøn."

„De misforstaaer mig," svarede Helmer, mod Sædvane søgende efter Ord, „jeg mente blot — at de unge Ægtefolk muligviis ikke holdt af hinanden; Partiet blev nok lavet af Forældrene — eller, det vil sige, hm! Familien ønskede det."

Forældrene vare, hvad Helmer ikke strax huskede, dengang paa begge Sider døde, alene Christian Skovbys Moder undtagen, som først Aaret efter lukkede sine Øine. Hun og Onkel Jørgen havde lavet Partiet, og en Formodning om Sagens Sammenhæng paatrængte sig Helmer, da han blev den mørke Rødme paa Jørgen Skovbys Aasyn vaer.

„Lavet?" udbrød den Gamle hidsigt, „der blev Intet lavet ved det Parti; men De snakker, som De har hørt til," vedblev han roligere, „for hvis de To

ikke holdt af hinanden, saa var det Djævlens Værk. Partiet var i enhver Henseende lige, min Fa'er! Der var Ungdom, en vakker Person og Formue paa begge Sider — hvad Pokker skulde der være iveien for, at de To jo kunde holdt af hinanden, naar de bare havde villet?"

Helmer smilede over denne Opfattelse af Kjærlighed og ægteskabelig Lykke.

„Tag mig det ikke ilde op," sagde han, „men Fru Skovby bar virkelig Tabet af sin Mand med en mærkværdig Sindsro. Jeg er bange for, at hun hører til de fromme, lidenskabsløse, jeg havde nær sagt kolde Qvinder, der ikke kunne elske, idetmindste ikke som jeg opfatter Ordet."

„Ellen kold — jo pyt, luur hende! Det stille Vand har den dybe Grund; men De saae hende ikke ved hendes Mands Sygeleie, hvor stærkt hun var rystet ved Synet af hans Elendighed og ved at høre de angrende Ord, der kom for seent; hun pleiede ham saa trofast, som om han havde været et Mønster paa en Ægtemand, og Gud velsigne hende derfor! og saa havde jeg efter hans Død ventet, at det vilde blevet til den bare Græmmelse og Elendighed med hende; men der feilede jeg vidt; og den Fatning, hun har viist, og som De laster, den priser jeg. Der sad hun som en ung Enke, kun 20 Aar, med en stor Bedrift; de Fleste i hendes Stilling vilde ønsket at blive den qvit; men det var forbundet med stort Tab i Hui og Hast at realisere Eiendommen og Støberiet, og det gjorde jeg hende, som det var min Skyldighed, opmærksom paa, og saa gik hun strax modigt ind paa at

fortsætte den store Huusholdning, og nu har hun faaet en Interesse for Affairerne, som høilig har glædet mig."

Helmer kunde ikke see rettere, end at den Gamles Skildring ganske bekræftede hans Opfattelse af Ellen Skovbys Karakteer, men han havde sine Grunde til ikke at sige ham altfor ivrigt imod; han var i det for ham sjeldne Tilfælde, at han selv ønskede at faae Uret; men han vilde ikke blotte sig og røbe dette sit hemmelige Ønske. Han taug da og lyttede, tilsyneladende ligegyldig, til den Gamle, som vedblev:

„Det gaaer forbausende godt med Bedriften. Sandt nok, hun har en udmærket dygtig Bestyrer i Harald Strøm —"

„Og en fortræffelig Overbestyrer i sin Lavværge," faldt Helmer smilende ind.

„Naa, naa," svarede Jørgen Skovby, „jeg vil ikke have større Ære, end der tilkommer mig; jeg er nærved at troe, at det godt kunde gaae uden Lavværgen. Den Ellen har forbauset mig; men jeg kan ikke rigtig blive klog paa hende. Det kan da umuligt være hendes Mening, saa ung og kjøn en Enke hun er, at hensidde alle sine Dage som Enke og ikke bryde sig om Andet, end styre sin Bedrift; det har heller aldrig været min Mening, at hun skulde beholde den i Længden; det maa ganske komme an paa, hvilken Slags Mand hun gifter sig med; gifte sig igjen skal og maa hun; men hun har, mellem os sagt, allerede foræret to Kurve bort. Jeg har en Fornemmelse af, at Noget har hun bag Øret; hvad er det egentlig, hun vil?"

„Jeg skal ikke kunne sige det," svarede Helmer hurtigt og forlegent; „men nu maa jeg virkelig paa Contoiret."

„Paa Contoiret — Klokken halv ti?" udbrød den Gamle og foretog sin Yndlingsmaneuvre, idet han greb Helmer i Armen og holdt ham ud fra sig, som for ret at tage ham i Øiesyn; „naa — den var god! Nei, kom med mig! Lad os gjøre Ellen en lille Morgenvisit; naar jeg har Dem under Armen, bliver jeg dobbelt velkommen."

Helmer gjorde Indvendinger, men gav dog efter og lod sig bortføre af sin ulogiske, men praktiske gamle Ven, der havde et godt Greb paa den Konst, altid at faae sin Villie. Der var endnu et Stykke til den nærmeste Nedgang, og de gik nu videre henad Volden i dyb Taushed.

Ret en Mand for Ellen, tænkte Jørgen Skovby, medens han satte Stokken fast i Jorden ved hvert Skridt; godt Hjerte, retskaffen tilbunds, kjøn Mand i den bedste Alder; godt Levebrød og lidt Formue ved Siden af; ingen ung Fusentast, som vil rende Panden mod Væggen; har for længe siden løbet Hornene af sig, nyder stor og vel fortjent Agtelse af sine Medborgere og respekteres for sin Dygtighed af sine Embedsbrødre. Jakob overtager Bedriften; har Penge til at løse Ellen ud, og det er paa Tiden, at han sætter Foden under eget Bord. Ellen bliver Cancelliraadsfrue, fører et smukt Huus og gjør Familien Ære!

Medens gamle Jørgen i sine egne Tanker saa skjønt og nemt bragte Alt i Rigtighed, gik Gjenstanden for dette vakkre Arrangement ved hans Side, saa op-

tagen af sine Tanker, at han næsten glemte sin Ledsagers Nærværelse.

O, Svaghed, alle Dødeliges fælleds Lod! tænkte han. Hvorledes er dette egentlig kommet over mig? Har Straalerne fra Ellen Skovbys smukke Øine smeltet det Pantser, der nu i saa mange Aar trofast har beskjærmet mit Hjerte, eller har Andre fra først af indgivet mig det? Alle hendes Slægtninge og flere af mine Venner ønske os forenede; ved enhver Leilighed føre de os sammen og, som ved Hexeri, bliver skjøn Ellen altid min Borddame. Indtagende er hun, uagtet hun ingen Talenter har; jeg har aldrig hos hende bemærket nogen særdeles Sands hverken for Poesi, Konst eller Musik; hun synger ikke, men hun har en blød, velklingende Stemme; jeg har aldrig hørt nogen aandrig Bemærkning fra hendes skjønne Læber, men heller aldrig nogen Dumhed. Hun taler ikke meget, men hendes Væsen er blidt og yndefuldt; der er Poesi og Ynde ved hendes blotte Nærværelse. Hun er rolig og selvbehersket, altfor rolig. Jeg kan ikke gjennemskue hende; hvor lidet kjender jeg ikke til hendes Karakteers og Temperaments sande Beskaffenhed? Veed jeg, hvilke Luner der kan skjule sig under dette rolige Væsen, som Understrømme i det dybe Vand? Jeg er 25 Aar ældre, end hun — o, Gustav Helmer, vær nu ingen Daare! Kast ikke hele Din Livsfilosofi overbord for en smuk Qvindes Skyld! Forlad ikke det sikkre Stade, hvorfra Du hidtil saa rolig har seet ned paa den øvrige Menneskeheds Daarskaber, men vær en Mand og staae fast!

Havde Jørgen Skovby kunnet læse i Helmers Hjerte i dette Øieblik, vilde han vistnok blevet meget bekymret for sine velmente Planer til Helmers og Ellens Bedste; Helmers Kjærlighed begyndte, som Kjærlighed næsten altid begynder hos den modne Mand, frygtsomt, betænkeligt, uklart, standset af egenkjærlige Bitankers Hæmsko. En stærk Lidenskab kan ligefuldt voxe op deraf; Alderen er saa langt fra at være en Hindring, at Lidenskaberne tvertimod, naar de komme i den modne Alder, forholde sig til Ungdommens Lidenskaber, som en stærk Storm til en Kastevind; og hvad Klogskab, Erfaring og Stoicisme angaaer, da —

Ei Nogen fangen er saa sikkert, som den Vise! *)

Nei, havde Ellen blot villet, da havde Helmer formodentlig allerede været fangen. Hendes Koldsindighed havde været en bedre Dæmper, end al hans Livsfilosofi; men naar han hovmodigt mente, at et Tilbud fra hans Side vilde være nok til at gjøre Sagen klar; naar han slet ikke tog Muligheden af et Nei fra hendes Side med i Beregning, ikke tvivlede om, at hun jo nok vilde komme til at elske ham, om han gjorde hende den Ære at tilbyde hende sin Haand og sit Navn, men kun tvivlede om, hvorvidt hun overhovedet var istand til at elske — da skulde hans Øine snart paa en overraskende Maade blive aabnede.

Tøvende, som om han frygtede en Snare, nærmede han sig Ellen Skovbys smukke og anselige Gaard. Pludselig standsede han, lagde sin Haand paa Jørgen Skovbys Arm og sagde:

---

*) Shakspeare.

„Der falder mig Noget ind! De sagde før, at at det idag er Deres Brodersøns Dødsdag; er det passende at gjøre Enken en Visit paa en saa alvorlig Dag?"

„Naa," svarede Jørgen Skovby flegmatisk, „husker hun Datoen, saa er hun sagtens forknyt og trænger netop til at opmuntres; husker hun den ikke, saa er det jo lige fedt."

Det var der dog nogen Logik i; Helmer smilede og gik med; han havde ganske gjenvundet sin Fatning, og hans Ansigt fik det Udtryk, som det pleiede at antage, naar Videts Gnist tændtes i hans frugtbare Hjerne.

Strax da de traadte ind i Porten, viste der sig i Perspektiv et Syn, der i Jørgen Skovbyes Øine var fuldkommen dagligdags, men som Helmer saae paa med et ganske andet Blik.

I Gaardens Baggrund stod Jernstøberiets Bestyrer, Harald Strøm, omgiven af en Gruppe Arbeidere. Han syntes at forklare dem Noget, og de lyttede opmærksomt til. Han havde en Bog i Haanden, men saae i dette Øieblik opad, som om han var sysselsat med at løse et Problem eller gjøre en Beregning. Arbeiderne stode i forskjellige, mere eller mindre eiendommelige Stillinger omkring ham, tause og med Øinene fæstede paa hans Aasyn, medens de ventede paa Løsningen af Spørgsmaalet. De beherskedes aabenbart Alle af den samme Tanke, og det var denne Omstændighed, der holdt deres kraftige Skikkelser i fuldkommen Ro.

Hovedfiguren, Bestyreren selv, fængslede dog især. Hans kraftige, ranke Skikkelse ragede op over de andre; hans Ansigts Profil viste regelmæssige, skjønne, harmoniske Linier; Panden syntes noget lav, Næsen var fiint bøiet, Munden veldannet, Hagen lidt fremstaaende og støbt i en fast Form. Det mørke Haar bølgede rigt frem under Hatten, Ansigtsfarven var bleg, de brune Øine havde et energisk, men noget tungsindigt Udtryk, og Læberne syntes mere tilbøielige til at forstærke dette tungsindige Præg ved et vist bittert Træk, end til at formilde det ved at smile. Ansigtstrækkenes bløde Linier lode ingen Tvivl om, at han var en Mand i den kraftigste Ungdom, men Udtrykket vakte den Forestilling, at han tidlig havde prøvet Modgang.

Den hele Gruppe, som Helmer opfattede med øvet Konstsands, stod paa Grændsen af Fabrikens Slagskygge, men belystes foroven af Aprilsolens klare Lys.

En Forandring af Dragterne og Omgivelserne, tænkte han, og det kunde blive et herligt Tableau; der er Motiv til et Maleri i denne Gruppe. Hvad mon min geniale Ven N. vilde gjøre ud deraf, om han saae det? En nøgen Strandbred og det brusende Hav i Nærheden, og vi have en Gruppe Fiskere — nei, bedre en Skare Vikinger med deres Høvding — eller skulle vi forandre Scenen til en glødende Ørken og paa Grund af Bogen og det tungsindige, sværmeriske Blik gjøre Hovedfiguren til en prædikende Munk paa Korstogenes Tid og hans Tilhørere til andægtige Korsfarere?

„Hvad tøver De efter, min gode Cancelliraad?" spurgte Jørgen Skovby, som var gaaet forud, „der er en fordømt Træk i den Port. Der kommer Ellen!"

Helmer saae op og blev Ellen og hendes Søster, Marie Østrup, vaer; de kom fra Haven og nærmede sig fra den modsatte Side den Gruppe, som Helmer havde studeret saa nøie. Ellen gik langsomt, som det klædte hendes høie, fyldige Skikkelse bedst; men Forholdene i denne anselige Skikkelse vare dog saa skjønne og hendes Gang saa let, at ikke engang Helmers skarpe Blik kunde finde Noget at udsætte. Hun bar et hvidt Klæde over Hovedet og havde knyttet det under Hagen; det var et smukt Portrait i en simpel, klædelig Ramme; men Helmer formaaede ikke her at anvende sit Studium — de bløde, fiint formede Træk, det blide, straalende Blik fra disse klare brune Øine, det mørke, fyldige Haar og den ualmindelige skjønne, friske Ansigtsfarve frembragte et Totalindtryk, hver Gang paany saa friskt og stærkt, at det lammede hans Kritik.

Arbeidernes Gruppe opløste sig, da den unge Frue nærmede sig; Harald Strøm gik hende et Par Skridt imøde og hilste hende meget ærbødigt, næsten ydmygt. Hendes Øine fik forøget Liv, og hendes Kinder blussede lidt, da hun talte til ham; Helmer fik det Indtryk af denne lille Scene, at hun gav ham en Irettesættelse, og den endnu ærbødigere Hilsen, hvormed den unge Bestyrer fjernede sig, syntes ikke at modsige denne Opfattelse.

„En ualmindelig kjøn ung Mand, denne Strøm," sagde Helmer til Skovby, „men man kan see paa ham,

at han har tjent sig op fra neden af; han bærer dog Slavemærket paa sin Pande."

„Vist ikke," svarede Skovby, „her har aldrig været Slaver i denne Bedrift; vi behandle vore Folk som Mennesker."

Men Damerne vare nu ganske nær, og Ellens Søster Marie, som blot havde opfattet Ordet „Slaver", udbrød, ligesom de mødtes:

„Der er da ingen Slaver brudt ud?"

„Ha, ha, ha!" loe Onkel Jørgen; „nei, det var Cancelliraaden, der sagde, at han finder, at Strøm ligner en Slave."

„Vist ikke nei," faldt Helmer hurtigt ind, „jeg sagde, at han bærer Slavemærket paa sin Pande, hvormed jeg blot mente, at hans Væsen er af den Art — erindrer om, at han altid har været i en tjenende Stilling."

„Naa saadan!" sagde Marie ligegyldig, men Ellen taug. Helmer havde kun vexlet en stum Hilsen med Husets Frue og henvendte sig derfor nu til hende, idet han sagde:

„Det var altsaa paa en Maade en Compliment, nemlig forsaavidt som et mindre beskedent Væsen ikke vilde passe sig for en Mand i hans Stilling — hvad mener De, kjære Fru Skovby?"

Medens Onkel Jørgen udbrød: „godt klaret i en snever Vending!" hævede Ellen Hovedet og saae paa Helmer med et stolt og harmfuldt Blik; men det slukkes hurtigt som et Lyn; hun slog Øinene til Jorden, hendes Kinder blussede, og da hun atter saae op,

smilte hun udfordrende og stirrede et Øieblik ufravendt paa — hans Pande.

„Vil Cancelliraaden ikke træde indenfor?" spurgte hun derpaa med et ceremonielt lille Knix, og Helmer, saavel som de Andre, fulgte Opfordringen, han temmelig forvirret og tankefuld. Det var ikke første Gang, at Ellen Skovby havde bragt ham en Smule ud af Fatning ved et Blik, et Smiil eller uventet Taushed, i Lighed med den stumme Scene, der nylig havde overrasket ham; og denne Taktik gav hende en Overlegenhed over ham, med det livlige og snaksomme Væsen, som tirrede ham. Hun syntes at bemærke hans Forstemthed, da de vare komne ind i Stuen, fordobblede sin Høflighed som Værtinde, talte med større Liv og mere, end det ellers var hendes Vane, men uden at det lykkedes hende at formilde ham, eller bringe ham i Stemning. Han viste sig temmelig ordknap og sagde ikke en eneste Vittighed, et sikkert Tegn paa, at han var i daarligt Lune; og det varede ikke længe, inden han tog Afsked og gik.

Kort efter forlod Ellens Søster Værelset, og Onkel Jørgen og Ellen bleve alene.

Den Gamle saae sig om i Ellens hyggelige Dagligstue, smaanynnede, trommede med Fingrene paa Bordet, stirrede paa Ellen, kort sagt gav alle Tegn paa, at han i sin Egenskab af Familiens Hoved og Ellens Lavværge i den bedste og velvilligste Hensigt vilde begaae en eller anden Misgjerning.

„En ualmindelig vakker Mand, den Helmer!" sagde han omsider.

„Meget vakker," svarede Ellen koldsindigt, uden at see op fra sit Sytøi.

„Retskaffen tilbunds," vedblev Onkel Jørgen med Eftertryk; „forstandig, solid og dog overmaade munter og morsom."

„Ja, meget morsom," gjentog Ellen.

„Men ingen Laps, endskjøndt han er en kjøn Mand; han har solide Kundskaber."

„Ja," svarede Ellen og saae op, „han er nok hjemme i alle Videnskaber, undtagen i een."

„Hvad er det for een?"

„Theologien."

„Theologien — hvad skulde han med den? Han er jo Jurist."

„Han studerer Filosofi, Konsthistorie, Naturvidenskaberne; han samler paa Malerier, Urter, sjeldne Stene, og han har et Teleskop til at kigge Stjerner med — hvad skal en Jurist med alt det?"

„Det er nu hans Lyst, Ellen! Han har Raad til at more sig dermed, og det er da alletider bedre, end at drive op og ned ad Østergade eller løbe i Tivoli."

„Ganske vist, Onkel! men ikke bedre, end at gaae i Kirke."

Onkel Jørgen trommede Generalmarsch med Fingrene.

„Der løber saa mange Skjelmer i Kirke, Ellen!" sagde han.

„Desværre, det tør jeg vel ikke ganske benegte; dog troer jeg, at flere Skjelmer blive derfra."

„Den Mand, der bliver hjemme, Ellen! han kan derfor nok være gudfrygtig paa sin Viis."

„Det hører vel ikke til Umulighederne," sagde Ellen tøvende.

„En god moralsk Vandel er den sande Grundvold for Livets Lykke," sagde den Gamle med hævet Stemme, „og," vedblev han, en Smule rødere i Hovedet, „det passer sig ikke for Fruentimmer at disputere om Religionen; men det var netop det, Du gjorde forleden hos Jespersens. Hvad Helmer troer, eller ikke troer, det maa blive hans Sag; kommer ikke os ved."

„Det har Du Ret i," svarede Ellen hurtigt; „det vedkommer allermindst mig."

„Hm!" brummede den Gamle; „kom saa ikke tiere med den Passiar, at Du ikke kan lide Helmer, fordi han ikke gaaer i Kirke."

„Jeg har aldrig sagt, at jeg har Noget imod ham," sagde Ellen sindigt; „der er meget Godt og Elskværdigt ved den Mand; og saa er han saadan en god, gammel Ven af Familien; jeg kan huske ham, fra jeg var ganske lille."

„Helmer er en Mand i sin bedste Alder," svarede Onkel Jørgen barskt; „rask og rørig, rank som en Gran, ikke et graat Haar i Hovedet."

Ellen taug og syede meget hurtigt.

„Hør nu, Ellen," udbrød den Gamle og reiste sig; „Du er jo ingen ung Tøs, der vil tabe Contenancen og løbe ud af Stuen, fordi jeg gjør Dig et ligefremt Spørgsmaal. Du er, Gud hjelpe os! en bedrøvet Enke, der har prøvet, hvad Livet giver; men

Du er for ung til at sidde saaledes hen; jeg vilde gjerne vide Dig i Havn, inden jeg lukker mine Øine; — hvis nu Helmer friede til Dig, vilde Du saa ogsaa give ham en Kurv?"

„Er det et Frieri?" spurgte Ellen hurtigt og fattet og lod Syetøiet synke i Skjødet; „gaaer Du Cancelliraadens Ærinde?"

„Vist ikke, min Glut!" svarede den Gamle, som nu var gaaet hen til hende og klappede hende venligt paa Kinden; „men man kan jo see med et halvt Øie, at han har Dig kjær, og han frier saamænd nok tilsidst, naar Du blot ikke er altfor frastødende mod ham. Det har gjort baade Gine og Sara meget bekymrede, at Du har viist to saa gode Tilbud fra Dig, som — naa, lad os nu ikke mere røre op i det! Ingen af os kjender nogen bravere Mand, end Gustav Helmer, og det er i alle Henseender et fornuftigt og passende Parti. Der vil blive stor Glæde i Familien, om der bliver et Parti af jer To — naa, svar ikke Noget strax! men tænk nu fornuftigt over, om Helmer ikke alligevel skulde være den Rette!"

Ellen blussede som en Rose, da den Gamle nikkende og smilende bød hende Godmorgen og gik sin Vei.

Den Rette! Ellen blev siddende med foldede Hænder og bankende Hjerte og tænkte paa, hvem den Rette egentlig var. Hun forestillede sig Onkel Jørgens og Tanternes Forbittrelse og den store Forargelse trindt om i Slægten, naar — eller om det kom for Dagen! Hun havde een Gang, i sin tidlige Ungdom og aandelige Umyndighedsalder, kastet sit Hjerte for

Fodderne af denne Moloch — Familievillien, et Offer, der let kunde have gjort hele hendes Liv saa sørgeligt, som en Vandring gjennem Gehennas Dal. Døden havde gjort hende fri, og nu havde hun fast besluttet, at hvis hun nogensinde igjen opgav sin Selvstændighed, da vilde hun ene og alene følge sit eget Hjertes Drift. Hun havde i tre lange Aar ofte bittert faaet at føle, at uden Kjærlighed er en Hustrus Lod ofte ikke stort bedre, end en Slavindes, og hendes ulykkelige Ægtefælles Udskeielser havde indgivet hende en dyb, overdreven, men forklarlig Mistillid til Mændenes Troskab.

Hendes sørgelige Livserfaring havde forgiftet mange Øieblikke for hende, som ellers kunde været lykkelige og glade, men den havde tillige været hende en Advarsel mod enhver Fristelse. Fortidens mørke Erindringer gjorde hendes Væsen ofte koldt og tilbageholdende, men de havde tidlig modnet hendes Sjæl og ladet christelig Alvor slaae dybe Rødder i hendes Hjerte. Under hendes ulykkelige Ægteskab oplivede intet Barn hendes Hjem. Mangen Aften, medens hendes Mand færdedes, hun vidste ikke hvor, og medens hun sad og ventede paa hans Hjemkomst med Angst og Spænding, søgte hun Trost i Bøgernes Bog og i brændende Bøn. Flere af hendes Ungdomsveninder raadede hende til at glemme sine Sorger i Adspredelser og kaldte hende et Hængehoved og en Taabe, naar hun ikke vilde følge dem paa deres muntre Farter. De forstode ikke at vurdere den Fromhed, hvormed hun bad for sin Ægtefælle, istedetfor at forbande ham, eller den Sjælsstyrke, hvormed hun bar sit Kors, ikke heller den Sømmelighedsfølelse,

der forbød hende at vise sig i Verden, skjøndt gift, dog som en Enke. Medens hendes Mand levede, bar hun aldrig paa denne Maade hans Skjændsel til Skue, og efterat han var død, bevarede hun trofast mange sørgelige Hemmeligheder.

Hun havde ikke denne Morgen glemt, at det var den Ulykkeliges Dødsdag, der oprandt, men Onkel Jørgen havde — rigtignok ikke opmuntret hende, som han agtede — men dog forjaget alle Skygger, der reiste sig fra Graven paa denne Dag og faaet hendes Hjerte til at svulme af Haab, Forventning og Frygt.

Der var een Mand, hun stolede paa, hvis Færd hun nøie havde fulgt i sexten Aar, og hvis Lykke, om han havde nogen, fra først af var hendes Værk. Hun tænkte tilbage i Fortiden og saae det vexlende Billed, som var sammenvævet med hendes Erindringer lige fra hendes niende Aar.

Hun saae en fattig, pjaltet Dreng, hvis Aasyn var huult og blegt, og hvis ærlige Blik ved dets dybe Sørgmodighed rørte hendes Hjerte, tigge ved hendes Faders Dør. Hun iagttog ham, da han kom igjen og fik Leilighed til at see et Beviis paa Ærlighed hos ham, som overraskede hende. Hun gik i Forbøn for ham, og derved droges han op af Elendighedens Dyb. Han kom i hendes Faders Brød, og fra denne Dag af havde han uden Afbrydelse tjent Familien. Hun mindedes ham, som han dengang var, i gode, men grove Klæder, og hvorledes han ved den kraftige Føde og det virksomme Liv gradeviis udviklede sig til den mandige og skjønne Skikkelse, han nu var. Hun mindedes hans Troskab og dybe Taknemmelighed,

navnlig mod hende; hvorledes hans Øine lyste af Glæde, naar hun bad ham om at gaae et Ærinde eller bevise hende en Tjeneste. Hun havde endnu den Dag i Dag en nydelig lille Dukkevogn af Træ, som var et Arbeide af hans snilde og konstfærdige Hænder.

Hun havde ofte iagttaget hans Færd, fordi det laae hende paa Hjerte, at han gjorde hendes Anbefaling Ære. Hun havde beundret hans utrættelige Flid, hans strenge Retskaffenhed og med Glæde seet, at næsten hvert Skridt fremad paa Banen var en ny Seir over en skrækkelig Barndoms Minder. Hun havde seet, at han var en Mand, der ikke taalte nogen Krænkelse, eller Forurettelse; han kunde være kun altfor ømskindet og nøieseende i Sager, der berørte hans Ære, for streng og mistænksom mod den simple Arbeider, forhen hans egen Ligemand, stolt og frastødende mod sine Overmænd; han var kun ydmyg i sit Forhold til et eneste Menneske — til hende.

Hans Billede havde stedse levet i en Krog af hendes Hjerte, men først nu var det hende fuldkommen klart, hvilken Plads der tilkom det. Først nu var hun paa det Rene med, at hun for hans Skyld, om det gjordes fornødent, turde bryde med hele Verden; men hun havde i Modgangens Skole erhvervet sig Besindighed og Viisdom nok til at indsee, at et sligt Brud helst maatte undgaaes. Den første og største Vanskelighed var ogsaa af en ganske anden, endnu mere pinlig og eiendommelig Art.

Hvorledes skulde hun faae ham, der skyldte hende Alt og var i hendes Brød, til at hæve sine Øine til hende? Flere Smaatræk af ham havde vistnok ladet

hende læse i hans Hjerte, men dette var skeet uden hans Vidende og Villie. Hun havde et Par Gange talt med ham om hans Fortid, om hans Moder, der var død i Skjændsel, om hans ulykkelige, forvildede Søster, hvem han betragtede som udstødt af Samfundet, og paa hvem han kun tænkte med den dybeste Hjertesorg. Hun vidste, at han aldrig var kommen til Kundskab om, hvem der var hans Fader; at han var kommen til Verden paa Fødselsstiftelsen og, inden han fik sit christne Navn, bleven mærket med et Nummer. Hun vidste kun altfor godt, at hendes borgerstolte Slægt ikke saae paa, hvad Harald Strøm var, men hvoraf han var kommen; at han nu og da havde maattet døie Ydmygelser, som med hans naturlige Selvfølelse og den Dannelse, hvilken han for største Delen ved egen Anstrengelse og med beundringsværdig Udholdenhed havde erhvervet sig, maatte være dobbelt pinlige; og hun havde en Anelse om, at han ene og alene for hendes Skyld havde bøiet sig og udholdt dem. Hun forstod Bitterheden i hans ædle Hjerte tilbunds; hun begreb, hvad der maatte røre sig i den Mands Sjæl, som, fremvoxen fra Samfundets Pariakaste og nedtynget af sine Nærmestes Skjændsel, kjæmpede for at vinde fast Fod i de bedre Stilledes og Lykkeligeres Kreds. Hun følte dybt hans Værd, delte i sit stille Sind hans Lidelser og havde stedse stræbt at lindre dem, saa vidt det stod i hendes Magt; men han havde i sit Forhold til hende viist en Tilbageholdenhed og Fiinfølelse, der vistnok hævede ham endnu høiere i hendes Øine, men som gjorde hende

det saare vanskeligt, bly og qvindelig som hun selv var, at bringe det til en Forklaring imellem dem.

Dog nu, da hendes Slægtninge trængte paa hende og skræmmede hende op, nu brød hendes Kjærlighed, der havde groet en langsom og sikker Væxt, frem og udfoldede sin rige Blomst; ikke i lisligt Solskin, men i Storm aabnede den sit sødtduftende Bæger.

„Slavemærket paa hans Pande!“ udbrød hun og sprang op; „ved Gud, var det der, jeg skulde viske det ud; men det er der ikke, og det har aldrig været der!“

Det bankede paa Døren; det var ham! Hun havde glemt, at det var Løverdag og den Time, da han pleiede at komme for at tale med hende om Arbeiderne og deres Familier, som hun efter hans Raad og Anviisning understøttede. Han gav hende Beretning om Folkenes Opførsel i Løbet af Ugen, og hvad han havde erfaret om deres Trang, inden hun bestemte, hvad hun vilde gjøre for hver Enkelt. Hendes Sind var dog nu i et altfor stærkt Oprør til, at hun roligt kunde forhandle med ham; hun satte sig, greb en Bog, og da han traadte ind, bad hun ham komme igjen om en Time. Han bukkede og fjernede sig, idet han med Studsen bemærkede hendes Stemmes Skjelven og det ømme Udtryk i hendes straalende Øine. Dette Blik gik ham lige ind i Sjælen og drev Blodet til hans Hjerte. Hun mente vel Intet dermed, hun tænkte sikkert paa en Anden, end ham; hun havde neppe nogen Anelse om, hvor mange haarde Kampe, han havde bestaaet; hvad det vilde sige, daglig at

være i hendes Nærhed, see hende, ja endog tale med hende i Enrum, at have tusinde gunstige Øieblikke, som mangen Beiler vilde misundt ham, og tillige vide, at kun hans underordnede Stilling skyldtes denne Lykke, og at der var et, som han mente, uoverstigeligt Fjeld mellem hende, Rigfolks Barn, opfødt med Ømhed og opdragen med Omhu, hun, som ligefra sin Fødsel havde været bevaret for Fattigdommens Elendighed og Fristelser, som kun kjendte disse og Menneskenes moralske Elendighed paa anden Haand, hun med de lyse Barndomsminder — og ham, der var kommen af Folkets Bærme, og i hvis Erindrings Lønkammer mange mørke Billeder viste sig, og mange fæle Skikkelser fravlede om.

For et Aar siden var han kommen til fuld Bevidsthed om sin Stillings sande Natur; han følte mere og mere sin egen Svaghed og frygtede det Øieblik, da den kunde overrumple ham og han belønne sin Velgjørerinde med, hvad der i hendes Øine maatte være Frækhed og Utaknemmelighed. Ak, det vilde vel kun forskrække og fortørne hende, om hun fik at vide, at han havde elsket hende ligefra den Dag, da han som en elleveaars Dreng saae hende første Gang, og hendes barnlige, rene Sjæl lyste ud af hendes Øine, som hvilede paa ham i hans Usselhed med inderlig Medlidenhed; at denne Kjærlighed var voxet i Aarenes Løb, voxet med ham selv og bleven Et med hans inderste Væsen; at den havde holdt ham oppe, drevet ham frem, ledet ham som en klar Stjerne i den mørke Nat, friet ham for grove Feiltrin og holdt ham renere, end de Fleste.

Træt af Kampen var han gaaet til hende og havde begjæret sin Afsked; han havde vistnok ventet Indvendinger, men ikke saa bestemt en Modstand, som der fra hendes Side mødte ham. Hun spurgte ham om Aarsagen til denne hans uventede Beslutning at ville gaae ud af en Slægts Brød, som han havde tjent i saa mange Aar med en Troskab og Dygtighed, som det forekom hende altid var bleven paaskjønnet. Han stod der forlegen og ledte efter Ord. Da trængte hun ind paa ham og bad ham blive; hun forestillede ham Vanskeligheden i at faae en Bestyrer, paa hvem hun kunde stole, erindrede ham om, hvad han godt vidste, at hendes Formuesomstændigheder ved hendes Mands Død havde viist sig at være i en sørgelig Uorden, omtalte med varm Tak, hvad hans dygtige, kraftige og retskafne Bestyrelse allerede havde udrettet til hendes Bedste og spurgte ham, om det ikke, naar Alt kom til Alt, dog var ham og ikke hendes faderlige Ven og Lavværge, hvem hun skyldte, at hun til denne Dag havde kunnet indfrie alle sine Forpligtelser? Han følte sig beseiret og lovede at opfylde hendes Begjæring og blive; thi, som en Viismand *) siger: alle vore Fornuftslutninger ende dog med, at vi give efter for Følelsen; og da han havde udtalt sit Ja, og hun rakte ham sin hvide Haand til Tak, da havde hendes Stemme været bevæget, og hendes elskelige Aasyn havde havt et Udtryk, vistnok noget roligere, men dog af samme Art, som det, der idag overraskede ham. Han grublede derover og kaldte sig selv en Daare,

---

*) Pascal.

men tænkte dog næsten ikke paa Andet, indtil Timen var udløben, og han igjen stod for hende.

Hun var meget bleg, da han kom, men syntes rolig og fattet. De afgjorde paa sædvanlig Viis Forretningerne, maaskee lidt hurtigere, end ellers. Han reiste sig for at gaae.

„Troer De ikke," spurgte hun tilsidst, „at de fleste af vore Arbeidere ere tilfredse? Sæt Dem, kjære Ven! og lad os tale lidt med hinanden derom."

Kjære Ven! For første Gang havde hun tiltalt ham som Ligemand, og hendes bløde Stemme førte disse Ord, paa hendes Læber og henvendte til ham saa betydningsfulde, til hans Hjertes Allerhelligste; de fængslede ham saa uimodstaaeligt, som om hun havde berørt ham med sin Haand for at holde ham tilbage

Hun saae ned og bladede i sin Regnskabsbog, men der vare hendes Tanker ikke. Han blev vaer, at hendes Haand skjelvede; hendes Barm steg og sank, og over hendes Træk var der Noget, som vanskeligt lader sig beskrive. Hendes Øines straalende Lys var dækket og kunde Intet røbe, men der var Sjæl i hver af hendes fine Træks bløde Linier. En Maler vilde neppe kunnet gjengive det med Farver; kun en Billedhugger, der udmeisler selve Formen, vilde formaaet at fastholde det.

Han blev staaende, fasttryllet og tog ikke Plads paa den Stol ligeoverfor hende, som han nylig havde forladt.

„Alt gaaer saa godt," vedblev hun tøvende og saae op med et taareblændet Blik og et lyst Smiil, „see, det er Følgen af, at De ikke forlod mig!"

„Siig ikke det, Frue!“ svarede han, som om han talte i Drømme, „siig ikke det!“

„Forretningen gaaer fremad med Kjæmpeskridt,“ vedblev hun, „og min Velfærd er sikkret; men Arbeidernes Velvære tiltager med den, og Deres Dygtighed og Iver udretter mere, langt mere, for en heel Skare fattige, stræbsomme Mennesker, end min Smule Godgjørenhed; ja, jeg vilde vel endogsaa ofte gjøre Skade ved den, hvis De ikke veiledede mig.“

„Jeg gjør kun min Pligt,“ svarede han med en tilkjæmpet Fatning, som lignede Kulde; „jo,“ føiede han til i en varmere Tone, „dog lidt til — jeg afbetaler, saa vidt jeg formaaer, min Taknemmeligheds-gjeld til Dem.“

„Den Gjeld er forlængst udslettet,“ sagde hun og saae atter op; „jeg er bange for, at De selv egentlig er af samme Mening. Det bedrøver mig at see, at De, der gjør saa meget for — Andres Lykke, er det eneste ikke lykkelige Menneske i dette Huus. De er ikke tilfreds i Deres Stilling, ikke sandt?“

„Kjære Frue,“ svarede han heftigt, „jeg er lykkeligere her, end jeg vilde være noget andet Sted, meget lykkeligere,“ føiede han hurtigt til, „end jeg var, da jeg tjente Deres salig Fader.“

„Hvorfor holder De Dem da saa haardnakket afspærret, hvorfor tilbringer De hver Aften i bedrøvelig Ensomhed paa Deres Værelse, uden andet Selskab, end Deres Bøger; hvorfor skyer De min Søster og mig, især naar vi have Besøg? Det staaer Dem jo frit for at deeltage i vore smaa selskabelige Glæder — men tarvelige ere de rigtignok.“

Han saae op og smilte bittert. I sine egne Tanker opkastede han det Spørgsmaal, om vel en eneste af hendes Slægtninge nogensinde havde nedladt sig til at sende ham en Indbydelse, og om han ikke var ganske udelukket fra den Kreds, i hvilken hun nød sine selskabelige Glæder udenfor sit eget Huus? Een Gang om Aaret nød han den Ære at sidde tilbords hos Grossereren, hendes Lavværge og paa en Maade hans Principal, i denne gamle Herres Øine en stor Gunstbeviisning mod et Barn fra Gaden, som Harald Strøm.

„Husker De," sagde han sørgmodigt, „den Dag for sexten Aar siden, da jeg kom i Pjalter til Deres Faders Dør og modtog den første Velgjerning af Deres Haand — en Almisse?"

„Som om det var igaar!" svarede hun bevæget.

„Deres Slægtninge og Venner huske det endnu bedre!" sagde han med et mørkt Blik.

„Lad os tale om den Tid," udbrød hun livligt; „det var lykkelige Dage for mig og blev ogsaa til det Gode for Dem."

„Visselig, jeg føler det med dyb Taknemmelighed, og dog — bliv ikke vred paa mig derfor — jeg har havt Øieblikke, da jeg næsten ønskede, at De havde lukket Døren for mig og ladet mig gaae, som jeg var."

„Jeg forstaaer det;" svarede hun og saae ham freidigt ind i Øiet.

„Det Smuds," vedblev han og hævede stolt sin Pande, „som dengang vanheldede mig, klæber ved mig endnu. Dannede, lykkelige, glade Mennesker, som kjende min Fortid, see det endnu; mine nye Klæder

ere kun Pjalter i deres Øine, og ikke engang en lang Aarrækkes Troskab i Opfyldelsen af mine Pligter eller min Ærlighed, — jeg roser mig ikke deraf, men jeg vilde kun sige, at Intet kan faae dem til at glemme, at min Moder stjal og at min Søster — o, lad os ikke tale om hende!"

Hun saae paa ham, ikke med et misbilligende Blik, men med Taarer i sine smukke Øine.

„Misforstaae mig ikke", vedblev han rødmende; „Ingen behandler mig med Foragt; Ingen, som har prøvet derpaa een Gang, vil vove det en Gang til; men til det, man kalder det gode Selskab, kan Intet aabne mig Døren, undtagen" føiede han bittert smilende til, „det skulde være, at jeg engang vandt det store Lod i Lotteriet!"

Ellen sad med Haanden under Kinden og saae ned for sig, som hun grublede; da saae hun op, rødmede og sagde.

„Deres Søster — lad os tale om hende! Hun var engang et yndigt Barn; jeg husker hende godt."

Han rystede paa Hovedet og tilkastede Ellen et meget sigende Blik.

„Hvor er hun?"

„Jeg veed det ikke," svarede han med et Suk.

„Vi maa see at finde hende — frelse hende."

„Fortabt!" svarede han og løftede afvisende Haanden. „Naar jeg tænker roligt over min Stilling," sagde han efter en Pause med et smerteligt Blik, som gik Ellen gjennem Sjælen, „men det formaaer jeg sjelden — saa indseer jeg, at den efter Verdens Gang ikke kan være anderledes eller bedre; jeg, der havde

en saadan Moder, og som har en saadan Søster, jeg kan ikke være gode og agtværdige Menneskers Omgangsven."

„Fortabt," gjentog Ellen, som om hun ikke havde hørt Andet, end dette trøstesløse Ord, „o, siig ikke det! See at finde hende! Er hun falden og elendig, jeg vil forsøge at opreise hende, er hun syg og trængende, jeg vil hjelpe, trøste og pleie hende, jeg —"

„Min Gud, Frue! De veed ikke selv, hvad De siger."

„Jeg siger det med fuld Bevidsthed og mener det af mit ganske Hjerte."

„De er kjærlig og gudfrygtig — ja, De vilde maaskee, om det ellers var muligt — gjøre det — for Guds Skyld — De vilde gjøre det Samme med enhver —"

Harald saae op, og det Blik, der lyste ham imode, spredte med Et alle Tvivlens Taager; det var, som om Paradisets Porte pludselig aabnede sig, og Edens Have vinkede ham med sine Rosers Blus; som om jublende Toner naaede hans Øre og ved deres Klang vakte ham af en dyb Slummer og forjog en fæl Drøm. Glemmende Alt, uden hende, den saa længe og saa trofast elskede, ikke sig selv mægtig og dog stærkere og sig selv mere lig, end nogensinde, siden han saae Dagens Lys, laae han ved hendes Fødder og bedækkede med Kys hendes trofaste og kjærlige Haand, den eneste her paa Jorden, som formaaede at føre ham fra Skyggernes Dal til lysere og bedre Egne. Hun hævede ham op til sig, og inden deres Læber mødtes, trykkede hun det første Kys — paa hans Pande. —

Funklende som Stjerneskud, men kortvarige som de, ere slige Øieblikke. Dog fulgte intet Mørke paa for ham, da han atter var alene, og Dagens prosaiske Gjerning stillede sine Fordringer til ham. Intet var trivielt for ham mere, Intet trættende; han saae paa Alt med andre Øine. Gaardens Stene bleve til fløiels-blød Grønsvær under hans Fødder, og Graaspurvenes Qvidder lød i hans Øren som jublende Lærkesang; Fabrikkens lave Huus høinede sig til en Kirke, den sværtede Skorsteen blev til et spiirkronet Taarn, de sorte Kakkelovne til Altere med brændende Kjerter. Vel maatte hans gamle Ven og tro Medhjelper, Jokum Spelt, naar han denne Dag iagttog sin unge, men ellers saa besindige Foresattes Færd, ryste betænkeligt paa Hovedet og forklare sig dette Særsyn paa sin Viis.

Men da hun atter var alene, da Blodet igjen rullede langsomt igjennem hendes Aarer, og hun formaaede at tænke, da meldte sig den Tanke strax, at hvor høit end hun og hendes Ven i deres Hjerters Jubel følte sig hævet over Verdens Dom, saa gik dog Alt i denne samme Verden sin vante Gang, og Dommen vilde i dette Tilfælde ikke falde mindre smaalig og kritisk ud, end ellers, snarere endnu mere ubarmhjertig, fordi hendes Valg vilde overraske endogsaa hendes Nærmeste og skuffe Alle.

Hvem og hvad er Verden? Grib den, om Du kan! Snart er den langt borte fra Din Arne, og Du kjender den ikke, snart sidder den ved Din Side i en af Dine Kjæres Skikkelse og taler ud af hans eller hendes Mund, ja, inden Du tænker derpaa, er den i Dit eget Hjerte og paa Dine egne Læber. Snart er

Du en Kjæmpe og Verden en Dverg, som Du mener at have under Din Fod, snart spræller Du i dens Garn, fangen som en uselig Fugl.

Ellen saae i Aanden truende Skikkelser for sig — den overraskede og vrede Onkel Jørgen, den i sin Forargelse kolde og spydige Tante Oine, den gode forskrækkede Tante Sara, hun som, advaret ved sine egne bittre Livserfaringer, altid med Frygt og Betænkelighed saae unge Elskende begynde deres Bane — og en heel Skare af Sødskendebørn og fjernere Beslægtede, uden at tale om Familiens Omgangskreds, alle raabe i et Chor — „har I hørt Historien med Ellen og hendes Bestyrer? at hun kunde nedlade sig saa dybt! nei, nu har jeg aldrig kjendt Magen! —" om det ellers vilde blive derved, og der ikke vilde lyde endnu mere skærende Toner fra Bagvadskelsens store Stormklokke.

Harald sukkede, fordi han var uden Slægt og Forbindelser her i Verden, Ellen sukkede, fordi begge Dele omspændte hende som Jægernes Garn Skovens flygtende Vildt; men hendes Følelse ved at tænke derpaa var ikke Frygt for hende selv, men Frygt for ham, for de Krænkelser, der ventede ham; han var ikke saa godt væbnet imod dem, som hun, han den Overseete og Ringeagtede; han med „Slavemærket paa sin Pande", vilde smerteligt føle sig saaret ved ethvert Stik, stolt og fiintfølende som han var. Hvorledes skulde hun værne om hans Fred? Skulde de bryde med al vedtaget Skik og give Verden en god Dag, eller skulde de dristigt gaae i Skærsilden?

Hun vilde strax anstille en Prøve. Hun gik op til sin Søster Marie, den blide og føielige Marie, med

hvem hun nu i fire Aar havde født et roligt og lykkeligt Samliv, for at lade hende vide, hvad der var skeet. Det gik endnu værre, end hun havde frygtet; den blide Søster blev først forskrækket og saa vred, og Lykønskningen qvaltes i hendes Bestyrtelse over at tænke sig hele Familiens Skuffelse og Harme; men da den kom bagefter, vragede Ellen den. Det var Ellens Feil, Vrangsiden af hendes bedste Egenskaber, at det faldt hende ligesaa svært at glemme en Krænkelse, som hun trofast erindrede enhver Kjærlighedsbeviisning. Selv da den første Overraskelse var forvundet, viste Søster Marie ingen høisindet Kjærlighed; hun misbilligede Ellens Valg, og først seent glemte Ellen, at hendes eneste Søster havde svigtet hende i hendes Livs meest kritiske Øieblik.

Med oprørt Sind gik Ellen tilbage til sit eget Værelse og lukkede sig inde. Hun vilde tænke i Ro over sin Stilling, men formaaede det ikke. Først da hendes beklemte Hjerte havde faaet Luft i en varm Bøn til hendes Gud og Frelser, kom der atter Fred og Klarhed i hendes Sjæl.

Bønnens Ord flød let fra hendes Hjertes friske Kilder; thi skjøndt ung af Aar, var hun dog gammel i den Konst at bede. Ulykken havde været hendes Læremester og hævet hendes Barndoms uklare Rørelser til Troens fulde og stærke Bevidsthed. Daglig bragte Guds Engle Bud fra hende til Guds Throne, men hvad de fraoven bragte ned til hende, det kunde hverken sees eller høres og var dog stærkere, end alle denne Verdens Magter. Det er en Trøst at vide, at hvor mange Hjertekilder der end ere udtørrede, og hvor

mange Sjæle der end ere sløve og dumme, naar det gjælder at hæve sig til Gud i Bøn, saa skeer dog det, som nu hændte Ellen, tusinde og atter tusinde Gange hver Time paa denne syndige Jord, saa vist som der gives en hellig og usynlig Kirke, og Bønnen for dens Børn er som Livets Pulsslag.

Hun takkede Gud af sin inderste Sjæl for den dybe Kjærlighedslykke, som var bleven hende til Deel og bad ham om Viisdom og Besindighed til hvert Skridt, hun skulde gjøre paa den snevre Sti, der laa for hende.

Med bedre Mod skred hun nu til den pinlige Gjerning at underrette sine nærmeste Slægtninge om sin Forlovelse og begyndte selvfølgelig med Onkel Jørgen. Hun valgte at gjøre det skriftligt og veiede hvert Ord nøie, inden hun nedskrev det. Tonen i hendes Brev var hjertelig, men dog appellerede hun meest til hans Forstand og viste ham det Fornuftige i hendes Valg. Ingen Mand var bedre skikket til at være en Fabrik-Eierindes Huusbond, end Harald Strøm, Ingen formaaede bedre at sikkre hendes Stilling ved den Dygtighed og Paalidelighed, som han nu i en Række af Aar havde aflagt Prøver paa, og som var mere værd, end en Kapital. Hun tilstod aabenhjertigt, at denne Beregning ikke havde ledet hende; hun vilde ægte ham, fordi hun elskede ham og han gjengjeldte hendes Følelser, men ligefuldt forholdt det sig jo, som hun ovenfor havde skrevet. Den kjære Onkel Jørgen vilde ikke kunne negte det; men hun vidste godt, at hendes Valg ikke vilde glæde ham, ja, det vilde maaskee endogsaa fortørne ham. Inderligt bad hun ham om ikke

at forhaste sig med sin Dom, men vise hende Overbærenhed. Hun var sikker paa, at den Dag nok vilde komme, da han og alle hendes Kjære maatte sande, at hun havde gjort det bedste Valg og handlet viist, til Trods for, at hun selv ingen Fortjeneste havde deraf.

Seent paa Aftenen sendte hun den Gamle dette Brev, idet hendes Hjerte bankede af Forventning efter, hvilket Svar den næste Dag vilde bringe. Hun gjorde sig Indbildninger om Udfaldet, idet hun mindedes mange Beviser paa Onkel Jørgens gode Hjerte; hun haabede, at naar blot den første Hidsighed fik Lov til at udrase, vilde han ikke forstøde hende af sit Hjerte, blot fordi hun havde valgt en anden Mand, end den, han havde udpeget til hende. Med Forsæt sendte hun ham Brevet om Aftenen; hun vidste tilfældigviis, at han var udbuden; han vilde først faae det ved sin Hjemkomst og ikke strax kunne ile til hende; naar han havde sovet paa det, vilde han nok dømme roligere.

Stakkels Ellen! Hendes Brev gjorde baade hendes Forstand og hendes Hjerte Ære, og dog var al hendes Omhu og Møie ved Valget af Ordene ganske spildt. Jørgen Skovbys Sind var ikke af den Art, at vel valgte Ord gjorde synderligt Indtryk paa det; han saae med ubønhørlig Strenghed paa Kjendsgjerningen selv. Den hidsige gamle Onkel Jørgen — og Besindighed! Den myndige, raadelystne Patriark — og Overbærenhed, naar man modsatte sig hans Villie og krydsede hans Planer, fornemmelig i et Familieanliggende, og naar han havde udtænkt og besluttet, hvad han mente tjente Vedkommende bedst!!

Han læste Brevet med den største Overraskelse og Forbittrelse. Saa stærkt var Indtrykket, at hans Sindsbevægelse næsten ganske forjog Søvnen fra hans Øine for Resten af Natten. Først henad Morgenen fik han sig et lille Blund, men kom snart paa Benene og, ilde tilpas af den gjennemvaagede Nat, ophidset ved en i flere Timer næret og stedse stigende Vrede, som ikke havde kunnet faae Luft, stod han for Ellen, ligesom hun traadte ud fra sit Sovekammer.

Synet af hende, hendes kjære, smukke Ansigt, hvis Kinder blussede ligesaa friskt og bly, som da hun for otte Aar siden første Gang gav sin Tro bort, hendes straalende Blik, der lyste af Lykke og Ømhed, den kjærlige, næsten barnlige Maade, hvorpaa hun kom hen til ham og saae op til ham, som om han havde været hendes egen virkelige Fader — det udrettede i det første Øieblik for en Deel, hvad det skrevne Ord ikke havde formaaet. Den Gamle skammede sig over sin Vrede og tilbageholdt i nogle Minutter de hidsige Ord, som han havde havt paa Læben, da han kom; men da Ellen begyndte at tale og spurgte, om han havde faaet hendes Brev — et overflødigt Spørgsmaal, saa vist som Svaret stod skrevet i hver Linie af hans blussende Ansigt — da skammede han sig desto værre over sin første Svaghed, og nu brød Stormen løs over Ellens Hoved, som dog ikke bøiede sig, men hævede sig med Stolthed; kun blev hendes Kind blegere og blegere, medens den forbittrede gamle Mand, trods sine 68 Aar i dette Øieblik ligesaa utilregnelig som en tirret Hund, rasede fort. Dybt trængte hans grusomme Ord

som forgiftede Pile ind i hendes Hjerte, og en haard Kamp kostede det hende til sin Tid at glemme, hvad der i denne ulykkelige Stund blev sagt:

„Den Tiggerunge, der kom til os i Pjalter og blev klædet, fødet og optugtet ved vor Medlidenhed, det Slegfredbarn, hvis Moder døde i Forbedringshuset og hvis Søster — tvi! — jeg vil ikke røre ved Skarnet og sige, hvad hun er — den frække Karl, som nu i sexten Aar har mædsket sig ved vort Brød, og hvem vi viste en Tillid, som jeg nu seer, at han paa det Nedrigste har bedraget — han skal Djævlen annamme mig ikke, var han end saa dygtig som ti af os, høste Frugten af Din salig Faders Stræbsomhed; han skal ikke sidde og brede sig ved denne Arne som Din Huusbond og dette Firmas Hoved; han skal ikke løbe af med Dig, Familiens Stolthed og Pryd og give Dig sit forbandede Navn — Ellen, Ellen! hvor kunde Du spille os det Puds? Ved hvilke Djævels Konster har han besnæret og forlokket Dig?"

O, Jørgen, Jørgen! Du hæderlige, hjertensgode Mand, der hver Morgen af et oprigtigt Herte bad Dit Fadervor og sjelden negtede en Tigger en Almisse, Du, som gjorde Dig til af Din Retfærdighed og Sanddruhed, hvor kunde Du besmitte Dine Læber med slige uchristelige Ord og saa haardhjertet bryde Staven over en Mand, der med aldrig svigtende Troskab, først blot for Føde og Klæder, saa for en ringe Løn Dag ud og Dag ind i sexten lange Aar havde slidt og slæbt og offret Din Slægt sin bedste Ungdomskraft?

„Hvo, som siger til sin Broder, Du Daare! skal være skyldig til Helvedes Ild" *); ja, Brede er Djævelens Barn og Fader til Mord.

Behøvedes der Svar paa slig Tiltale? Ellen følte, at den fortjente det ikke, men for den gamle Mands hvide Haars Skyld, og idet hun selv nu mindedes hans fordums Godhed imod hende i Ulykkens Dage, svarede hun, men med dødbleg Kind og uden en Taare i Øiet:

„Af intet Menneske, uden af Dig," sagde hun, „vilde jeg taalt slige skammelige Ord og hørt dem tilende. Siig mig — naar stjal Harald Strøm? naar greb Du ham i en Løgn? naar saae Du ham beruset? naar handlede han anderledes, end som en Mand af Ære? og naar saae Du mig tee mig som en Flane? Husk paa, hvem Du taler til og hvem Du dømmer!"

„Du er et Fruentimmer," sagde Onkel Jørgen raat, „Hjertet er løbet af med Dig; Du kan ikke mere skjelne Sort fra Hvidt; han er en indbildsk, hoven Karl, som vil tilveirs. Jeg behøver Pinedød ikke at spørge om, hvorfor han vil have Dig! men at Du, hvem mere end en hæderlig Mand, som Du gav Løbepas, beskyldte for at være stolt og kræsen —"

„Jeg er stolt og kræsen," faldt Ellen ind med et Smiil; „Harald er den ædleste og bedste Mand, jeg kjender."

„Nei, det er komplet Galskab!" foer den Gamle op. „Ellen, Ellen! Du skal engang komme til at sande, hvad ham angaaer, at Æblet dog altid smager af

*) Matth. 5, 22.

Roden; men jeg vil advare Dig, mens det endnu er Tid; lad Din Daarskab forblive en Hemmelighed, indtil Du faaer summet Dig, fortæl det ikke —"

„Her er Intet at skjule," sagde Ellen med et koldt Smiil.

„Saa lig, som Du har redet!" raabte Onkel Jørgen, „Stivnakke, som Du er!"

„Stivnakke var jeg ikke," svarede Ellen, „dengang Moder og Du overtalte mig til at tage Christian. See, det var en Mand, kommen af gode Forældre, han levede i Hæder og Velstand; han havde Ingen, han behøvede at skamme sig ved, han blev pleiet og tugtet fra sin tidligste Barndom og var sine Forældres Haab og Glæde — og hvad bragte han ikke over mit Hoved! Tungt, at jeg skal minde Dig derom, men Du har selv forskyldt det. Dengang stolede jeg paa Andre og blev bittert skuffet, nu vil jeg næst Gud kun stole paa mig selv."

„Det var Ret! Det var Ret! Kast Skarn paa Din egen Mand i hans Grav og giv mig Skylden for hans Vanart; det manglede kun!"

Den Gamle sagde dette med blegnende Kind og et ildevarslende Blik. Saa taug han og blev staaende et Øieblik, som i dybe Tanker.

„Gjør, hvad Du vil, Ellen!" udbrød han endelig roligt og koldt og saae op; „jeg skal ikke genere Dig! Fra imorgen af er jeg ikke mere Din Lavværge; det er bedst, den nye Herre strax faaer Regimentet, og jeg kan tænke mig, at I ikke tøve med Bryllupet; men jeg bliver Pinedød ikke Din Forlover! Alverden skal

vide, at det ikke er med min gode Villie, Du kommer til at hedde Ellen Strøm — fy!"

Saa gik han, og da Døren havde lukket sig efter ham, sank Ellen om paa en Stol og brast i Graad. Hun var en Qvinde, og hendes Hjerte maatte have Luft; men snart gjenvandt hun sin Fatning, tænkte klart over sin vanskelige Stilling og kom hurtigt til en Beslutning.

Gjennem Onkel Jørgens Mund havde hun faaet Familiens Dom. Det var soleklart, at den Gamle ikke vilde gjemme paa sin Vrede; han var vel allerede paa Veien til sin Søster, Tante Gine og hendes Mand Grosserer Jespersen; der vilde snart et Familieraad samle sig, og en Banstraale blive udslynget mod hendes Hoved; det var at frygte, at Tante Gine selv vilde forkynde hende Banbullen. Forargelsen vilde inden faa Dage udbrede sig til hele Familien og naae en betydelig Høide; og saasom Misundelse ikke var nogen aldeles ukjendt Følelse i Slægten, og navnlig flere af dens yngre qvindelige Medlemmer, der hverken i Skjønhed eller Formuesomstændigheder kunde maale sig med Ellen, havde ladet hende føle, hvad der kun halvt skjulte sig bag fagre Ord og udvortes Høflighed, saa syntes det Ellen, at hun allerede hørte Bagtalelsen hviske i Krogene.

Hun kom snart paa det Rene med, at alt Ceremoniel maatte opgives. Hun kunde ikke paaføre sin Hjertensven den Lidelse at løbe Spidsrod paa en Visitrunde; hun vilde ikke engang melde sin Forlovelse; men dog burde hun undgaae Alt, som kunde give Bagtalelsen Næring. Hvor fristende det end var at give

Verden en god Dag, snart at slutte Pagten i al Stilhed, nyde Hvedebrødsdagene paa en lille Reise og derved unddrage sig Folks Skoser og falske Lykønskninger, saa indsaae hun strax det Letsindige i denne Plan. Det var ikke det, hendes Ven trængte til, men tvertimod til en befæstet og anerkjendt Stilling i Samfundet. Hun besluttede, saa vidt det stod til hende, at forskaffe ham den; hun vilde optage Kampen med hele Slægten og tvinge den til at bøie sig, uden at hun selv krøb til Korset; det skulde da vise sig, hvem der kunde holde længst ud.

Hun var temmelig sikker paa idetmindste at have een Allieret, og det var hendes Faster Sara, som havde været gift med Grosserer Jespersens Broder; thi begge Familier, hendes afdøde Mands og hendes egen, vare i et Par Slægtled ved Giftermaal mangfoldigt blandede, saa at dens Stamtavle, om den var bleven udarbeidet, vilde blevet et indviklet Aktstykke. Sara Jespersen var Enke og eiede en smuk lille Gaard halvanden Miil fra Kjøbenhavn, som hendes Søn bestyrede, og hvor hun levede med ham og to ugifte Døttre i jevn Velstand; men hun kunde ikke afsee den Indtægt om Sommeren at leie Værelser ud, hvilket dog ikke altid lykkedes, da Ørslevgaard laae i en rigtignok frugtbar, men skovløs og lidet skjøn Egn. Ellen besluttede i den tilstundende Sommer at være Faster Saras Leier og Gjest, snarest muligt at flytte derud og efterlade sit Hjem og sin Bedrift i sin Forlovedes Varetægt. Paa Ørslevgaard vilde hun fordetmeste være i Fred, kunde der modtage Besøg af sin Ven og nyde mange lykkelige Dage med ham, men da hendes Slægtninge af og til kom derud,

kunde det ikke kaldes nogen feig Flugt. Tvertimod vilde Sara Jespersens Agtværdighed og den Anseelse, hun baade ved sit uplettede Rygte og sin Alder nød i Slægten, være en Borgen for, at Ellens Sag var god, og lykkeligviis var den Gamle den af hendes Nærmeste, hvem hun havde meest kjær og ganske sympathiserede med.

Hun tøvede ikke en Time med at udføre sin Beslutning. Hun sendte Bud efter Harald og underrettede ham saa skaansomt, som muligt, om Onkel Jørgens Morgenbesøg og hans Vrede over Forlovelsen; hun forberedte ham paa, at Størsteparten af Familien vilde være imod Partiet, og at det derfor vilde være bedst at give Tid og have Taalmodighed, indtil den første Overraskelse og Vrede havde sat sig. Hun indviede ham i sin Plan og gjorde ham bekjendt med sine Grunde, og hun blev strax vaer, hvilket pinligt Indtryk selv hendes skaansomme Skildring af deres sande Stilling gjorde paa ham. I sin første Glædes Ruus havde han ganske glemt baade Jørgen Skovby og hele Ellens Slægt; men nu, da hans Hukommelse blev opfrisket, forstod han kun altfor godt Sagernes Stilling, og hun læste Tvivl og Mismod i hans ærlige Blik. Med kjærlige Ord og Forsikkring om sin Trofasthed beroligede hun ham, og da han ikke godt kunde Andet, end lade hende raade i den Sag, gjorde han ingen Indvending, men stolede paa hendes Klogskab; dog stirrede han efter hende, da hun kjørte, som om han frygtede, at han aldrig mere vilde gjensee hende.

Inden Aften var Ellen tilbage, og hendes glædestraalende Blik viste ham strax, at Alt var gaaet efter Ønske. Ganske uden Kamp var det ikke løbet af, men

Ellen havde Nøglen til sin Fasters Hjerte, og den gamle Faster havde et høit Mod. Hun besluttede at yde Haralds og Ellens Kjærlighed sin Beskyttelse og tage Kampen op med hele Familien, selv mod den uovervindelige Jørgen Skovby. Harald følte dog ikke nogen overvættes Glæde ved at høre om det gunstige Udfald af Ellens Reise, thi Fru Gine Jespersen havde under hendes Fraværelse gjæstet Støberiet og i Forbigaaende forsøgt at knuse ham med et af sine stolteste Blikke. Hvad Ellens Søster dernæst berettede om Tantens Visit og vrede Udladelser, bekræftede alle Ellens Formodninger og gjorde hende endnu mere tilfreds med sit Dagsværk. Hvor rapfodet en Dame Fru Fama end er, saa var Ellen dog kommen først til Ørslevgaard og havde vundet den brave Fasters Hjerte, inden Sladderen fik dryppet sin Gift i hendes Øre.

Søstrene skiltes destoværre med Kulde. Marie havde ikke Mod til at tage Parti med Ellen mod næsten hele Familien og delte desuden i sit Hjerte dens Forargelse. At Ellen kunde foretrække Harald Strøm for saa fiin en Mand som Gustav Helmer, var hende en Gaade. Hun var selv formuende og uafhængig og kunde være, hvor hun vilde; hun tog da til Tante Gine og gik ganske over i Fjendens Leier. Ellen, der fremfor Alt i nogen Tid ønskede Fred, var ret tilfreds med, at Søster Maries speidende Blikke ikke skulde vogte paa hende og hendes Hjertenskjær i deres Fristed, og Jørgen Skovbys blodige Fornærmelser havde dog saaet saa megen ond Sæd i hendes Hjerte, at hun temmelig ligegyldig saae sin eneste Søster forlade hendes Huus.

„Nu have vi nogle lykkelige Dage ivente, kjære Harald!" sagde hun til ham den næste Dag ved Afskeden. „Det bliver, om Gud vil, en herlig Sommer. Bort med al Bitterhed og Mismod! Vi sees altsaa paa Løverdag, men Du skal høre fra mig før."

Saa reiste hun; det var om Mandagen. Ugen sneg sig sørgeligt hen for ham, som blev alene tilbage, uden Trøst og uden en Ven, for hvem han kunde udøse sit Hjerte. Nu, da Ellen var borte, begreb han først ret, at hun var hans Livs Sol; Alt blev øde og mørkt i Gaarden; han gik mismodig omkring med den bedrøvelige Bevidsthed, at han havde fordrevet hende fra hendes Hjem og paadraget hende hele hendes Families Vrede. Frøken Maries Bortflytning, og den gamle Grosserers Udeblivelse sagde ham tydeligt nok Besked om, hvorledes Sagerne stode. Alt hvad der hed Skovby, Jespersen, Østrup holdt sig borte fra Fabrikken, og han var tilmode, som om han stod i Begreb med at tilrane sig Familiens lovlige Eiendom; men han havde dog den Trøst, at ingen Formastelighed fra hans Side havde fremkaldt denne Krisis. Ellen havde selv villet det saaledes; ja, med Fryd tænkte han paa den Stund, da deres Hjerter og Læber første Gang mødtes; han skjønnede, hvor dyb og stærk den Kjærlighed maatte være, som havde formaaet at nedbryde Skranken imellem dem, og han tænkte med glad Beundring paa den qvindelige Takt, hvormed hun havde afsløret sit Hjerte for ham. Vel angrede det ham en Smule, at hans Tilbageholdenhed havde tvunget hende til at gjøre det første Skridt; men maaskee dog denne Omstændighed bidrog Sit til, at hendes Tro paa hans

Gjenkjærlighed var saa stærk; der var ikke Skygge af Tvivl hos hende om, at han elskede hende for hendes egen Skyld, og hun syntes at læse i hans Hjerte med en Sikkerhed og Klarsynethed, som tydede paa lang Øvelse.

Fredagen kom, og han tænkte allerede paa at bryde Aftalen og indfinde sig en Dag for tidlig paa Ørslevgaard, da han saae en Karl komme ridende ind ad Porten; selv sad han paa en Arbeidshest, men førte en udmærket skjøn, fuldt opsadlet og med et splinternyt Dækken prydet sort Ridehest ved Tøilen. Karlen steg af og førte udenvidere Hestene hen til Stalddøren. Harald, som havde iagttaget ham fra Vinduet, løb nu ud til ham og raabte ham an.

„Stop, min gode Mand!“ sagde han, „I er forkeert paa det; vi holde ikke Gjæsteri her i Gaarden.“

Karlen saae smidskende til ham, knappede sin Frakke op og halede en Brevtaske frem, Alt med stor Sindighed.

„Hilsen fra Deres Frue,“ sagde han, „og her er et Brev til Dem.“

Nu gjenkjendte Harald Karlen, som før havde været i Støberiet, tog imod Brevet med godt hyklet Rolighed og sagde:

„Har I saa smukke Heste paa Ørslevgaard? Hvor skal Du hen med den, den er jo fuldt opsadlet?“

„Paa det Lav!“ svarede Karlen, idet han med stor Sindighed foldede Brevtasken sammen og stak den i Lommen igjen; „der er ikke saadan et Bæst i hele Ørslev By; med Forlov at trække ind i Stalden?

Den Brune kunde nok have et lille Foder behov, mens jeg besørger mine Ærinder i Byen."

„Vær saa god," svarede Harald hurtigt; „Noglen sidder i Havrekisten;" og saa ilede han ind paa sit Værelse med Brevet, det første, han nogensinde fik fra sin Elskedes Haand.

„Til Hr. Harald Strøm," stod der skrevet udenpaa med hendes smukke, tydelige Haandskrift. Han kyssede ikke Brevet, men betragtede det med en Følelse, der meget lignede Ærefrygt. Hans stolte Hjerte var i Kjærlighed ydmygt som et Barns; hans Barndoms Mørke og hans Ungdoms tarvelige Glæder havde givet hans Sjæl en Nøisomhed, som spaaede godt for Ellens Lykke. Han aabnede Brevet langsomt, men læste det hurtigt.

Kjære Harald!

Jeg glæder mig usigeligt til imorgen; men har Du tænkt paa, hvorledes Du imorgen og fremdeles vil komme til Ørslevgaard? Din Samvittighedsfuldhed vil sagtens forbyde Dig at lade Morten eller Fritz gjøre disse Extratoure, og jeg troer heller ikke, at deres stive, gamle Been vilde kunne bringe Dig hurtigt og behageligt herud, uden at tale om Søren Kudsks retfærdige Vrede, om vi gjorde et sligt Indgreb i hans Rettigheder. Saa vilde Du vel gaae de halvanden Miil og komme træt hertil? men, hvor gjerne jeg end tørrede Sveden af Din Pande, især naar Du for min Skyld havde gaaet den lange Vei, saa ønsker jeg dog hellere min Ven frisk og munter hertil, og jeg vil i Længden ikke nøies med at see ham kun een Gang om Ugen.

Peer har Noget med til Dig, en god Ven paa fire Been, som vil give Din Flugt Vinger. Jeg har døbt den Ajax. Peer har selv kjøbt Ajax og ved denne Handel viist stor Snildhed, hvorfor jeg beder Dig beværte ham bravt; og forsmaae ikke Ajax selv, en Fæstensgave fra

Din

Ellen.

P. S. Husk at tage Ringene med! Faster Sara og de Andre hilse og glæde sig til at see Dig.

Lykkelige Harald! Den næste Morgen tidlig førte Ajax ham dandsende ud af Byen, og da han gav den Tøilerne, fløi det vælige Dyr afsted, som om Rytterens Utaalmodighed havde elektriseret det. Maaskee havde Ajax forstaaet, hvad Ellen Dagen før havde hvisket den i Øret, medens den aad Brød af hendes Haand: „vær rap imorgen, Ajax! flyv som en Fugl og Du maa ikke snuble!" Rytteren gjorde ikke det ædle, vel tilredne Dyr Skam; han havde før siddet paa en Hesteryg, men aldrig havde han drømt om et Herreridt, som dette. En god halv Time, efterat Ajax var bleven trukket ud af Stalden, red Harald ind paa Ørslevgaard, og kort efter laae Ellen, blussende som en Rose, ved hans Bryst. —

Medens de Elskende nøde deres Lykke med en Fryd, som vilde have været meget krænkende for Ellens vrede Slægtninge, om de havde kunnet iagttage den, udspandt der sig en temmelig heftig Brevfejde mellem Ørslevgaards Eierinde og hele den øvrige Familie. Ellen vidste det, men fortrædigede ikke Harald dermed. Det anede ham kun lidet, naar han paa Ryggen af

Ajax foer forbi det gaaende Postbud, at Posttasken var fuld af heftige Bebreidelser fra Onkel Jørgen, spydige Spørgsmaal og giftige Hentydninger til hans Herkomst fra Tante Gine og en god Dosis Sladder og Bagtalelse fra adskillige andre af Familiens Medlemmer, hvem Ellens kloge Tilbagetog til Faster Saras Fæstning i høi Grad havde opbragt. Sara Jespersens Svar vare meget korte og lidet tilfredsstillende. Ikke et eneste af alle disse heftige eller maskerede Angreb bragte denne værdige gamle Dame ud af Fatning, og netop derfor vakte hendes Breve stor Forbittrelse. Kunde der tænkes noget, i Betragtning af Omstændighederne mere Krænkende, end følgende Yttring i hendes Svar til Onkel Jørgen:

„Hvortil alt det Skriveri, kjære Skovby? Du kjender jo Veien herud; kom og see selv! Du vil i Harald Strøm og Ellen finde det elskværdigste og lykkeligste Par Forlovede under Solen, og Du vil snart glemme Din Vrede." —

Af de lidende Sjæle, Ellen havde efterladt i Hovedstaden, vare fornemmelig to høist beklagelsesværdige — Jørgen Skovby og Gustav Helmer. Nu vare de paa en alvorligere Maade blevne Lidelseskammerater, men saare lidet skikkede til at trøste hinanden, og der blev heller ikke Leilighed dertil, da Helmer aldeles forsvandt fra Familiens Omraade, ikke viste sig noget Sted, hvor der kunde være Fare for at træffe Ellen Skovby og gjorde navnlig gamle Skovby stor Sorg ved sin haardnakkede Menneskeskyhed.

Da hændte det, omtrent en Uge efter Ellens Forlovelse, at de mødtes paa Volden igjen, et aldeles

uforudseet Tilfælde. Jørgen Skovbys Uhrværk, hans regelmæssige daglige Liv, var ved hans Sindsoprør kommen en Smule i Uorden. Da han ikke mere saae til Støberiet, spadserede han heller ikke hver Morgen paa Volden, thi denne Vandring maatte sørgeligt minde ham om den indtraadte Forandring. Denne Morgen havde han holdt sig hjemme og faaet et Besøg af sin Svoger Jespersen, der i høi Grad havde ophidset ham; thi Tante Gine havde pudset sin Mand paa ham i den Hensigt at erindre ham om hans Pligter som Ellens Lavværge. Han havde trods sin Trudsel ikke formeligt frasagt sig dette Hverv, og nu blev det forestillet ham, at han uagtet det, der var skeet, ikke burde holde sig tilbage. Ellen var jo nu fraværende og desuden altfor forstyrret i Hovedet af Kjærlighed til at have Sands for Forretningerne og til at udøve nogensomhelst Kontrol. Det var paa høie Tid, at han engang saae til Støberiet, og Udøvelsen af denne Pligt blev skildret ham som en, rigtignok ikke behagelig, men høist ædelmodig Handling. Harald Strøm burde dog vide, at endnu havde han ikke Ellens Formue i Lommen og kunde ikke skalte og valte med hendes Eiendom, som han vilde.

Onkel Jørgen gik i Fælden. Paa en for ham usædvanlig Tid, Klokken tre om Eftermiddagen, vandrede han da henad Volden, foregøglende sig selv, at dette var en Martyrgang og nedddyssende enhver Fornemmelse af, at han gik Hadets og Hevnens Ærinde. Pludselig saae han den længe savnede Gustav Helmer for sig — men ak, hvor forandret! Der var intet Smiil paa Læben og intet Vid므 Glimt i Øiet. Han

bemærkede ikke engang sin gamle Ven, eller lod maaskee saaledes.

„Stop!" raabte Jørgen Skovby og stillede sig iveien for den Flygtende.

„Ah! er det Dem, Hr. Grosserer!" sagde Helmer hurtigt og forlegent; „undskyld mig idag — stor Travlhed i Ministeriet — jeg har ikke i flere Dage trukket frisk Luft —"

„Kom, lad os følges ad et lille Stykke!" sagde den Gamle, vendte om og stak sin Arm ind under Helmers, der med et Suk fandt sig i sin Skjebne. „Jeg har følt svær Længsel efter at tale med Dem, min gode Canceliraad! to Gange har jeg forgjeves været ved Deres Dør — Ingen til at lukke op og Tavlen taget af Døren! Otte og tyve Trappetrin er ingen Spøg for en Mand i min Alder, og dog klarede jeg dem to Gange!"

„Jeg er meget vanskelig at træffe i denne Tid, især i Hjemmet."

„Naa, lad nu det være godt! Paa Kontoiret vilde jeg nødig søge Dem, saasom jeg ønskede at tale med Dem under fire Øine. Hm! min kjære Canceliraad!" vedblev den Gamle i en bedrøvelig Tone, „hvordan staaer det sig? Vi fik Pinedød tidsnok at vide, hvad hun vilde!"

„Hun — hvem?" spurgte Helmer i en skarp Tone.

„Hv — em? Ellen naturligviis! Har De da ikke hørt om hendes Forlovelse — Gud hjelpe os, for Forlovelse det er! Hun har forgabet sig i en simpel Karl, for Andet er og bliver Harald Strøm dog ikke."

„N—aa! jo, nu husker jeg det! Jeg har hørt nogle besynderlige Rygter om Fru Skovby; men jeg har været i den Grad optagen af Forretninger, at — jeg ikke har kunnet offre mine Omgangsvenner ret mange Tanker."

Han har taget sig det nær, tænkte Jørgen Skovby; det staaer ham jo skrevet i Ansigtet, stakkels Mand! men han vil bevare Anstanden; meget fornuftigt af ham. Ellen, Ellen, Du har meget paa Din Samvittighed!

Gid jeg var den gamle Plageaand vel qvit, tænkte Helmer; ham kan jeg takke for, at mit ydmygende Nederlag er blevet en offentlig Hemmelighed. Min egen vise Besindighed, ikke at gjøre Ellen noget Tilbud, gavner mig intet; de have omtalt hende og mig paa en saadan Maade, at man halvveis betragtede os som Forlovede; gid det hele Slæng og Jørgen Skovby fornemmelig sad paa Bloksbjerg!

„Min kjære Cancelliraad," sagde Gjenstanden for dette uchristelige Ønske, „gjør nu ikke en Roverkule af Deres Hjerte for en gammel Ven, som mig! De veed da i ethvert Fald, hvem jeg og hele Familien ønskede Ellen til Mand; men nu har det destoværre viist sig, at hun ikke var en saadan Mand værd. Glæd Dem over, at De slap! Jeg for min Part har taget mig Ellens Vanart grumme nær; det vil vare en Stund, inden jeg forvinder det Stød!"

Helmers Ansigtstræk bar til Skue, hvor meget han led i denne Skjærsild, men hans Selvherredømme vandt Seier over hans opbrusende Heftighed, og han svarede med en Rolighed, som var en Filosof værdig:

„Lad os ikke tale om mig! Det er nu et ganskeørkesløst Spørgsmaal, om Fru Skovby og jeg havde passet for hinanden, hvis hun havde villet have mig eller jeg hende — for mit Vedkommende var Sagen virkelig ikke bragt paa det Rene, jeg var langtfra at være enig med mig selv i det Punkt — men lad os blot tale om de Nyforlovede, og da maa jeg være saa oprigtig at sige Dem, at jeg finder Deres Vrede ubillig. I Forretningssager er det Deres Pligt at raade og veilede den unge Dame, hvis Slægtning og Lavværge De er; men i Hjerteanliggender maa hun have Lov til at raade sig selv, og hun er da intet Barn længer."

„Hm!" svarede den Gamle koldsindigt, „meget ædelmodigt af Dem at tage hendes Parti, men det er altfor fiint udspekuleret og kommer ikke fra Hjertet. Jeg kan min Sjæl ikke tage mig mit Ansvar saa let. De er kun vant til at passe paa Dem selv og Deres Protokoller; De har ingen Forestilling om, hvor meget Bryderi det giver at have en vidtforgrenet Slægt at raade og hjelpe til Rette; enhver Fadaise, der bliver begaaet i Familien, sætter en Klik paa min egen Ære — saadan tænker jeg og kan ikke tænke anderledes."

Den Gamle saae op, greb Helmer i Armen og sagde:

„Har De seet Strøm i sin Ophoielse, og hvordan han blærer sig paa den sorte Ridehest, Ellen har foræret ham?"

„Nei!" svarede Helmer med et spydigt Smiil.

„Saa see op, for der kommer han!"

Neppe havde han udtalt, før Ajax foer forbi med den lykkelige Beiler paa sin Ryg. Det var et smukt Syn at see den skjønne, kraftige unge Mand paa det vælige Dyr; den tæt knappede Frakke viste hans Skikkelses Fortrin paa det Heldigste, og han sad frit og let i Saddelen. Det bittre og mørke Træk om hans Læber var forsvunden; hans Kinder blussede, og hans Øine funklede — en Baret med en Fjeder i, en Fløielsvams, et Sværd ved Siden og besporede Halvstøvler, og han vilde været en skjøn og tapper Ridder at see til.

Helmers skarpe Blik saae det, og han sukkede. Et smukt og mandigt Ydre, tænkte han, har til alle Tider gjort et stærkere Indtryk paa Qvindehjerter, end aandelige Fortrin. Han er desuden i langt høiere Grad smuk, end jeg er aandrig — men alligevel — han staaer dog formodentlig under det Niveau af Dannelse, Ellen selv og hendes Omgangskreds befinder sig paa — i Sandhed, hos hende selv opdagede jeg aldrig hverken i Tanker, Ord eller Lader det mindste Stænk af Simpelhed — hvor kunde hun da — som Skovby nylig sagde — gaae hen og forgabe sig i den simple Karl?"

„Naa, hvad synes De?" spurgte Jørgen Skovby.

„Der kunde blevet en udmærket smuk Hestgarder af ham," svarede Helmer med et beesk Smiil.

„De siger Noget!" udbrød den Gamle i fuld Alvor; „gid Pokker havde min Dumhed! Mig kan han fornemmelig takke for, at der i sin Tid blev stillet for ham; bare vi dengang havde ladet ham gaae!

Saa havde vi formodentlig havt en anden Bestyrer, og den hele Prostitution var bleven undgaaet."

„Jeg har kun talt faa Ord med den unge Mand," sagde Helmer tankefuldt, „og jeg har ikke den ringeste Forestilling om, hvorledes dette Kjærlighedsforhold har udspundet sig; men de kjender ham jo — siig mig engang — er han en flittig Kirkegænger?"

„Aa, ja vist er han," svarede Skovby gnavent, idet han mindedes Ellens Yttringer om Helmer selv i det Kapitel.

„Troer De da," spurgte Helmer videre, „at Sympathi i religieus Henseende har draget disse To til hinanden? En Yttring af Fru Skovby engang, da vi havde en lille Disput, falder mig netop ind. Af den maatte jeg formode, at hun kunde være tilbøielig til at ægte en Præst. Det overrasker mig derfor unegtelig, at hun har valgt saa langt borte fra det theologiske Fakultet."

„Vis, vas, min gode Cancelliraad!" svarede Skovby; „dette hersens har saamænd ikke Noget med Religionen at bestille; men siden de slaaer paa den Streng, saa tag mig ikke en lille Bemærkning ilde op. De havde ikke havt nødig at være saa frastødende og paastaaelig i det Punkt; de skulde undgaaet Disput med hende — naar det ikke gjelder Andet, end kirkelige Spørgsmaal, saa giver jeg hellere Fruentimmerne Ret, end jeg skjendes med dem. Det er en fordømt Tid, vi lever i; der stikker en Minister i enhver Skolemester, og enhver ung Tøs snakker med om det, som kan volde Bispen Hovedbrud nok. Havde de viist Dem en Smule føielig og ladet Ellen snakke — "

„Ikke for Noget i Verden," udbrød Helmer med dyb Rødme paa sine Kinder og et funklende Blik, „var det end den skjønneste og bedste Qvinde under Solen, offrer jeg min Overbeviisning!"

Jørgen Skovby var ikke den Mand, der formaaede at vurdere denne Slags Ærlighed, der ikke dreiede sig om Guld og Gods. Han kunde ikke tilraabe Helmer: Du har Ret! Lad Dig ikke ved denne Verdens Goder, var det end et af de ypperste, kjøbe til at være en Hykler! Sørgeligt, at Du er saa kold, bedre, om Du var varm, men det Værste vilde dog være, om Du var lunken!

„Er det saadan fat med Dem," sagde han, „saa fristes jeg til at sige, at det er godt, at De og Ellen ikke kom sammen; jeg troer, at heller ikke hun havde stukket op for Dem."

Der var dog en tredie Mulighed, som den Gamle ikke tog med i Beregning, nemlig at Ellen kunde have blidgjort dette kolde og vantro Hjerte; det skeer dog stundom, saa vist som Guds Veie ere mangfoldige, at den jordiske Kjærlighed bygger en Bro over Svælget til den himmelske Kjærligheds Land.

Men Helmer var nu koldere, end nogensinde og følte sig stærk i sit Hjertes Bitterhed.

„Jeg har lidt et Nederlag," sagde han smilende, „og bør tilstaae det. Jeg vil i Tanken tilraabe den lykkelige Seierherre, idet jeg gjør en indiansk Høvdings Ord til mine, da han var bleven overvundet af de Hvide — Eders Gud, sagde han har været stærkere, end min Gud!"

Jørgen Skovby mente, det var et godt Tegn, at Helmer kunde sige en Vittighed, rystede trofast hans Haand og saa skiltes de; men det var saare langt fra, at den Overvundne følte den filosofiske Ro i sit Hjerte, som han bar til Skue. Hvor meget af hans Sjæls Bitterhed der skrev sig fra skuffet Kjærlighed og hvor meget fra saaret Forfængelighed, det var ham ikke selv klart. Dog havde Pilen ramt ham dybt nok. Med denne Daarskab var hans Ungdom endelig afsluttet, og han var tilmode, som om han i disse faa Dage var bleven flere Aar ældre. Ingen Qvinde havde nogensinde før gjort saa stærkt et Indtryk paa hans Hjerte, som Ellen Skovby, og ingen anden Qvinde vilde i Fremtiden kunne udslette det. Han indskrev sig sluttelig som Medlem af Pebersvendenes faste Stok og haabede at gjenvinde sin Sindsro; men følte, at han, for at hærde sig, en kort Tid maatte unddrage sig sine Venners speidende Blikke og gamle Skovbys Efterstræbelser. Uden Varsel eller Farvel rystede han Støvet af sine Fødder og var snart, trods den omtalte store Travlhed i Ministeriet, med sine Foresattes Tilladelse paa Veien til Paris. —

Men gamle Jørgen gik nu videre alene for at udføre sin sorte Daad. Han traf Harald Strøm i Stalddøren i Ellens Gaard, hvor han stod og saae paa, at Ajax efter det skarpe Ridt nød behørig Pleie og fik sit Foder. Da han hørte Fodtrin, vendte han sig om og formaaede ikke ganske at skjule sin Overraskelse ved at see Ellens Onkel og sit fordums Overhoved for sig. Dog fattede han sig hurtigt og hilsede ærbødigt paa den Gamle, der nikkede og tog saa

varsomt til sin Hat, som om han var bange for at forkjøle sig.

„De har travlt," sagde han med et spydigt Smiil; „kanskee jeg forstyrrer?"

„Paa ingen Maade, Hr. Grosserer!" svarede Harald ligesaa høfligt, „jeg er ganske til Deres Tjeneste."

Grossereren var allerede paa Veien til Støberiet, og Harald blev nu Vidne til, hvorledes den Gamle saae efter i alle Kroge og gjorde Folkene adskillige Spørgsmaal, ikke som han ellers pleiede, men med en for Bestyreren meget krænkende Smaalighed og Mistænksomhed. Endelig var han færdig og sagde til Harald:

„Om De saa synes, saa ville vi see Bøgerne efter og tælle Kassebeholdningen."

Harald studsede og blev en Smule bleg; dog svarede han roligt:

„Jeg troede rigtignok, at Grossereren selv havde frasagt Dem al Kontrol med Ellens Affairer; men jeg kan gjøre Rede for hver Skilling og vil ikke modsætte mig Deres Ønske."

„Deres Frue," sagde den Gamle en Smule rødere i Ansigtet, „er nu fraværende, og De har meget travlt med at lære at ride. Jeg har derfor god Aarsag til at ønske et lille Indblik i Affairernes Gang, ja ikke blot jeg, men flere af Familien ønske at blive beroligede i saa Henseende."

„Da skal De ikke være gaaet forgjeves," svarede Harald barsk; „vær saa god at træde indenfor!"

Det gjorde den Gamle uden Omstændigheder, og nu begyndte et Eftersyn af Regnskabsbogerne og Kassen, som vilde passet sig ligeoverfor en utro Tjener eller svigagtig Fallent. Alt var i den bedste Orden, og Jørgen Skovby maatte jo vide det forud; thi havde han kjendt noget Menneske paa denne Jord, i hvis Hjerte eller Bøger han aldrig havde fundet Svig, saa maatte det vel være Harald Strøm. Høist ærgerlig over, at han Intet havde faaet for sin Uleilighed og opirret ved Haralds uforstyrrelige Koldblodighed, smækkede han Hovedbogen i, tog Brillerne af Næsen, reiste sig og sagde:

„Maa jeg bede Dem for Fremtiden hver Løverdag at have Ballancen opgjort; det tager en fordømt Tid at summere alt det op."

Men nu var Haralds Taalmodighed tilende.

„De skal ikke uleilige Dem oftere, Hr. Grosserer!" sagde han, idet en mørk Rødme farvede hans Pande; „jeg vilde have fundet mig i Meget, om jeg derved kunde vundet Deres Velvillie; men den Behandling, jeg idag har maattet døie, viser mig, at det vilde være spildt Umage. Min Forlovede har givet mig ubegrændset Fuldmagt; jeg behøver ikke at aflægge Regnskab til Andre, end til hende. Dog vil jeg, af Hensyn til, hvad jeg fra Fortiden skylder Dem og for at spare hende en Ærgrelse, lade det der er skeet idag, blive mellem os."

„Da vilde De min Sjæl bevise mig en stor Tjeneste, om de vilde fortælle hende det. Saa faaer jeg vel min Afsked paa graat Papiir og kan blive dette byrdefulde Ansvar qvit."

Dermed foer Jørgen Skovby ud af Døren og efterlod Harald næsten mere forbauset, end vred over en Urimelighed, som forekom at grændse til Vanvid. Han vidste ikke, at den Gamle virkelig af Andre var bleven ophidset til dette hadefulde Besøg, og at de sidste Ord derfor vare oprigtigt mente; og ligesaa lidt havde han en Anelse om de Planer, Skovby og Jespersens havde lagt for det Tilfælde, at Ellen var bleven Cancelliraadinde Helmer. Tante Gines Søn, Jakob, skulde jo havt Støberiet for at faae Foden under eget Bord, et Arrangement som Jespersens vare meget begjærlige efter at faae istand og allerede havde aftalt udførligt med Jørgen, der var sin Søstersøn god. Fra først af var det endogsaa paatænkt at gjøre et Par af Jakob og Ellen, men det kom ikke til videre end et stille Ønske, saa afgjort lagde Ellen sin Utilbøielighed mod den unge Mand for Dagen. Da han nu ikke kunde faae baade Enken og Støberiet, saa skulde han dog idetmindste have det sidste, rigtignok for rede Penge, men paa Grund af Tante Gines og hendes Mands Snildhed i Forretninger og Onkel Jørgens fortsynede Selvtillid vilde der været al Sandsynlighed for, at Ellen neppe vilde spundet Silke ved den Handel.

Uden altsaa at vide, i hvilken Grad Forlovelsen var kommen Slægten paatvers og oprigtigt ønskende en Forsoning, løb Harald ud i Gaarden efter Grosseren, naaede ham ved Porten og standsede ham.

„Kjære Hr. Skovby!" sagde han bevæget, „det kan dog umulig være Deres Mening ganske at slaae Haanden af Ellen, hvem De altid har holdt saa meget

af. Jeg forstaaer saa godt, at De ikke kan glæde Dem over hendes Forlovelse med mig; jeg er selv ligesaa forundret som glad over min store Lykke; jeg hovmoder mig ikke af, hvad der ingen Fortjeneste er ved. De havde Grund til at føle Dem ubehagelig overrasket, men Herregud, lad nu Naade gaae for Ret! Skulle vi være gode Venner igjen? Det Andet fører jo kun til, at vi forbittre os Livet, uden at tale om Skandalen."

Men Jørgen Skovby sad altfor dybt i Hadets Pøl til, at han saa let kunde komme paa det Tøre igjen. Istedetfor at røres ved den Hjertelighed, hvormed Harald talte eller ved Ordenes ædle Ydmyghed, opirredes han endmere blot ved at høre Harald Strøm kalde hans Brodersøns Enke slet og ret „Ellen".

„Skandale!" raabte han med et ondt Blik; „giv Ellen hendes Fæstensring tilbage og pak sammen, saa er der ingen Skandale mere!"

Harald blev staaende og saae bedrøvet efter den uforsonlige gamle Mand, som hurtigt gik sin Vei, men følte i det Samme en Haand paa sin Arm og saae gamle Jokum Spelt for sig. Han var den ældste af Arbeiderne, havde kjendt Harald lige fra den Dag, da han som en fattig Dreng kom i Ellens Faders Brød og ofte beskyttet ham, dengang han var Stumpelskud og Syndebuk i Huset. Dengang Harald blev Bestyrer for Støberiet, havde han fulgt ham, og Harald betragtede den trofaste gamle Mand som en god, prøvet Ven.

„Jeg hørte det Hele," sagde Jokum og klappede Harald paa Armen; „men keer Dem aldrig en Bitte

om det! Jørgen Skovby har alle sine Dage været en ufornuftig, stolt Mand; der er Intet at stille op med ham. De Store er Dem paa Nakken, Strøm, men saa vil jeg lade Dem vide, at vi Smaafolk staae med Dem; vi er rede til at knytte Næven for Dem, naar det skal være."

„Tak, Jokum!" svarede Harald venligt, men ikke synderlig trøstet; „dette er en Sag, som ikke klares med Næver."

„Begribeligt!" svarede Jochum og nikkede; „men De skulde dog vide det, og man byder, som man har! „Det sagde jeg igaar til Søren," vedblev Jokum med en dybsindig Mine, at naar jeg saadan tænker over Verdens Skabning og Guds Regimente og seer saa mange underlige Tilskikkelser og Bedrøveligheder, som jeg ikke kan blive klog paa — for det er ikke saadan at kigge Vorherre i Kortene! — saa skal det dog være sagt, at dette hersens forstaaer jeg grant! Det giver Ballance i Regnskabet, naar Han deroppe dog engang giver en fattig, ærlig Mand, som Dem, Lykke og lader ham komme til Hoihed og Ære. De kjender Fattigfolks Lod og deres Sæd og Skik, og De vil blive en mild Herre, naar det Hele først gaaer paa Deres egen Konto og Ansvar."

„Jeg var altsaa haard før?" spurgte Harald smilende.

„Aa nei! det siger jeg ikke," svarede Jokum med et snu Blik; „der skal skarp Lud til skurvede Hoveder og en fast Haand til at føre Toilerne. Før skulde De see paa Deres Herres eller Frues Fordeel, mente

jeg; nu, da Fruen er bleven Deres Kjæreste, saa gi'er det sagtens en lille Forandring, og —"

„Godt, Jokum!" faldt Harald ind og klappede den Gamle paa Skulderen, „jeg skal skrive mig Din Advarsel bag Øret."

„Nei, paa det Lav, saadan var det ikke meent! Jeg vilde barestens lade Dem og Fruen vide, at vi have skillinget sammen og agte at gjøre et lille Gilde paa Søndag her i Støberiet, om det kan tilstedes. Hvis da Fruen vilde vise os den Ære at komme, og vi kunde klinke med hende og Dem paa en lyksalig Forlovelse og ønske Dem Held og Lykke i Fremtiden, saa vilde det være os Alle til urimelig Fornøielse. Bring nu Fruen det Bud og lad os vide Besked paa Løverdag!"

Gamle Jokum nikkede og blinkede med Øinene, og Harald saae efter ham, da han gik, med et Smiil, hvori der var en god Portion af den gamle Bitterhed. Fattigfolk maatte gjøre Deklarationsgildet, om der skulde være noget, og Skaalen skulde drikkes, ikke i Champagne, men i Brændeviin! Det anede kun lidet den ærlige Jokum Spelt, hvilken Hær af mørke Tanker hans velmente Indbydelse havde vakt hos Fruens Kjæreste; men den bevirkede, at Harald indviede Ellen i Dagens Hændelser og ganske udøste sit Hjerte for hende. Hun blev mere vred, end bedrøvet, over Onkel Jørgens Hensynsløshed og skrev ham strax et formelt Brev til, som befriede ham fra den Fristelse oftere at eftersee hendes Kassebeholdning. Hun fik derimod Taarer i Øinene ved at høre, hvad Jokum Spelt havde sagt, og hun modtog Folkenes Indbydelse paa den Maade,

at hun selv blev Værtinde og de Gjester. Gildet stod og overværedes ikke blot af Harald og Ellen, men af Faster Sara og hendes Børn, og de Forlovedes Skaal blev drukken, ikke i Brændeviin, men i god Punsch.

„Det havde maaskee været bedre at lade det være," sagde Sara Jespersen, da de glade kjørte tilbage til Ørslevgaard; „nu bliver det reent galt med de Andre."

„Naa," svarede Ellen, hvis Hjerte var bleven meget forhærdet imod hendes egen Slægt, „det gjør saamænd hverken fra eller til! Onkel Jørgen har da viist, at han ikke behøver nogen Foranledning fra vor Side for at krænke os. Ved Gud, Faster! skulle vi behandles som Udskud, jeg skal vise Onkel og alle de Andre, at vi kunne undvære dem."

„Du er i Din gode Ret," svarede Faster Sara sindigt; „Jørgen har baaret sig stygt ad og kan aldrig i Evighed forsvare det; men alligevel fornemmer jeg det Østrupske Blod vel stærkt i Dine Ord; vi vare altid haarde at faae Bugt med i vor Slægt og tilbøielige til at gjemme paa Nag. Der maa hittes paa Raad; vi maa see at faae en Forsoning istand inden Brylluppet, Ellen!"

„Hvad Værd har den," spurgte Ellen, „naar den kommer blot for Anstandens Skyld, og ikke er oprigtig meent?"

„Ja," sagde Sara Jespersen sukkende, „Ondt er snart gjort, men seent bødet!" —

Omtrent en Maaned senere, en klar Skjærsommerdag, red Harald ad Ørslevgaard til. Ajax fulgte den kjendte Vei, og Rytteren sad paa dens Ryg i dybe Tanker og uden at glæde sig over det muntre

Solskin og de grønne Marker. Egnen var rigtignok eensformig og lidet indbydende. Der var ikke andre Træer i Omegnen af Ørslev, end de, der stode i Haverne, og ikke engang de vare anselige. Den fredelige Landsby og den hvide Kirke med sine takkede Gavle, de grønne Marker og blomstrende Enge, hist og her en lille Tørvemose eller en Dam, det var et tarveligt Landskab. Dog havde man fra Høiderne et Kig til Havet, hvor de hvide Seil tonede frem. I den søndre Ende af Byen laae Sara Jespersens Gaard, som ved sit pyntelige Ydre og sine høiere Tage syntes at gjøre Fordring paa at være noget mere, end en slet og ret Bondegaard. Den blev ogsaa af Sognets Beboere kaldet „Gaarden" og Eierinden „Fruen," hvoraf skjønnedes begges ubestridelige Forrang, saa meget mindre bestridt, som Ørslev var et Annexsogn uden Præstegaard. Ellen elskede ikke blot Fruen, men ogsaa Gaarden, Byen og Egnen; thi overalt var der Fred og Frihed for omstreifende Tourister. Her kunde hun gaae trygt omkring, fordybet i sine egne Tanker eller nydende sin Vens Selskab. Der var ingen Fare for at træffe udvandrede Kjøbenhavnere leirede i Græsset med Madkurve, eller at finde omstreifende Malere med Staffeli og Solskjærm, maaskee netop paa det Sted, hvor Harald og hun agtede at dvæle; her var hun sikker for pinlige Møder med vrede Slægtninge og nysgjerrige Bekjendte.

Bønderne og deres Folk vare nu saa fortrolige med et Syn, som aldrig undlod at fængsle dem, eller at give en lille Standsning i Arbeidet, naar det viste sig. Plougmanden lod Hestene puste, og Grøfte-

graveren hvilede paa Spaden, naar Ajax med sin Rytter kom tilsyne paa Toppen af den søndre Bakke ved Veiviseren. Der kommer den unge Frues Kjæreste, pleiede de at sige og gjorde saa deres Bemærkninger over Hestens Fodskifte og dømte af dens Udseende, om Rytteren havde redet skrapt eller sindigt. Det Første var i Reglen Tilfældet; og naar han saa nærmede sig Gaardens med Berberisse-Buske og Hvidtjørn indhegnede Have, da feilede det sjelden, at den unge Frue jo selv stod paa Høien og viftede med sit Lommetørklæde.

Denne Gang havde Harald skaanet Ajax. Der var ikke et vaadt Haar paa den. En lille Luntetrav blev dog prøvet tilsidst, da den hvide Fane vaiede fra Amors Vagttaarn, men det havde ingen rigtig Art. Ellen ilede ned til Laagen ved Veien, en Karl, som stod og rensede Veigrøften, tog imod Ajax, og de to Elskende gik ikke ind i Haven, men ad en Sti ud i Marken.

Haralds Aasyn var blegt og bekymret, Ellen saae ham kjærligt speidende ind i Øiet. Endelig udbrød hun:

„Du har fundet hende!“

„Ja!“ svarede han og trykkede hendes Arm, som hvilede i hans.

„Hvor og hvorledes?“

„I største Nød, syg og elendig,“ svarede han undvigende; „jeg har lagt hende ind paa Frederiks Hospital; ak Du min Gud!“

Hans Smerte fik Luft i Taarer, og Ellen var rystet i sit Inderste ved at see den rolige, stærke Mand saa overvældet. De vare netop ved en lille sivkrandset

Vanding, som kaldtes den sorte Dam, og ved hvis grønklædte Kant de saa ofte før havde siddet. Der toge de Plads; hun lagde sin Arm om hans Hals og lod hans Hoved hvile ved hendes Barm; en blødere Hovedpude i Sorgens Stund gaves der ikke for ham, og han følte hendes trofaste Hjerte banke sig imøde; men han rev sig snart løs, sprang op og stod for hende med et mørkt Blik.

„Ellen!" sagde han heftigt, „vi have Uret, og de Andre have Ret. Din Onkels Vrede er retfærdig, Dine Slægtninges Fortrydelse naturlig og billig. Aldrig skal Du bære mit skamplettede Navn — aldrig —"

„Holdt, Harald!" faldt Ellen hurtigt ind, „tal ikke saa vildt! Aflæg ikke en Ed, som Du dog maa bryde, om Du ellers har mig kjær. Fortæl mig Alting roligt og fornuftigt og beviis mig først, at Onkel Jørgen har Ret; jeg er nysgjerrig efter at høre, hvorledes Du vil bære Dig ad med det."

Den rolige Tone, hvori Ellen talte og hendes kjærlige Smiil, havde i dette Øieblik ingen Magt over ham.

„Fortælle Dig Alting!" udbrød han bittert. „Ellen, Ellen! Du veed ikke, hvad Du beder om. Du har ikke seet hende i hendes dybe Fornedrelse. Aldrig glemmer jeg det Syn, bliver jeg end gammel og graa."

„Jeg vil see det!" sagde Ellen med fast Stemme.

„Du? Aldrig skal Du besmittes af den Luft, hun indaander!"

„Harald!" sagde Ellen dybt rødmende, „enhver christen Qvinde, der har et uplettet Rygte, hovmoder sig ikke, men takker Gud; hvad var vel jeg — hvad

vare saa mange Andre blevne til, hvis vi i en ung Alder vare blevne kastede ud i Verden uden Beskyttelse og havde maattet prøve saa store Fristelser, som Din ulykkelige Søster bukkede under for? Du skal bringe mig til hende den Dag imorgen."

„Er det Din faste Beslutning?"

„Ja, Harald!"

„Saa maa Du vide Alt."

Han bøiede sig ned til hende og hviskede hende Noget i Øret; hendes afdøde Ægtefælles og hans Søsters Navne bleve paa en sørgelig Maade nævnede i Forening.

„Jeg veed det," svarede Ellen, en Smule blegere, men fuldkommen rolig, „og jeg har længe vidst det."

Harald studsede og sagde:

„Men de Andre vide det ogsaa! Er saa ikke deres Mistro og Vrede retfærdig? Kan de give deres Minde til, at Du tager en saa foragtelig Qvindes Broder til Mand, en Qvinde, der har krænket Dig saa dybt?"

„Gud hjelpe os!" svarede Ellen hovedrystende, „det formaaede hun ikke. Han elskede ikke mig og jeg ikke ham. Saa maa Du ogsaa troe mig, naar jeg giver Dig den Forsikkring, at hverken Onkel Jørgen eller de Andre vide det; det er min Hemmelighed. O, jeg skulde nok nu have faaet det at høre, havde de vidst det! Nei, de have ikke engang den Undskyldning."

„Gud tilgive ham," vedblev Ellen efter nogle Øieblikkes Taushed, „som nu hviler i sin Grav! Ofte har jeg bedet for hans Sjæl; men han brød sig ikke om at vinde mit Hjerte og traadte al Skam under

Fødder. Der er ingen værre Skamplet paa Dit Navn, end paa hans, som jeg jo bærer. Tag dette plettede Navn, Harald, og udslet det!"

Hun reiste sig, og Harald trykkede hende til sit Bryst, medens hun fik Luft i Taarer. Saa gik de videre i Taushed, længere bort fra Hjemmet og satte sig i Ly af et gammelt Dige, hvorfra de kunde see ud over Havet. En vild Rosenbusk, fuld af duftende Roser, bøiede sine Grene over dem, som om den vilde lyse Fred over deres Kjærlighed. Naar Vinden rystede dens Grene, dryssede de bløde, blussende Blade ned over dem som en trøstende Hilsen. Fred og Haab sneg sig atter ind i Harald Hjerte, og han saae Ellen ind i Øiet med et Blik, der straalede af Kjærlighed og Taknemmelighed.

„See at faae det rette Syn paa Beskaffenheden af mine dybt fornærmede Slægtninges Vrede," sagde Ellen omsider. „Ære og Skam i den Forstand, Du mener, har Intet at gjøre med den. Jeg skal let bevise Dig det. Sæt nu, at Din stakkels Søster ikke var vanæret og ulykkelig, men en hæderlig Kone i ringe Kaar, gift med en af vore Arbeidere — kunde hun ikke derfor være en dydig og agtværdig Kone?"

„Vist kunde hun det."

„Men troer Du, at det vilde skaffet Dig en blidere Modtagelse hos Onkel Jørgen? Nei, det vilde, om muligt, gjort Sagen endnu værre. Du tier og samtykker! Men hvis hun havde hørt til en anseet og rig Familie, men dog havt et slet Rygte, vilde saa ikke Navn og Penge dækket Syndernes Mangfoldighed?"

„Maaskee, Ellen! men det er saa naturligt!"

„Og saa usselt! Du veed sagtens ikke, at min Oldefader var Sjouer og førte en Sand=Pram i Kanalen?"

„Nei," svarede Harald med et Smiil; „det har jeg aldrig hørt Noget om."

„Det er en frygtelig Hemmelighed, som der aldrig hentydes til i Familien."

„Og dog gjør det mig næsten ondt at høre, Ellen; et gammelt, hæderligt Navn er en god Ting."

„Saamænd, naar blot ikke Had og Nid følger Dyd og Ære."

„Din Oldefader kan da forresten ligefuldt have været en ærlig Mand."

„Gud skal vide, hvad han var! Der lever nok endnu nogle mystiske, fattige Slægtninge af os, som vi altid ere blevne holdte fjernt fra; men jeg har Onkel Jørgen mistænkt for, at han i Stilhed understøtter dem."

„Jeg vilde gjøre ligesom han!" sagde Harald bestemt. „Du veed ikke, hvad det vil sige at have raae, fattige, simple Slægtninge. Du taler derom med et blindt, fromt Sværmeri; ved Gud! fik Du Din Villie og gav Dig ilag med de Slægtninge, den haarde, fæle Virkelighed skulde snart kjøle den. Saa længe Verden staaer, og hvordan saa Samfundsforholdene blive, vil der altid være Høie og Lave, Rige og Fattige, og de ville aldrig kunne gaae i Spand sammen."

„Sært nok er det," svarede Ellen tankefuldt; „maaskee er jeg heller ikke saa stærk og god, som jeg indbilder mig; men mon det ikke var til de Fattiges Trost, at vor Herre og Frelser lod sig føde i en Stald

og svøbe i en Krybbe, var det ikke til de stakkels Faldnes Opreisning, at han sad tilbords med Syndere og Toldere, og hvad maa vi dydige Farisæere føle ved at tænke paa, at han lod sig nagle til Korset mellem to Røvere?"

„Han, den Rene, Stærke, Guddommelige kunde gjøre det," sagde Harald og vendte sit Blik opad; „vi maa ofte sande, at den Steen er os for tung og lade den ligge."

„Nu tænker Du paa mig og ikke paa Dig selv," udbrød Ellen; „Du vilde være den Sidste til at skyde Byrderne fra Dig, og hvis det var Tilfældet, eller vi indbildte os at turde krybe i Skjul bag Frelserens Høihed paa den Maade, da vilde Alt, hvad han har gjort for os, være spildt; men hvad der nu forlanges af mig, er virkelig ikke overmenneskeligt. Din stakkels Søster Kirsten er mig kjær trods hendes Brøde, ja trænger netop i sin dybe Elendighed destomere til mig; hun er Din Søster! Skal hun lide, maaskee døe uden Trøst?"

„Hun faaer god Pleie, Ellen!" sagde Harald bevæget.

„Ja, det kan kjøbes for Penge, men Kjærlighed ikke."

„Hun gyser ved den Tanke at see Dig."

„Hun skal snart lære at længes efter mig, naar jeg gaaer fra hende."

„Hun vil aldrig kunne aabne sit Hjerte for Dig."

„Kun en Søster tør høre, hvad hun har at lette sit Hjerte for, og kun en Qvinde vil kunne forstaae det."

„O Ellen!“ udbrød Harald og trykkede hende dybt bevæget til sit Bryst. Saaledes sade de en Stund, tæt omslyngede, i Rosenbuskens Ly, medens Lærkerne jublede omkring dem og syntes dem at bære deres egne Hjerters Jubel og Tak mod Himlen.

„Det bliver mellem os!“ sagde Harald, da de gik tilbage til Gaarden.

„Mellem os og Faster,“ svarede Ellen; „hun veed Alt og fortjener, at vi ikke skjule Noget for hende.“

Der kom Faster selv dem imøde og udtalte sin Forundring over de Elskendes Flugt til Marks, endnu inden Elskeren havde sagt Goddag; hendes Søn, en livsglad ung Mand og allerede Haralds trofaste Ven, drev Spøg med dem, og hans to Søstre gav Harald den hjertelige Velkomsthilsen, som han satte saa stor Priis paa, og som altid blev ham til Deel i dette gjestfri, jevne Huus, hvor ingen Formaliteter lagde Riimfrost paa Glædens friske Blomster; men de bleve Alle vaer, at noget Alvorligt maatte haveført det lykkelige Par ud i Ensomheden. De saae spørgende paa dem, men Ellen fik sit Smiil igjen, svarede dem muntert og gik med dem forud ind til det ventende Kaffebord. Harald blev da tilbage med Faster Sara, som spurgte ham, om han havde havt nogen ny Modgang, eller om den vrede Onkel Jørgen igjen havde fortrædiget ham?

Harald saae den Gamle ind i hendes ærlige, blaae Øine; dette rolige, milde Blik havde besværget mange Storme i Familien i de 70 Aar, der vare gaaet hen over hendes Hoved; det hvide Haar havde

mistet sin naturlige Farve ved Sorger, længe forend Alderen kunde blege det; der var i hendes Ord og Væsen saa Meget, der mindede om hendes Broderdatter, og hendes Skjebne var begyndt, ligesom Ellens, med et ulykkeligt Ægteskab, men Ulykken havde ikke faaet en brat Ende; den havde overlevet hendes favre Ungdom i mange Aar. Harald følte, at Ellen havde Ret; han turde betroe Sara Jespersen, hvad det skulde være, og han tøvede derfor ikke med at fortælle hende hans Søsters skjændselsfulde Levnetsløb, og at hun var gjenfunden. Han berettede alle Omstændigheder ved det sørgelige Gjensyn uforbeholdent og spurgte den Gamle, om han burde føie Ellen i hendes Ønske at besøge den Ulykkelige, pleie og trøste hende?

Da hun, som det var hendes Vane, tænkte, inden hun talte, misforstod Harald hendes Taushed og udbrød:

„Ikke sandt, kjære Fru Jespersen, De onsker, at Ellen og jeg aldrig havde seet hinanden? Vær nu oprigtig!"

„Skik Dem nu, Strøm!" svarede hun med et Smiil; „jeg er altid oprigtig. Ja, i det første Dieblik, da Ellen fortalte mig det, da ønskede jeg det; men ikke nu, da jeg har lært at kjende Dem og seet Dem og Ellen sammen."

Dette lød ret tilfredsstillende, men dog lidt tørt. Den Gamle holdt ikke af at udtale sine Folelser, og hun skyede stærke Sindsrystelser. Hun havde faaet Nok deraf i sine Dage og lært at værne om Livets kortvarige Havblik og fængsle Glædens faa Solglimt.

„Oprigtig Kjærlighed," sagde hun, „kan vel ikke kjøbes for dyrt. Den er falden i Ellens Lod, og hun maa betale dens Priis. Jeg troer, at hun er en af de Faa, som har Kraft dertil."

„Ja," sagde han, „hvorved har jeg fortjent en saa mageløs Kjærlighed, som Ellens?"

„Passiar, min gode Ven! Saadan Noget fortjener man ikke; man faaer det undertiden netop, naar man mener ikke at have fortjent det, og det udebliver, naar man mener at være allermeest værdig dertil. Gud, som styrer Hjerterne, raader ogsaa for det."

„Hvor usigelig god har Gud da ikke været mod mig!"

„Det har han, kjære Strøm!" sagde den Gamle i en mildere Tone; „mange Mænd maae misunde Dem, og det gjøre de da ogsaa ærligt. Jeg er imidlertid bange for, at ikke en eneste af dem vilde tvivle om deres egen Fortjeneste. De er den eneste Mand, jeg kjender, hvem Lykken har gjort ydmyg; see, det er Deres største Fortjeneste, min gode Strøm!"

Harald følte sig saaret; strax tænkte han paa sin usalige Herkomst og ringe Stilling; den Bitterhed havde sin Rod dybt i hans Hjerte!

„Er De ikke fornøiet med det Skudsmaal?" spurgte Sara Jespersen med et tungsindigt Smiil; thi hun blev Rynkerne i hans Pande vaer. „Tak De Gud, Mand! som tugtede Dem tidligt ved Modgang og haard Kamp. Deres Liv begyndte i Jammer og Mørke, nu synes Alt at skulle vende sig til Lys og Glæde — er det ikke saadan bedst? Med mange Mennesker skeer netop det Omvendte."

Hendes Træk bleve haarde, da hun sagde dette, men hendes Stemme skjelvede dog. Harald forstod hende, og med den fine Følelse, der var ham naturlig, nikkede han blot mildt til hende og taug.

„Hvis nu," vedblev hun, da hun havde fattet sig, „Ellen havde været en ung, uerfaren Pige, som hun var, da hun giftede sig første Gang, saa kunde der været Fare paafærde, og De maatte see Dem vel for, hvad De gjorde eller tillod hende at gjøre; men hun er jo en Enke, der har prøvet bitter Sorg — Gud velsigne hendes kjære Ansigt, saa sporløst alt det er gaaet hen over hende! Det har De vist allerede skjønnet, at hendes Viisdom er over hendes Alder; Ulykken har modnet hende, hendes Gudsfrygt er oprigtig og solid, og nu, da hun er bleven lykkelig, udvikler sig alt det Gode i hende, saa det er en Lyst at mærke det. Tag De hende kun med til Byen imorgen! De skal faae at see, at hun er stærk, og at hun vil gjøre en af disse christelige Kjærlighedsgjerninger, som ikke falde i Enhvers Lod."

Nu vare de ved Huset, og Ellen stod i Døren. Hun nikkede til dem, som om hun vilde sige — naa, er Eders vise Raadslagning nu tilende? Det blotte Syn af hende virkede mere beroligende paa Harald, end alle Argumenter; han kjendte intet Smiil, saa lyst som hendes; intet Væsen paa den hele Jord, hos hvem Alt i den Grad syntes Fred, Harmoni, Forrøstning.

Hun drog ham ind med i Stuen og snart sad han ved Bordet blandt glade Mennesker, hvor han selv syntes, at han passede saa daarligt. Det Glæ-

dens og Haabets Feepallads, som Kjærlighedens Genier havde opført i den korte Tid, da han uforstyrret havde nydt sin Lykke, var atter styrtet sammen ved Synet af hans lidende og vanærede Søster. Ellen læste i hans Hjerte og kunde see det paa hans Blik, naar dette mørke Syn viste sig; desto mere længtes hun efter at dele Byrden med ham og staae ved hans Side i denne Kamp med Mørkets Magter. —

Sex Uger vare forløbne siden hiin for Harald og Ellen saa bevægede Morgen, og Gustav Helmer var vendt tilbage fra sin Udenlandsreise, før Bestemmelsen og hverken trøstet eller forynget. Han var ikke af de overfladiske Naturer, der glemme i Verdens Tummel. Aldrig havde han tænkt mere paa Ellen, end medens han alene færdedes blandt Fremmede. Det syntes næsten, som om hans Kjærlighed først ret var brudt frem i det Øieblik, da han fik at vide, at Ellen for bestandig var tabt for ham; men Følelsen deraf ængstede ham, og han stræbte paa enhver Maade at hærde sig. Hans saarede Forfængelighed, som ganske vist for en Deel foranledigede hans Lidelser, havde drevet ham bort fra sin vante Omgangskreds, men dog befandt han sig ingenlunde vel ved sin Affsondring. Reisen havde ikke svaret til hans Forventning; nu tænkte han, at Forretningernes Aag og Kontoirlivet, som lagde Baand paa hans Tid, dog vilde være det virksomste Middel til ganske at glemme og helbredes. Han kastede sig da over Arbeidet med en saadan Iver, at hans Kolleger begyndte at mistænke ham for, at han eftertragtede en nylig ledig bleven Departementschefspost.

Ikke destomindre sysselsattes hans Tanker stadigt af det Spørgsmaal, hvorledes den rolige Ellen Skovby var bleven grebet af en saa heftig Lidenskab, og hvorledes hun, hvis hele Væsen røbede saa megen Selvfølelse, havde kunnet kaste sine Øine paa en Mand i Harald Strøms underordnede Stilling. Han vidste, at Qvindehjertet er en Gaade, og at Kjærlighed er uberegnelig; det var i det Hele en af hans Grundsætninger, ikke at forundre sig over Noget i denne Verden; men i dette Tilfælde, da han selv var Part i Sagen, faldt det ham naturligviis vanskeligt at blive sin Grundsætning tro. Undertiden følte han sig greben af en feberagtig Længsel efter at see de Forlovede sammen og iagttage Ellen; men han havde ikke Mod til at gjøre noget Skridt for at faae sin Nysgjerrighed tilfredsstillet.

Virksom i sit Embede og udvortes rolig, blev han Dag for Dag mere bitter i Hu. Han sagde Vittigheder, som før, men hans Vid mistede dets naturlige Godmodighed, og han fandt særdeles Behag i ethvert frækt Indfald, som haaner det menneskelige Livs Lykke og Ægteskabets Hellighed. Det var et farligt Vendepunkt i hans Liv; thi naar et Menneske finder sin Lyst i at lege med dæmoniske Tanker, da staaer han for Fald. Ungdommens Varme havde med Kjærligheden hjemsøgt hans Hjerte — Ungdommens Daarskaber og Udskeielser kunde fulgt efter som hans Skuffelses bittre Frugt.

Da blev han pludselig vækket ved en Begivenhed, som rystede ham dybt. En af hans ældste og bedste Venner blev ramt af et Slagtilfælde paa Gaden og var bleven bragt paa Frederiks Hospital. Efterret-

ningen herom gjorde et saa meget stærkere Indtryk paa ham, som han havde tilbragt den foregaaende Aften med denne Ven, der sund og rask var gaaet fra ham. De havde spiist sammen paa en Restauration og havde derefter røget deres Cigarer i Helmers Hjem, hvor de havde fordybet sig videnskabelige Samtaler. De samstemmede i alt Væsentligt. For begge disse retskafne Mænd var Christendommens Evangelium kun en smuk Fabel. Ingen af dem følte nogen Trang til Forsoning ved Naade; de mente at have en frelst Samvittighed og tænkte, at Vorherre nok til sin Tid vilde honorere den Vexel, de trak paa hans Godhed, der naturligviis i dette Tilfælde var Et med hans Retfærdighed. De vare begge i egen Indbildning meget karske Sjæle og saare tilfredse med den Gud, de havde dannet efter deres egne Begreber. De udviklede stor Skarpsindighed i at afhandle de store Spørgsmaal — Liv, Død og hvad der vilde komme efter Døden og talte derom med en Sindsro, som lod formode, at de i lang Tid maatte have henlevet deres Dage i stort Velvære, uanfegtede af Ulykke og Sorg; men i al deres Vankundighed vare de dog alvorlige Sjæle, der vilde det Gode, og de fortjente altsaa at blive vækkede, saaledes som det nu skete.

Helmer ilede til Hospitalet, ikke blot bedrøvet, men forfærdet. Man skulde troet, at nu, da Livet ikke havde saa stort et Værd for ham, og medens hans Hjerte ofte var fuldt af Bitterhed, saa maatte han være godt skikket til at see Døden i Øinene; men tvertimod rystedes hans Nerver paa det Stærkeste ved at see den afmægtige, lidende Ven, der dog havde

sin Bevidsthed og kunde forstaae, hvad der blev sagt til ham. Helmer havde imidlertid ingen Trøst at bringe, og hans Aasyn røbede saa tydeligt hans Skræk og Bedrøvelse, at ikke engang hans Nærværelse kunde gjøre den Lidende godt.

Ganske syg om Hjertet forlod han Sygestuen og gik ned ad Gangen, men standsede og overveiede, om han skulde bringe Venskabet det Offer at blive hos den Syge, maaskee Døende, og afvente Udfaldet. Da hørte han en dyb Stemme i det Værelse, udenfor hvis Dør han var bleven staaende, tale langsomt og høitideligt. Han saae, at Døren stod paa Klem, og han kunde høre hvert Ord. Det var længe siden, han havde hørt det Budskab, der nu saa uventet ramte hans Øre, men han kunde ikke tage feil af, hvad her foregik. En Syg modtog Sakramentet, og Ritualets Ord vakte længe forglemte, men kjære Erindringer i Helmers Sjæl — Minder fra hans egen Ungdom, da hans Forældre endnu levede og han med dem gik sin første — og sidste — Gang til Guds Bord. Under andre Omstændigheder vilde han vel blot rystet paa Hovedet og gaaet videre; men i denne Stund var hans Sindsligevægt forrykket, og han følte sig ved en underlig Magt draget til Døren.

Han saae ind gjennem Sprækken og blev et Syn vaer, der fik ham til at studse. Lige for ham, paa den anden Side af den Syges Seng, stod Ellen! Der var hverken Bekymring eller Angst at læse i hendes Blik; en vidunderlig Fred og Klarhed lyste ham imøde fra hendes kjære Aasyn. Hun holdt den Syges Haand i sin, og da han fulgte Retningen af

hendes Blik, faldt hans Øie paa selve den Syges Aasyn. Trækkene vare fine og skjønne, men skrækkelig skarpe. Dødens Mærke sad allerede paa dem — men Blikket — o, dette Blik glemte han aldrig! Dyb Sjæleangst talte ud af disse store Øine med deres sygelige Glands; Anger, Frygt og Haab vexlede i deres spændte Udtryk, medens de ufravendte vare heftede paa Ellens Aasyn. Hvor kjærligt og lyst var ikke det Smiil og det Blik, som straalede den Ulykkelige imøde derfra! Hvilken Trøst maatte det ikke være i Dødens Stund at have et saadant Aasyn for sig og føle Trykket af den kjærlige Haand! Nu bøiede Ellen Hovedet henimod Præsten, som stod paa denne Side af Sengen, og den Syge vendte Blikket med et Suk mod ham og lyttede nu opmærksomt til hans Ord, medens hendes Blik efterhaanden blev mildere og vidnede om, at Fred og Forsoning sænkede sig i hendes Hjerte. Ved Siden af Præsten stod Harald Strøm, hvis Aasyn var blegt som Marmor.

Helmer overværede hele den hellige Handling, indtil Ordet: Amen! skræmmede ham op, og han hurtigt fjernede sig og ilede til sit Hjem, som han naaede stedse med det Syn for Øie, som han saa uventet var bleven Vidne til, og uden Erindring om Veien, som han havde tilbagelagt.

Den næste Morgen gik han igjen til Hospitalet og havde den Glæde at erfare, at hans syge Ven var i Bedring; men han undlod ved denne Leilighed ikke at forhøre sig om, hvem den syge Qvinde kunde være, ved hvis Leie han havde seet Ellen Skovby og Harald Strøm. Lægen vidste nøie Besked om stakkels Kirsten

Strøms sørgelige Levnetsløb, og samtidigt med, at Helmer fik at vide, hvem hun var, blev han underrettet om, at hun om Natten blidt var hensovet. Dybt bevæget hørte han Fortællingen om Ellens Kjærlighedsgjerning mod sin Forlovedes ulykkelige Søster, hvorledes Ellen havde pleiet og trøstet hende og i den sidste Tid ikke var veget fra hende; og da Lægen, iøvrigt med al Anerkjendelse af Fru Skovbys Trofasthed og Dygtighed som Sygepleierske, yttrede den Mening, at hun dog maaskee havde drevet det vel vidt med den aandelige Trøst og trættet den Afdøde dermed — saa tog Helmer hende ivrigt i Forsvar og følte sig i samme Nu selv overrasket og lidt skamfuld ved, at han ligesom havde talt mod sin egen Overbeviisning.

Da han gik, mødte han Ellen selv. Hun var bleg af den gjennemvaagede Nat, og man saae paa hendes Øine, at hun havde grædt. Hvor ganske anderledes faldt nu ikke dette Møde ud, end Helmer tidligere havde tænkt sig! Han havde forestillet sig hende greben af en letsindig Elskovsruus og vidste nu, at hendes Kjærlighed havde givet hende Kraft til en af Livets smerteligste og alvorligste Gjerninger, og det under Omstændigheder, som vel de Fleste vilde veget tilbage for. Han følte sig vidunderlig rolig og mildt stemt; hans Elskov syntes med Et i den Alvorsdaab, som hans Hjerte denne Nat var blevet luttret i, forvandlet til oprigtig Høiagtelse og varmt Venskab.

Han rakte hende Haanden og sagde:

„Gud styrke Dem, kjære Fru Skovby! i disse

tunge Dage! Jeg veed, at de har Sorg, og at det har været en saare alvorlig Tid for Dem."

Ellen studsede over den hjertelige Tone, hvori han talte, men hun læste i hans ærlige Blik, at Ordene vare oprigtigt mente.

„Tak, kjære Cancelliraad, for Deres Deeltagelse!" svarede hun bevæget; „De maa troe, at jeg paaskjønner den; thi det vil blive fattigt med Deeltagelse ved den Baare, som jeg kommer fra."

„Det kan jeg tænke mig," svarede han alvorligt; „jeg veed, hvem den Afdøde var, og jeg kan vurdere den Kjærlighed, De har viist hende."

„Ja saa!" udbrød Ellen forundret.

„Kan jeg være Dem eller Deres Forlovede til nogensomhelst Hjelp i disse tunge Dage, da er jeg til Tjeneste."

Helmers Stemme sagde dette med nogen Usikkerhed i Tonen. Han følte sin gamle Svaghed vende tilbage, og det anede ham, at han paa den Vei, han nu betraadte, vilde faae mere, end een Kamp at bestaae.

„Tak, hjertelig Tak!" svarede hun tøvende; „men jeg troer næsten, at det vilde være for meget forlangt."

„Ja," sagde Helmer med et tungsindigt Smiil, „De har Venner nok og trænger vel ikke til mig."

„Deri tager De feil," svarede Ellen rødmende; „jeg har sat mine fleste Venner til, siden — lige meget! De maa blot ikke troe, at Harald og jeg har Raad til at støde en Ven fra os — hjerteligt skulde det glæde mig, om vi tør kalde Dem vor Ven. Der kommer han!"

Ja, der kom Harald og blev trods sin Sorg baade forundret og forlegen over dette Møde; men Helmer formaaede, hvad der jo vistnok vilde faldet Harald med hans ringere Grad af Dannelse og Verdenserfaring ulige vanskeligere — nemlig i dette pinlige Øieblik at vælge de rette Ord og udtale dem saa hjerteligt og belevent, at al Forlegenhed forsvandt.

Nogle Dage senere, da stakkels Kirsten Strøms jordiske Levninger skulde stedes til Hvile, afgav Toget det trøstesløse Syn af Ligvognen med kun een Kareth bagefter sig; men i denne sad, foruden Harald og Præsten — Gustav Helmer. For første Gang i sit Liv smagte Harald ret Venskabets Sødme; thi hvor ringe en Venskabsbeviisning dette end var i Helmers Øine, saa vandt den dog Haralds Hjerte for hele Livet.

Underlige Tanker rørte sig i de paafølgende Dage i Helmers Sjæl. Den døende Synderindes fortvivlede Blik og det krampagtige Greb, hvormed hun havde holdt Ellens Haand fast — dette rystende Syn havde præget sig dybt i hans Erindring og viste sig ofte for hans Tanke; det mindede ham om, hvad han under sit behagelige, sorgfri, udvortes pletfri Liv haardhjertet havde glemt — at Tusinder af hans Brødre og Søstre vaandede sig i en moralsk Elendighed, som det nu forfærdede ham at tænke paa; men tillige erindrede han Et og Andet i sit eget Liv, baade fra hans Ungdom og i den seneste Tid, som maatte sige ham, at Spirerne til det Onde laae friske i hans eget Hjerte, og at det mere skyldtes lykkelige Omstændigheder, end hans egen Fortjeneste, at de vare

blevne holdte nede. Hans farisæiske Selvretfærdigheds Rustning brast som Glar for aldrig at heles mere.

Men det andet Syn viste sig ogsaa — Ellen med det fromme, rene Blik og det kjærlige Smiil, saaledes som hun havde staaet ved den Ulykkeliges Dødsleie. Hvorfra havde Trøsterinden denne vidunderlige Kraft? Hvor raadvild og afmægtig havde han ikke selv staaet ved sin Vens Sygeleie! Hvilken Trøst eller Kraft havde hans Livsanskuelse og hans Forestilling om et høiere Væsen skjænket ham, dengang Dødens Engel kastede sin Skygge for hans Fod? Hvad nyttede al den formentlig logiske og klare Tænkning, naar Livet og Kraften dog var paa den Side, hvor han hidtil kun havde seet ufornuftige Sværmere, eller høist elskværdige Daarer?

Denne Sammenligning vakte urolige og pinlige Tanker hos ham, men skjænkede ham endnu hverken Klarhed eller Fred; dog drog denne Uro ham hen til dem, hvor begge Dele vare at finde. Hans Beslutning, at glemme sin Lykkes Forliis og slutte sig til Ellen og Harald, styrkedes. Selv om det aldrig vilde lykkes ham at komme til at troe, som de, eller ganske at sympathisere med dem i Livets vigtigste Anliggende, saa kunde han dog umuligt Andet end vinde ved at erhverve sig saa kjærlige og ædelsindede Venner.

Hærdet mod Verdens Spot begav han sig et Par Dage senere til Ørslevgaard og forblev der en heel Dag. Han traf Harald, saae Ellen og ham sammen og fik en Forestilling om den ømme Kjærlighed og fuldstændige Sympathi, som bandt dem til hinanden; men

som han for Øieblikket var stemt, udholdt han denne Prøve med større Sindsro, end han havde ventet.

Ikke destomindre undgik han i Begyndelsen at være alene med dem og benyttede Leiligheden til at samtale med den forstandige Værtinde, der var en gammel Veninde af ham. Hun formaaede ikke ganske at skjule sin Forundring over hans Besøg og den gode Forstaaelse mellem ham og det forlovede Par. Han mærkede det, uagtet hun naturligviis ikke udtalte sig derom, og derfor lagde han desto ivrigere sin Deeltagelse for Harald og Ellen for Dagen. Dette gav Anledning til, at den Gamle gav ham en omstændelig Skildring af deres Stilling og Slægtens Vrede over Forbindelsen. Han blev nu indviet i de Planer, Jørgen Skovby havde pleiet baade med Hensyn til den tidligere paatænkte Forbindelse mellem Ellen og Jakob Jespersen og med Hensyn til Støberiets Overdragelse til den Sidste. Han blev underrettet om, hvor grovt Jørgen Skovby havde talt Ellen til ved deres sidste ulykkelige Møde, og hvilken Krænkelse den Gamle havde tilføiet Harald ved det uventede Besøg i Støberiet. Deraf skjønnede han Hadets Styrke hos den ene Part; men det forundrede ham meget at høre, at det ogsaa saae temmelig sort ud i Ellens eget Hjerte; at hun Intet vilde høre om den Undskyldning for hendes Onkel og faderlige Ven, at hendes Forlovelse var kommen bag paa den Gamle som en Overrumpling, eller at Jespersens senere stadig havde pustet til Flammen. Hun vilde Intet vide om Forsoning, forend Haralds krænkede Ære havde faaet fuld Opreisning, og hendes Slægtninge anerkjendte ham som deres Lige.

„Ja saa!" udbrød Helmer, som med stor Opmærksomhed havde lyttet til den gamle Dames Fortælling; „jeg troede, at Fru Skovby var Mildheden og Forsonligheden selv; hvordan forliger hun det med sin Christendom, der jo stiller saa strenge Fordringer, hvad Forsonlighed angaaer, at det endogsaa forlanges, at naar man har faaet En paa den ene Kind, saa skal man lægge den anden til? Ja, jeg er saamænd ikke Manden til at prædike for hende — men hvad De har fortalt mig om hendes Stemning, har høilig forundret mig."

„Min kjære Cancelliraad!" svarede Sara Jespersen sindigt; „det forekommer mig, at Christendommen i enhver Henseende stiller de strengeste Fordringer til sine Bekjendere. Hvor var det tænkeligt, at Vor Herre og Frelser kunde gaa paa Akkord med, hvad der er Synd? men der er Tilgivelse paa rede Haand for de Feilende, især naar de ikke feile af ond Villie, men af naturlig Svaghed; og her maa jeg sige — hvem der har Skoen paa, veed hvor den trykker! En stærk Hukommelse i Kjærlighed, som i Had, i Venskab, som i Fjendskab, det er vor Slægts Dyd og Feil; det stikker i Blodet; thi som Ellen er i det Punkt, saa var og hendes salig Fader, og jeg har tidt fornummet, at samme Blod rinder i mine Aarer. De naturlige, medfødte Feil have vi Ondt ved at blive qvit; de følge os, saa længe Sjælen er i dette Dødsens Legeme, og vi maa stedse være paa vor Post."

„Hm!" sagde Helmer efter et Øieblikś Eftertanke; „jeg kan dog ikke troe Andet, end at den kjære

Fru Skovby maa være at faae i Tale i den Sag. Maa jeg prøve min Lykke?"

„Gud velsigne Dem, om De vil!" udbrød Faster Sara; „jo før vi faae en Ende paa Krigen, desto bedre!" —

Kort efter saae Helmer Harald og Ellen komme tilbage fra en Spadseretour og gik dem imøde. Han tiltalte dem muntert, omtrent som han pleiede at spøge fordum. Nu var Ellen ligesaa hjertelig og ligefrem imod ham, som hun før havde viist sig tilbageholdende og været paa sin Post. Hendes ædle Hjerte viste aldrig halv Tillid, og Harald følte sig i høi Grad fængslet af sin nye Vens Tale og Væsen og anerkjendte hans overlegne Dannelse uden Forbehold; men begge undgik de efter fælleds Aftale Alt, hvad der kunde føre til religieus Disput; thi de følte, at Helmer i altfor høi Grad var deres Overmand i at fegte med Beviser, og han kjendte deres Sindelag, hvad Religionen angik, for godt til, at denne deres Tilbageholdenhed kunde blive misforstaaet.

De vendte paa Helmers Begjæring om, og nu fulgtes de ad den gamle Vei til Diget med Rosenbusken og Udsigten til Havet. Der toge de Plads, og Samtalen gik livligt, indtil Ellen tilfældigviis kom til at berøre hendes og Haralds Fremtidsplaner og lod skimte nogen Længsel efter hendes gamle Hjem. Da benyttede Helmer den gunstige Leilighed, som han længe havde luret paa og spurgte:

„Naar skal Brylluppet staae — om jeg tør være saa næsviis at spørge derom?"

„Det er ikke bestemt endnu," svarede Harald og saae forlegent til Ellen; hun blev en Smule bleg og gav sig til at mishandle en af den stakkels Rosenbusks Grene.

„Det forekommer mig," vedblev Helmer, „at denne Adskillelse, som dog neppe er ganske frivillig, i Længden maa falde Dem begge pinlig og — Ajax vil prise den Dag, da Bryllupsklokkerne ringe; en trofast Elsker er virkelig en sand Dyreplager."

Harald lo, men Ellens Kinder blussede, og hun rynkede sine Bryn.

„Lad os fantasere en Smule og arrangere Bryl-luppet," sagde Helmer; „det skal formodentlig staae her paa Ørslevgaard — men hvem skal være Deres Forlover, Strøm?"

„Jeg har ingen — kjender ikke et Menneske, jeg kan anmode derom," svarede Harald med et melankolsk Smiil.

„Bagatel!" udbrød Helmer; „vil De tage til Takke med mig, saa er jeg ganske til Tjeneste."

Harald rødmede, men tog den fremrakte Haand og takkede.

„Og nu De, kjære Frue?" spurgte Helmer, hvem Ellens vedholdende Taushed og mørke Mine gjorde lidt ilde tilmode; „De har jo intet Valg; Grosserer Skovby maa naturligviis føre Dem til Alteret; men han er vred paa Dem — hvad skulle vi finde paa for at faae ham god igjen?"

Ellen saae paa Helmer med et forskende Blik og sagde:

„Faster har sendt Dem ud for at prædike Forsonlighed for os, ellers begriber jeg ikke —"

„Hvor jeg kan være saa udelikat? Jeg beundrer Deres Skarpsindighed; thi en Samtale med Fru Jespersen er rigtignok Foranledningen til min næsvise Indblanding, men dog maa jeg ærligt tilstaae, at jeg ikke kommer som hendes Gesandt. Af egen fri Villie og af Venskab for Dem og Deres Forlovede vilde jeg gjerne gjøre Noget for at bilægge Striden og bringe Dem ud af den ubehagelige Stilling, hvori De, rigtignok ganske uden egen Brøde, er kommen."

Uagtet Ellen burde glædet sig over dette slaaende Beviis paa, at Helmer kun nærede en Vens Følelser for hende, følte hun sig dog uvilkaarlig ydmyget ved hans Ædelmodighed. Hun taug og bed sig i Læben, men Helmer vendte sig til Harald og spurgte:

„Er De vred paa Grossereren?"

„Aa nei," svarede Harald roligt, „saamænd er jeg ei; han er en brav Mand, men har i denne Sag forivret sig, og det er jo ikke rart for en gammel Mand at tilstaae sin Uret."

„Det kan jeg lide!" udbrød Helmer; „men De, kjære Fru Skovby?"

„Jeg — ja De forlanger formodentlig, at jeg skal bede Onkel om Forladelse, fordi han har forstødt mig og krænket baade Harald og mig dødeligt? Det vilde være smukt, mener De?"

„Nei," svarede Helmer, „det vilde være for meget forlangt og maaskee dog ikke gjøre Sagen klar. De maa vise deres forsonlige Sindelag i Gjerningen — det vilde være smukt, og, om jeg tør gaae ind i

Deres egen Tankegang — christeligt. De bør bringe et Offer."

„Hvilket Offer?"

„Støberiet."

„Støberiet?!"

„Ja og hele Deres Gaard; sælg den til Jakob Jespersen — lad Familien have den — bosæt Dem et andet Sted, og De, Strøm, vil let være Mand for at begynde en ny Virksomhed paa egen Haand."

Harald studsede, men Ellen saae roligt smilende paa Helmer.

„Det vilde være en forkeert Slags Christendom, min gode Cancelliraad!" sagde hun, „det vilde ikke være forsonligt, men feigt. Kunde De virkelig billige, at jeg paa den Maade smigrede den Uretfærdighed og alle de onde Lidenskaber, som have ophidset sig imod Harald og mig? at vi opgav vor Virksomhed og lod alle de brave Mennesker, der arbeide for os og have sluttet sig til os, i Stikken? at vi bragte et ikke ringe Offer i Penge, blot for at være Jespersens til Behag, som aldrig har viist mig nogen sand Godhed, og som slet ikke trænge til mig? Der gives mange fremmede Mennesker, som ere mig kjærere, end saadanne Slægtninge. Nei, kjære Cancelliraad! De har virkelig ikke ret sat Dem ind i, hvad De der raader til. Her gjelder det fornemmelig min tilkommende Ægtefælles Ære. Han skal ikke fortrække for en Grønskolling, som Jakob, der blot skal spille Mester, fordi han hedder Jespersen. Nei, Harald skal være Herre der, hvor han længe nok trællede som Tjener, uagtet han bedre forstaaer at styre og befale, end Nogen af de Andre;

han skal nyde Frugten af den utrættelige Flid og mageløse Troskab, hvormed han, om De vil vide det, ikke blot har forestaaet min Bedrift, men reddet min Velfærd."

Helmer saae paa Ellens skjønne, blussende Aasyn og funklende Blik med et Suk. Han ønskede sig i Haralds Sted for at blive Gjenstand for et saa varmt Forsvar fra saa skjønne Læber.

„Hvad mener Du, Harald?" spurgte Ellen sin lykkelige Elsker, der til Tak for hendes varme Ord havde grebet hendes Haand og i Stilhed trykket den.

„Naar jeg skal være oprigtig," svarede han, „saa tiltalte Cancelliraadens Forslag mig, idetmindste i det første Øieblik."

„Formodentlig tiltaler det Dig ogsaa i dette Øieblik," sagde Ellen lidt stødt; „lad mig da faae Dine Grunde at vide."

„Jeg har kun een," svarede Harald, „og jeg haaber, at Du ikke tager mig den ilde op; jeg synes, det kunde være deiligt, om vi slap bort fra det Hele og kom til at leve et Sted, helst langt borte fra Kjøbenhavn, for os selv og i Fred."

„Den Grund er god og jeg forstaaer den tilbunds," sagde Ellen med et bittert Smiil; „Du har sandelig ingen Grund til at elske min Slægt."

„Der var en Tid," sagde Harald rødmende, „da jeg vilde anseet det for en stor Ære at komme i nærmere Berørelse med alle Dine; jeg sukkede derefter; men nu har jeg skiftet Sind. Det forekommer mig, at Du, kjære Ellen! har faaet saa stor en Elskværdighed for Din Part, som ellers fordeles paa mange

Mennesker, og at Dine Slægtninge, paa Ørslevgaards Beboere nær, have taget alle det menneskelige Gemyts ubehagelige Egenskaber som deres Part. Naar jeg har Dig, saa har jeg det Bedste af det Hele, selv om jeg skulde lade Din Eiendom i Stikken og vi ikke fik en Hvid for den."

„Kjære Frue, hvad vil De mere?" udbrød Helmer og slog Hænderne sammen; „der har De Kjærlighed til Dem selv og Had til deres Familie i nøieste Forening, og det bydes Dem med et Galanteri, som man i vor prosaiske Tid sjelden træffer paa! men det var sandelig ikke min Mening, kjære Strøm! og De svigter Couleur; De udtalte Dem før saa smukt forsonligt."

„Jeg er veiet og funden for let," svarede Harald; „jeg finder mig i min Skjebne og ønsker blot at fortrække — hvad kan De forlange mere? men Ellen vilde jeg rigtignok gjerne have med mig!"

Ellen saae noget forvirret ud.

„Er den Idee at overlade Jakob min Eiendom virkelig Deres egen?" spurgte hun.

„Paa Ære ja!" svarede Helmer med Haanden paa Hjertet. „Den er ikke en halv Time gammel, og intet Menneske uden De og Strøm kjender den. Den kjære Fru Jespersen satte mig ind i Forholdene, og jeg skjønnede strax, at dette var en Udvei; men det forstaaer sig, er Blodets Røst ganske forstummet hos Dem, saa blæse med Forsoningen! Det er gaaet mig, som saa mange Enthousiaster. Hvad der i mine Øine kun saae ud som en Myretue, har viist sig at være et Bjerg. Jeg har lidt et Nederlag og forsaavidt for-

tjent det, som det unegtelig er en saare let Sag at raade over andre Folks Eiendom og Følelser."

„Kjære Cancelliraad!" udbrød Ellen bevæget, „— aa, der har vi Faster!"

Herrerne saae op. Ganske rigtig, der kom Sara Jespersen gaaende hen imod dem og nikkede allerede i Frastand til dem.

„Hvor kunde Du vide, at vi vare her?" spurgte Ellen lidt uvilligt, da den Gamle var naaet hen til dem.

„Ih, Børn!" svarede hun og sænkede sin Parasol, „jeg kan lige saa sikkert tage Eder under Rosenbusken ved Uddiget, som mine Ænder og Høns i Havremarken."

„Ak, kjære Fru Jespersen!" udbrød Helmer, „vi ere sandelig ikke saa lysteligt sysselsatte, som Deres Ænder, naar de smause i Kornet; vi knække Nødder, men brække Tænderne paa dem."

„De maa være haarde", svarede den Gamle, idet hun langsomt og værdigt bragte sig til Sæde paa en Græstue ligeoverfor de Andre. „Skal jeg hjelpe Dem?"

Man kunde tydeligt læse i Ellens Øine, at hun ikke ønskede videre Forhandling, men Helmers Iver opflammedes paany ved en saa mægtig Allierets Ankomst, og han tøvede ikke med at sætte Sara Jespersen ind i det indtil nu i Rosenbusk-Mødet Passerede. Noget frygtsomt rykkede han ud med den Tilstaaelse, at han havde undfanget et Projekt, der vilde fordrive Fru Skovby fra hendes Hjem; men neppe havde den

Gamle fattet, hvorom Talen dreiede sig, førend hun udbrød:

„Ih, det er jo ganske fortræffeligt!"

Ellen gjorde et lille uvilligt Kast med Hovedet; men Harald saae livligt op.

„Jo mere jeg tænker derover," sagde Sara Jespersen efter en lille Pause, „desto tydeligere indseer jeg, at det er det ene Rette. De er virkelig et lyst Hoved, Cancelliraad!"

„Aa, jeg takker!" svarede Helmer ironisk og lettede paa Hatten; han kom pludselig til at tænke paa, at han brugte sit lyse Hoved til Fordeel for en lykkelig Medbeiler og fik et lille Tilbagefald af Bitterhed.

„Ja," vedblev den Gamle, „det er al Ære værd, at De kunde finde paa det; men maaskee De dog ikke selv tilfulde veed, hvor klogt Deres Paafund er."

„Saa deler jeg Skjebne med alle store Genier," sagde Helmer, „i hvis Paafund eller Værker Panegyrikere undertiden opdage dybsindige Tanker, hvorom Autor selv ikke drømte."

„Jeg forstaaer ikke, hvad De der siger", svarede Sara Jespersen naivt, „men nu skal jeg forklare Dem, hvad jeg mente med det, jeg sagde. Ellens Gaard er jo, om jeg saa maa sige, Familiens Vugge. I tre Slægtled har en Skovby eiet den, baade Jørgen og Gine ere fødte der, og de see paa den, er jeg nærved at troe, som en Greve eller en Grevinde seer paa sit Stamhuus."

„Bedre Stamgaard, kjære Fru Jespersen!" faldt Helmer ind; „Stamhuus er et Begreb, eller en Be-

tegnelse paa et Complex af Eiendomme, altsaa ikke Noget, man saadan kan see paa."

„Ikke det?" spurgte Faster Sara lidt skarpt. „Da skulde jeg dog mene, at Huus og Gaard, det kommer omtrent ud paa Et; men lad mig nu faae Lov til at tale ud! Først var det en uanselig Kjøbmandsgaard; men Christian Skovby den Ældre Ellens salig Mands Bedstefader og Jørgen og Gines Fader, byggede den efter de Tider brillant om og anlagde Støberiet, som er et af de ældste i Kjøbenhavn. Det var noget Nyt og Stort dengang, og Skovbyerne have alle deres Dage været stolte af det. Nu forstaaer De, at det er dem en Aarsag til at bevare det for Familien, og det vil jo skee, naar Christian Skovbys Dattersøn, Jakob Jespersen, faaer Støberiet, hvorimod det med Ellen, der er en Østrup, især naar hun nu snart bliver Fru Strøm, saa omtrent gaaer ud af Familien. Jeg er temmelig sikker paa, at hvis Ellen kan beqvemme sig til det Offer, saa vil baade Jørgen og Jespersens lade sig formilde. Tie stille, Ellen! Jeg seer nok, at det koger i Dig. Offeret er ikke saa stort; Støberiet svarer ikke mere til Tidens Fordringer, om det end er udvidet noget, og hvad Gaarden angaaer," sluttede den Gamle med et sørgmodigt Smiil, „saa har Du, kjære Ellen! sandelig ikke dandset paa Roser i den og har ingen Aarsag til at ønske at blive boende der."

Denne Bemærkning gjorde Ellen for en kort Tid stum, medens de Andre debatterede videre; men omsider sagde hun:

„Du glemmer reent, kjære Faster! alt det Vrøvl,

der vil komme, naar Handelen skal afsluttes; saa vil Enigheden ryge i Lyset."

„Aa," svarede den Gamle, „det gaaer nok, naar I lægge Sagen i Jørgens Haand. I skulle faae at see, at naar Alt kommer til Alt, saa er han dog mere bedrøvet, end vred. Jespersen og Gine hidse ham stadigt op, men naar nu de faae deres Villie med Gaarden, slaae de sig nok til Taals. Det er altfor afskyeligt med al den Kiv, og Jørgen og ingen Anden maa føre Dig til Alteret, min Glut!"

„O, Faster!" udbrød Ellen, „Du skulde blot hørt, hvor skammeligt han omtalte Harald, da han kom til mig, Morgenen efter at jeg havde skrevet til ham og meldt ham vor Forlovelse. Det var oprørende! Troer Du, at han nogensinde bliver Harald god, eller at de Andre ville vise ham den Agtelse, han fortjener? Hvad er den Forsoning værd, der maa kjøbes? Jeg væmmes ved det Hele."

„Bryd Dig ikke om mig, Ellen!" sagde Harald roligt og stolt; „er Gud ellers med mig, da skal jeg nok lære dem at agte mig paa den Maade, Du mener. Selv bryder jeg mig ikke stort om Stads, men for Din Skyld lagde jeg gjerne Gulvtæppe i Gaarden, om Du ønskede det. Lad mig faae frie Hænder, og Du skal snart komme til at kjøre i Kareth!"

„Det var ikke saadan, jeg mente det," svarede Ellen misfornøiet.

„Jamen Strøm traf det alligevel paa et Haar;" udbrød Faster Sara; „for saadan er, Gud bedre os, de fleste Mennesker, at de tage Hatten af for Klæderne og Karethen og ikke for Manden selv; men det gjæl-

der dog ikke ganske om Jørgen; I maa ikke gjøre ham Uret, og der er saamænd ikke Noget iveien, hvad Agtelsen angaaer. Han har stor Agtelse for dem, Strøm, det har jeg hørt mere, end een Gang af hans egen Mund, hvor stygt han end har forløbet sig."

„Og hvis jeg nu virkelig finder mig i at snøre min Byldt og forlade mit Hjem, som jeg er uværdig til at eie," spurgte Ellen lidt spydigt, „hvad gjøre vi saa, Harald?"

„Det skal jeg sige Dig," svarede Harald livligt; „først holde vi Bryllup, og naar jeg har anbragt Dine Penge sikkert og godt, forsaavidt de ikke blive staaende i Gaarden, saa reise vi udenlands. Jeg maa see mig om i Verden for at blive til Noget; jeg maa til England for at studere Faget — vilde Du have Noget imod at boe i London nogle Maaneder? Du kan stole paa, at det vil betale sig! Og naar vi komme tilbage, saa anlægger jeg selv et Støberi — det bliver formodentlig ikke for Kakkelovne og Smaagods —"

„Og ender som Millionair," faldt Helmer ind; „og den Dag vil komme, da alle vi Smaafolk rives om en Invitation til Deres Dinéer, og Fru Jespersen derinde i Byen vil føle dyb Anger og være saare lykkelig, naar De tilbyder hende en Plads i Deres Loge i Theatret — jeg mener virkelig, hvad jeg siger, Strøm! rynk ikke Panden saa bistert! Var jeg blot saa vis paa Alting, som paa det, at De med Deres Energi og praktiske Talent vil ende som en rig og anseet Mand; og intet Bedre kan times det høiere Lag i Samfundet, end naar en Mand af det ædle Stof, som De er

skabt af, trænger op i det. Det er ligesom naar Blodet fornyes i Aarerne paa et Menneske."

„Det var smukt og sandt sagt, Cancelliraad!" udbrød Sara Jespersen; „naa Ellen, hvad vil Du saa?"

Ellen saae paa Harald, og hendes Øine fyldtes med Taarer. Hun følte Anger over, at hun dog, naar Alt kom til Alt, ikke havde forstaaet sit Hjertes Ven, eller vurderet ham paa den rette Maade. Hun havde havt for ringe Tanker om den fremadstræbende Drift, der rørte sig hos ham, og den Kraft, der var nedlagt i hans Evner; hun havde dog ubevidst tillagt sin egen Slægts Anerkjendelse en utilbørlig Betydning, som om han først ved den kunde blive iført den Høitidsdragt, der vilde gjøre ham værdig til at optages i Samfundet — og havde hun saa været stort bedre end de Andre? Disse Tanker gav hendes Stolthed dens Banesaar, og hvad der før havde været Stort i hendes Øine, blev Smaat og Ubetydeligt; men i samme Øieblik nærede hun en lønlig Frygt for, at han, hvis det gik ham godt, dog vilde blive begjærlig efter denne Verdens Ære, og hvis hans ærgjerrige Drømme skuffedes, da vilde Skuffelsen blive bitter. Fremtiden viste, at den sidste Bekymring var overflødig, thi Haralds dristige Foretagelsesaand skulde snart udfolde sine Vinger som en Ørn og bære ham frem paa en Flugt, som lod hele Ellens Slægt langt tilbage. En Anelse sagde ogsaa allerede nu Ellen, at Helmer havde stillet Haralds Horoskop rigtigt. Hun sendte et lille profetisk Blik ind i Fremtiden, og saae, idet hun sukkede, at Meget muligviis vilde gestalte sig

anderledes, end hun havde forestillet sig, og at det stille, lykkelige Liv i hendes Hjem, hvorom hun havde drømt, kun var hendes Fantasies dødfødte Foster. Der vilde intet Indtog blive og ingen Jubel i Gaarden, men kun Bedrøvelse blandt alle hendes Folk, der nylig saa glade havde drukket paa en lykkelig Fremtid for Harald og hende. Hun havde glædet sig til at hæve ham i Høisædet ved sin Side og saae nu, at dette kun for ham vilde blive som en Skammel til at klavre høiere op paa; hun vidste ikke ret, om hun, hvis denne Anelse stadfæstedes, skulde glæde sig derover, eller græde; men hvad hun følte, fik Luft i følgende uventede Ord:

„Gamle Jokum vil blive meget bedrøvet!“ og hun smilte med Taarer i Øinene, da hun sagde det.

Helmer saae overordentlig mystificeret ud, thi han vidste maaskee knap, at den gamle Arbeider, han nu og da havde seet i Ellens Gaard, hed Jokum, og i intet Fald kunde han forestille sig, at et saa ringe Væsen kunde spille en vigtig Rolle i Frue Skovbyes Tanker; men Faster Sara forstod Ellen, thi hun var nøie indviet i det smukke Forhold mellem denne og hendes Tyende og Arbeidere; hun vidste, at Folkenes Velvære og Tilfredshed, undertiden ogsaa deres Moralitet, stadig var Gjenstand for Ellens Omhu; at hun med stor Klogskab og Held havde løst den vanskelige Opgave, hun havde sat sig, at udbrede ikke blot Velstand, men en bedre Aand blandt hendes Undergivne, og at det fornemmelig var denne alvorlige Stræben, der paa saa velgjørende en Maade havde beskjæftiget

hendes Tanker og udfyldt hendes Tid i hendes ensomme Enkestand.

Den Gamle blev rørt, flyttede sig over ved Diget hos Ellen, tog hende om Livet og kyssede hende; derpaa gav hun Helmer fuld Forklaring, og han hørte med Alvor paa den, men forholdt sig taus og hensank i Grublen. Han tænkte paa Ellen Skovby, som han havde kjendt hende i gamle Dage, dengang hun var en undselig og tilbageholdende ung Pige, hvem han oversaae, og hvorledes hun havde viist sig senere i en modnere Alder, naar han i selskabelig Omgang kom i Berørelse med hende — alvorlig og upaavirket, naar hans Vid spillede, uden Deeltagelse for de aandelige Sysler, som vare hans Lyst, og hvorom han dog et Par Gange havde udtalt sig. Da havde han ofte spurgt sig selv, om hun dog ikke var en Smule aandelig sløv og indolent, og nu erfarede han, at en Opgave, der udkrævede ikke blot Karakteerfasthed og Udholdenhed, men Omtanke og en ikke ringe Menneskekundskab, stadig havde sysselsat hende. Han indsaae sin Feiltagelse og fik en bedre Forestilling om hendes Værd, men tillige et klarere Blik paa den store Forskjellighed mellem hende og ham selv — hun med sin jevne Opdragelse og den praktiske Retning, hendes Liv havde taget — han med sin udprægede æstetiske Sands, kræsne Smag og ensidigt spekulative, aandelige Liv. Han tænkte, at de igrunden ikke havde en eneste Interesse tilfælleds, at hun var for moden og afsluttet en Karakteer til, at det nogensinde vilde kunnet lykkedes ham at støbe den om i en anden Form — kort sagt, at

hvis de vare blevne forenede, da vilde det blevet en saare ulykkelig Forbindelse.

Disse Betragtninger vare meget velgjørende for hans Sindsro; men uagtet de indeholdt nogen Sandhed, vare de dog hovedsagelig falske; thi hvis Ellens rige Hjerte var bleven hans, da vilde hun visselig gjort det til sit Livs vigtigste Opgave at lære at forstaae ham og følge ham med sin Sympathi, saa langt hun formaaede; uden al Tvivl vilde hun standset paa et vist Punkt og maaskee, paa Grund af sin Sjælsstyrke, draget ham over til sig; hun vilde ikke blot modtaget af ham, men selv havt Noget at give, og det vilde sikkert viist sig — hvad han ogsaa i Fremtiden fik en Fornemmelse af — at hendes naturlige Gaver til at følge ham paa hans aandelige Veie vare langt betydeligere, end han nu forestillede sig.

Da Sara Jespersen havde endt sin Forklaring, var der indtraadt en dyb Pause, under hvilken de alle fulgte deres egne Tanker; nu blev Tausheden brudt af Harald, som sagde:

„Vi ville ikke glemme de brave Mennesker, mens vi ere borte, Ellen! Vi kunne godt indrette det saaledes, at de, der trænge til os, ikke ville savne os altfor meget; og naar vi vende tilbage, saa kunne vi jo igjen tage dem af dem, som ville følge os, i vort Brød."

„Godt, Harald!" sagde Ellen med et blidt Smil, „jeg vil som Du; lad Jakob da have hele Herligheden og gid de vrede Aander i Slægten ville lade sig forsone ved Offeret!"

Et muntert Kast af den milde Aftenvind rystede i det Samme Rosenbuskens Grene.

„En Storm af Bifaldsklap fra de smaa Rosenalfer,“ udbrød Helmer og saae op; „de have været Vidner til Raadslagningen og glæde sig over, at Kjærlighed og Fred vandt Seier.“

Ellen saae paa Helmer med et lyst Blik, og for første Gang blev han vaer, at et af hans Indfald havde tændt en sympathetisk Gnist i hendes Sjæl; men han fik ikke at vide, at ogsaa Harald havde opfattet Poesien i hans Tanke.

„Om vi saa blive nok saa gamle,“ sagde han til Ellen, da de paa Hjemveien gik sammen et Stykke foran de Andre, „saa maa vi herud og sidde hvert Aar under den kjære Rosenbusk.“

Men da de kom hjem, overraskedes de Alle mindre behageligt ved at forefinde Besøg; det var Medlemmer af den Østrupske Slægt, og Søster Marie var iblandt dem.

Tidligere havde Ellen netop ønsket Sligt, for at hendes Slægtninge kunde lære Harald nærmere at kjende og han derved, som hun haabede, vinde deres Hjerter; men nu lagde hun mindre Vægt derpaa, og hun var denne Aften lidet selskabelig stemt. Dog fornegtede hendes sædvanlige Selvbeherskelse sig ikke, og det glædede hende dog at gjensee sin Søster, som kom temmelig angerfuld og fik en kjærlig Modtagelse, men som dog ikke fik Deel i Ellens Fortrolighed.

Gjesterne havde været meget nysgjerrige efter at see Ellen og Harald Strøm sammen som Forlovede; men de glemte næsten det lykkelige Par af bare For-

undring over at finde Gustav Helmer paa Ørslevgaard; han havde hidtil ikke viist sig i de Familier, hvor han ellers pleiede at være Gjest, og de vidste ikke engang, at han var vendt tilbage fra sin Udenlandsreise. Forundringen gik da snart over til Vrede over hans Hensynsløshed, og han maatte døie adskillige spydige Bemærkninger, hvilke han afparerede, saa godt han kunde. Han havde forudseet den Skjærsild og maatte jo igjennem den før eller senere. Dog var det godt for hans Sindsro, at han ikke kunde høre, paa hvilken Maade han gav Selskabet Stof til Underholdning paa Hjemveien, da dets Medlemmer ret kunde give deres Hjerter Luft. Han blev pludselig den hele Slægts Syndebuk, og de skarpe Tunger hudflettede ham ubarmhjertigt; først fordi han ikke havde kunnet beslutte sig til at frie til Ellen, uagtet Alle idetmindste i et halvt Aar havde gaaet og ventet paa, at det skulde skee, dernæst fordi han nu, da Ellen var forlovet med en Anden, listede sig ud til Ørslevgaard for at gjøre Cour til hende.

Disse nyeste Efterretninger fra Ørslevgaard var Jørgen Skovbys allerede iforveien saa oprørte Sind for meget. Næste Dags Aften sprang Døren til Grosserer Jespersens Dagligstue op, som om det var Boreas selv, der kom, og Jørgen stod for sin Svoger, Søster og Marie Østrup med Hænderne i Siden og et rødtblussende Ansigt, idet han hoilig forfærdede et Par af Børnene, to Smaapiger, som i en Krog af Stuen vare beskjæftigede med at gjøre deres Dukkers Aftentoilette.

„Har I hørt det?" raabte han, ganske forpustet af den hurtige Gang; „kjende I den sidste Skandale? Nu har Ellen Pinedød faaet sig en Kjæreste til, ha, ha, ha! Hun spadserer om paa Ørslevgaard med Strøm ved den ene Side og — Helmer ved den anden — Helmer! hører Du, Jespersen?"

„Stokdøv er jeg ikke," svarede en pibende Stemme henne fra Lænestolen ved Vinduet, idet Berlingske Tidende blev sænket, og et gulladent Aasyn med et snu Blik afsløredes. „Læg Hat og Stok, Skovby, og sid ned!"

„Vi har faaet at vide, at Helmer har viist sig paa Ørslevgaard, som om han var skudt op af Jorden, for Marie var med derude igaar," sagde Grossererens Hustru, Jørgens Søster Gine, „men har der været Skandale, saa har Marie beholdt den for sin egen Mund. Jeg kan forresten ikke fatte, at Du gider skrive Dig saadan over det, Jørgen? Lad Ellen skabe sig, som hun vil; hun er jo nu som død og borte for os."

Tante Gine, en anselig og korpulent Dame med en meget frisk Ansigtsfarve og for sin Alder særdeles moderne og ungdommelig klædt, sagde dette med stor Værdighed og Kulde, idet hun bed en Traad over, der hang ved det Broderi, som hun netop arbeidede paa.

„Jamen begribe I Helmer?" spurgte Jørgen, idet han sank ned i en Stol og tørrede Sveden af sin Pande.

„Kjære Onkel!" udbrød Marie Østrup, „Du maa ikke troe al den Snak, de Andre har fortalt.

Jeg mærkede ikke det Mindste til, at Helmer gjorde Cour til Ellen, og selv om han vilde, saa kan Du være vis paa, at Ellen ikke lod sig byde det."

„Saa?" vredsede Onkel Jørgen; „hvad kan man være vis paa, naar der er Tale om et saa extravagant Fruentimmer, som Ellen har viist sig at være? men er det Løgn og Snak, saa er Helmer jo en Pjalt. Hvad ligner det, at han løber derud og holder Lyset for den Mossiø, som har stukket ham ud hos Ellen?"

Jespersen, som imidlertid havde læst et Stykke videre i Berlingske, sænkede atter Avisen, gned sig paa Hagen og sagde:

„Naa, jo galere, jo bedre!. Lee af det, Skovby! men brouilleer Dig nu ikke med Cancelliraaden! Han er en klog Mand, som jeg har al Respekt for. Kanskee ender det med, at han alligevel stikker Strøm ud tilsidst, hi, hi, hi!"

Jørgen Skovby burde ikke leet af den Tale; han burde havt en klarere Forestilling om sin Svogers Politik, som var: aldrig at brouillere sig med Nogen og altid holde sig en Bagdør aaben, hvorfor han ogsaa gjaldt for en meget behagelig og omgængelig Mand; hvorimod Jørgen, naar det i et eller andet Anliggende gjaldt om at rage Kastanierne ud af Ilden, mere end een Gang var bleven skudt frem af sin kloge Svoger. Jespersen havde endogsaa, da han for to Dage siden mødte Harald paa Gaden, beæret ham med en høflig Hilsen; men Jørgen loe alligevel saa afskyeligt, at det klukkede i ham, hvilket bevirkede, at Marie Østrup tog sit Sytøi og forlod Stuen.

„Bedre at lee, end at græde," sagde Søster Sine koldblodigt; „det tager paa Kræfterne at græmme sig i Din Alder, Jørgen! og deri stikker Knuden, at Du igrunden er ligesaa forgabet i Ellen, som Du altid har været og endnu ligesaa øm over hendes Ære, som om hun var Din egen Datter."

„Ja," udbrød Jørgen, rørt over sig selv, „jeg har været en Fader for Ellen og mente hende det godt; men ikke saa saare havde hun forgabet sig i den simple Karl, der skylder os Alt, lige indtil Skjorten, førend Alt, hvad jeg har gjort for hende, var glemt og ligesom blæst bort. Hun har lønnet mig slet; men forresten kjender Du hende ikke, Jespersen! naar Du mener, at Nogen, var det end Bispen selv, kan prædike den Grille ud af Hovedet paa hende, at Strøm er et Vidunder af et Mandfolk; men Helmer maa jeg ynke og lee af; han gjør sig til Nar."

„Vist gjør han det," sagde Søster Sine, „men man har seet saa galt før. Har Du glemt Assessor Bræme, der beundrede salig Juliane, omendskjøndt hun i sin Tid havde givet ham to Kurve og forlængst var lykkelig gift? beundrede hende til hendes Dødsdag, siger jeg, stadig kom i hendes Huus og var vel seet af hendes Mand, der var altfor fornuftig, til at bryde sig om den stakkels Assessors Galanteri. Det er det, man kalder platonerisk Kjærlighed, og den Sygdom grasserer sommetider hos lærde Folk, og Assessoren var lærd, trods Cancelliraaden, for om det saa var Madam Mangors Kogebog, saa havde han læst den. Han læste Alt, hvad han fik fat paa, Løst og Fast — men, hvad jeg vilde sige — hvor vred jeg end er

paa Cancelliraaden, saa maa jeg dog lade ham, at han altid har havt et godt Rygte; han er saamænd ingen Don Juan; han sværmer vel bare omkring Ellen endnu, som en stakkels Myg, der har svedet sine Vinger, og Skam skulde hun have, som hun har behandlet ham!“

„Naa,“ sagde Gines Huusbond bag sin Avis, „vi maa dog huske paa, at Cancelliraaden slet ikke har friet til Ellen og altsaa ikke faaet en Kurv, endsige to; han kan da ikke godt være bekjendt at vise sig vred; og hvad det angaaer, at han er bleven seet paa Ørslevgaard, saa maa det være skeet ved et Tilfælde.“

„Et bandsat løierlig Tilfælde, det!“ brummede Jørgen; „men det kan Du være vis paa, Jespersen, og Du med Gine, at hører jeg mere af den Sort, saa skriver jeg til Sara og beder hende faae Strøm og Ellen klappet sammen jo før, jo hellere; for skal galt være, saa hellere gift, end at komme i Folkemunde.“

Gine vilde have bemærket, at salig Juliane jo netop kom i Folkemunde, da hun var gift; men i det Samme ringede det paa Gangklokken, — og Sara Jespersen traadte kort efter ind ad Døren. Hvis hun havde kunnet være Vidne til den nylig førte Samtale og hørt navnlig sin Svogers og Svigerindes Udtalelser, vilde hun paa en ubehagelig Maade være bleven paamindet om, hvor ringe Værd den saa meget eftertragtede Forsoning, idetmindste for deres Vedkommende, havde; men hun kom jo ogsaa meest for Jørgen Skovbys Skyld. Han var med alle sine Skrøbeligheder en trofast og ærlig Sjæl, og han havde været hende en tro Støtte i Modgangens Dage. Nu forbittredes

hans eget Liv ganske ved det opstaaede Brud med hans Yndling, Ellen, og det kunde og maatte ikke vedblive. Hun kom da for at skaffe ham Ro i Sjælen, og først, naar det var opnaaet, kunde Ellens Bryllupsdag blive god og glædelig.

„Ih, det er sandelig noget Nyt at see Dig!" udbrød Gine Jespersen, idet hun reiste sig og gik sin Svigerinde imøde.

„Aa ja," svarede Sara, „somme Tider sees man mere, andre Tider mindre; god Aften, Jespersen! og der har jeg jo Jørgen — naa gamle Ven, hvor staaer det sig?"

Jespersen havde ganske lagt Avisen tilside og var smilende ved Haanden for at byde sin Svigerinde velkommen og skaffe hende til Sæde; men Jørgen blev i sin Vredes imponerende Storhed siddende og kastede gnavent med Hovedet, da Sara klappede ham paa Skulderen.

„Venlig Hilsen fra Ellen!" sagde hun og nikkede mildt, medens hun, saavel som de Andre, toge Plads omkring Divansbordet. „Det er hende, der har bedet mig tage herind og tale med Eder, og saa er det da grumme heldigt, at jeg træffer Eder sammen."

„Ih, det er jo meget smigrende for os!" udbrød Gine spydigt; „for lige siden Ellen løb sin Vei ud til Dig, har hun jo teet sig, som om vi Andre ikke existerede."

„Er det sandt," busede Jørgen ud, „at Helmer nu hveranden Dag løber ud til Dig og vimser omkring Ellen? Hvor kan en fornuftig Kone, som Du, Sara, rolig see paa, at saadan Noget gaaer for sig lige

for Din Næse? Dette hersens bliver jo længer, jo værre."

„Nei, nu skal det just lige til at blive godt igjen, Jørgen! naar Du bare vil høre roligt paa mig. Helmer har besøgt os en eneste Gang, og uheldigviis kom Østrups netop den Dag, han var der. Jeg blev selv meget forundret over hans Komme, for jeg troede, ligesom I, at han var heel fortvivlet over, at han gik Glip af Ellen; men det maa dog ikke have havt nogen rigtig Art med den Kjærlighed; idetmindste lader han ligesaa rolig og fornøiet nu, som han nogen Tid har været, og nu veed jeg ogsaa, hvordan det gik til, at han og Ellen traf sammen; han fortalte mig det igaar Aftes, inden han tog bort; det var paa Frederiks Hospital, hvor han saae til en Ven af ham, der var bleven syg, og hvor Ellen og Strøm en Tid lang gik og pleiede hans Søster, Strøms mener jeg; men det er en bedrøvelig Historie med hende og for lang at fortælle."

„Det har Du min Sjæl Ret i!" sagde Jørgen barsk; „en fæl Historie med det liderlige Fruentimmer; en rar Svigerinde for Ellen!"

„Vorherre har i sin Barmhjertighed taget hende," sagde Sara bevæget; „hun er baade død og begraven, og det var en tung Tid for stakkels Strøm; men Ellen stod ham bi, som ikke ret Mange vilde have gjort i hendes Stilling og Helmer — ja, han fulgte saamænd den stakkels Skabning til Jorden, for ellers var der nok slet intet Følge bleven af, og ved den Leilighed var det, at Strøm og han blev saa gode Venner."

Jespersen og Gine saae overordentlig dumme ud, da de hørte denne Beretning; de havde en Fornemmelse af, at det ikke sømmede sig at gjøre Nar af den, men deres Hjerter forbleve kolde, og de forstod ikke, hvorfor Sara blev saa rørt over det. Jørgen derimod studsede, men om der ogsaa rørte sig Noget i hans Hjerte, saa qvalte han det og sagde:

„Naa, er hun afveien; det er en Guds Lykke!"

„Ja," sagde Sara, „da hun fik en smuk og christelig Død, saa have vi vel Lov til at sige det; men jeg glemmer jo reent mit Ærinde. Hør nu, Jørgen! dette hersens kan ikke gaae i Længden. Ellen gjør rigtignok ikke noget glimrende Parti, og jeg var heller ikke selv glad over hendes Forlovelse i Begyndelsen; men Strøm er alligevel en brav og dygtig Mand; han kommer saamænd nok frem i Verden."

„Jo!" udbrød Gine, „naar han først faaer Fingre i Ellens Penge, saa kan han sagtens!"

„Naa Gine!" sagde Sara, „Jespersen fik saamænd ogsaa et godt Rygstød ved det, Du bragte ham; uden det vare I vel heller ikke komne ret langt; men nu maae I vide, at Ellen oprigtigt ønsker at blive gode Venner med Eder igjen. Hun vil glemme de haarde Ord, Du lod falde om Strøm, Jørgen! og beder Dig glemme, hvad hun kan have sagt til Din Fortørnelse; hun haaber, at baade Du og I Andre ville vise hendes Forlovede den Agtelse, der tilkommer ham som et retskaffent Menneske og ikke lade ham det føle, at han har været i en tjenende Stilling —"

„Godt, Sara, godt!" faldt Jørgen utaalmodigt ind; „jeg forstaaer halvqvædet Vise. Ellen vil holde

Bryllup, og hun kan dog ikke godt være bekjendt at gaae til Brudeskamlen ved nogen anden Forlovers Haand, end min —"

„Ja vist, Jørgen, men hør nu bare —"

„Lad mig tale ud! Jeg vil føie hende deri, for at hun kan blive skikkeligt og anstændigt gift; men derfor maa hun Pinedød ikke vente, at Alting strax bliver, som i gamle Dage. Lad os først see, hvordan Strøm skaber sig som Herre der, hvor han før var Tjener; det kunde jo hændes, at saadan en stakkels Fyr blev hovedsvimmel af at flytte fra Baghuset op i Stadsværelserne i Hovedbygningen; Ellen mener sagtens, at fordi hun har faaet ham op paa en kjøn Hest og i en ny Saddel, saa er han bleven en heel Gentleman; men det kan hverken Saddelmageren eller Skrædderen gjøre ham til; og jeg er nu engang vant til at see ham springe, naar jeg befaler, saa jeg vil min Sjæl og Salighed ikke bukke og skrabe for ham, og —"

„Nei, Jørgen!" raabte Sara, reiste sig og greb ham i Armen, „Du er dog det værste gamle Bruushoved, jeg nogensinde kaldte min Ven! Han vil ikke op i Stadsværelserne, min Sandten naar han vil! Han vil slet ikke mere have Noget med Støberiet at bestille — Ellen har besluttet sig til at sælge — hører Du?"

Jørgen sad der med aaben Mund og opspilede Øine, Gine vendte Hovedet rask, saa Silkebaandene paa Kappen raslede, Jespersen, der altid, naar han sad, faldt sammen, rettede sin krumme Ryg, og hans smaa, matte Øine bleve livlige.

„Strøm," vedblev Sara og satte sig igjen, „vil helst etablere sig paa egen Haand, at sige, naar han har været udenlands og lært noget Mere, end han kan nu; Ellen følger ham, og de reise efter Bryllupet og blive sagtens borte et halvt Aarstid; men nu tænkte Ellen, at Du, Jespersen, har den gamle Gaard kjær, og hun har hørt en Fugl synge om, at Du nok kunde have Lyst til at etablere Jakob i den — han skal jo ogsaa have Bryllup iaar, ikke sandt? — og saa tænkte hun, at det vilde fornøie Eder Alle, ogsaa Dig Jørgen, at Gaarden bliver i Familien, og derfor giver hun Jespersen Forkjøbsret, om han vil have den, og det kan komme til Handel underhaanden; hvad siger Du til det, Jespersen?"

Jørgen var aabenbart overrumplet og rørt, Gine idetmindste overrumplet, men Jespersen saae paa Sara med et luunt og mistroisk Blik.

„Hvad jeg siger?" spurgte han; „aa, jeg er ikke saa gevaltig forlegen efter at blive Eier af den gamle Kasse; den Sælgelyst er kommen lovlig pludselig over Ellen."

„Gamle Kasse!" udbrød Gine forarget; „den smukke, solide Gaard uden Brist eller Revne! den kan saamænd staae i hundrede Aar endnu; og saa glemmer Du nok, Jespersen, at baade Jørgen og jeg og vore Forældre med bleve fødte i den, og at det var der, i den blaa Stue, husker Du nok, at Du friede til mig; fy Du maa skamme Dig noget!"

Jespersen havde forgjeves blinket med Øinene til sin Ægtehalvdeel, der var altfor oprørt til at blive

et Signal vaer, som hun dog ellers var temmelig vant til at respektere.

„Godt Ord igjen, mit Lam!“ sagde han smilende og pudsede sin spidse Næse, „men vi have virkelig ikke Raad til at lade Hjertet løbe af med os og sætte Penge til bare for at Jakobs Børn kunne blive fødte i det samme Huus, hvor deres Bedstemoder saae Dagens Lys, eller kanskee i den Stue, hvor hun og jeg bleve forlovede, hi, hi, hi! Det kommer naturligviis an paa, hvormeget Ellen forlanger for Gaarden, og om Alt i Støberiet er i behørig, god Stand — det er en rum Tid siden, jeg var derude.“

„Naa, Jespersen!“ svarede Sara, som mindedes Ellens Spaadom om de Vanskeligheder, der vilde opstaae ved Handelen, „det giver sig nok. Ellen vil ikke lade sig skambyde, men hun vil finde sig i Rimelighed. Strøm ønsker en Samtale med Dig, Jørgen, om Du vil forunde ham den; for Ellen og han have besluttet at lægge Sagen i Din Haand, om Du vil bevise dem den Godhed at tage sig af dem og føre Affairen lykkeligt til Ende for dem. De mene, at Du har mere Erfaring, og at det vil være Dig, Jespersen, behageligst at forhandle med Jørgen.“

„Ih, saa min Sjæl vil det saa!“ udbrød Jespersen, greb sin Svogers Haand og trykkede den; „det skal blive Løier, kan vi to paa vore gamle Dage komme til at slaae en Handel endnu af sammen.“

Jørgen havde forholdt sig ganske stum, men det stod tydeligt at læse i hans ærlige Ansigt, at Vredens og Hadets fule Aander vare isærd med at forlade hans Hjerte, hvor de nu en rum Tid havde huseret

saa fælt. Han sukkede, som om en Steen var falden ham fra Hjertet, klappede Sara paa Skulderen og sagde:

„Siig til Ellen, at jeg skal staae hende bi nu, som før! Imorgen ved Frokosttid, om Gud vil, skal jeg være hos Eder og lad Strøm det vide, at han møder derude i rette Tid.“ —

I de paafølgende Dage fik Jørgen travlt og levede op derved, men hvis han havde glemt det, saa fik han det snart at mærke, at det just ikke var Løier at slaae en Handel af med Svoger Jespersen. Der var ikke et Hul paa Gaarden eller i Støberiet, som ikke blev nøie efterseet og een Gang, da Jespersen senior kravlede op ad en steil Trappe til det øverste Loft i Hovedbygningen for at eftersee Taget og gjøre et Overslag over alle de Reparationer, den gamle Kasse efter hans Paastand næsten overalt trængte til, faldt han og havde nær brækket Halsen; men hans haabefulde Søn, der var bestemt til at hævde Familiens Ære i den gamle Gaard, opfangede sin værdige Fader i sine Arme, men slap selv ikke ganske uskadt derfra; thi han maatte bøde med Tabet af en Tand og en Bule i sin nye sorte Hat for den Lektion i at vrage og prutte, som den Gamle paa denne mindeværdige Dag gav sin Arving.

Handelen blev afsluttet, men Jørgen saae til sin Bedrøvelse, at han havde ladet sig presse ned til Minimum. Kjøbesummen blev kun nogle faa Dalere høiere, end det laveste Bud, som Strøm havde erklæret, at han og Ellen kunde forsvare at lade sig nøie med, og Onkel Jørgen svor med sædvanlig Oprigtighed paa, at Jespersen ellers kunde være en brav Mand,

men i Handel var han den værste Jøde, der nogensinde traadte et Par Støvler. Budet blev approberet, thi baade Ellen og Harald vare altfor høisindede til for nogle faa tusinde Dalers Skyld at ville forstyrre Forsoningens skjønne Værk. Med Tanken henvendt herpaa takkede Harald den Gamle for al hans Uleilighed og paastod, at Handelen var god endda, hvorved han gjorde et stort Skridt fremad i Jørgen Skovbys Gunst. —

Brylluppet stod en skjøn Julidag, og Alt, hvad der hed Skovby, Østrup og Jespersen bivaanede det; thi Harald og Ellen havde forinden beqvemmet sig til at gjøre den uundgaaelige Visitrunde og altsaa Intet forsømt for at forsone de vrede Familieaander. Alligevel viste det sig, at det endnu ikke ganske var lykkedes dem; thi Brudegaverne faldt, tvertimod denne velhavende Slægts Sædvane, temmelig tarveligt ud. Dog vidnede en vægtig og skjønt ciseleret Sølvtheepotte om, at Jørgen Skovbys Hjerte var vundet.

Den lange Række Vogne, som førte det hele Selskab til Kirken, gav Omegnens Beboere en glimrende Forestilling om denne vidtforgrenede Slægts Frugtbarhed og Anseelse. Der var ikke nogen Fremmed tilstede, undtagen Gustav Helmer, der holdt sit Ord og ledsagede Harald til Alteret, den hellige Indgang til et nyt, rigt Liv for denne, ligesom han havde fulgt hans stakkels Søster til hendes sidste Hvilested. Helmers Aasyn var roligt, men hans Hjerte bankede dog hurtigere, da han saae den skjønne Brud komme, ikke en Enke lig, men en ung Pige i hendes Skjønheds og Ungdoms fulde Blomstring. Hans Blik vandrede

fra hende til Brudgommen, og han maatte tilstaae for sig selv, at der ikke i den hele, store Forsamling var en eneste Skikkelse, der i Adel og mandig Skjønhed kunde maale sig med Harald. Det stod skrevet paa hans Pande og i hans udtryksfulde Blik, at Bruden med Rette var hans.

Da mindedes Helmer for første Gang sine egne Ord til Jørgen Skovby om Slavemærket paa Harald Strøms Pande. Han studsede ved Erindringen om dem, thi nu kunde han ikke længere see dette Mærke; Harald bar Hovedet høit som en ædel, fribaaren Mand. Kjærligheden og Lykken havde nu vistnok bidraget deres til at hæve det, men dog var det klart nok, at han var født og baaren til en Herres Lod. Helmer gjorde ham Afbigt i sit Hjerte, men det anede ham kun lidet, at af de mange ubetænksomme Ord, han med sit rige Lune saa ofte udslyngede, havde dette fornemmelig været skjebnesvangert, som en lille skjult Fjeder sat Værket i Bevægelse og ført de Elskende til Maalet.

Da Pagten var sluttet, blev Helmer greben af en smertelig Følelse, som for Øieblikket ganske overvældede ham. Det straffede sig dog for ham, at han, henreven af sin Ædelmodighed, havde ladet sig friste til at kaste et Blik ind i Kjærlighedens og Lykkens blomstersmykkede Tempel. Nu lukkede Templets gyldne Porte sig og lode ham blive udenfor, som en ensom Vandrer i Ørkenen — Forsagelsens golde Sahara med dens glødende Sol, dens skuffende Syner, dens tarvelige Oaser og de mange Offeres blegede Been.

Nu vilde det blive dobbelt svært at glemme; havde han Kraft til at fegte Striden tilende og seire?

Den næste Prøve faldt ud til et endnu større Nederlag; thi ved Bryllupsmaaltidet sad han stille og ordknap, sig selv ganske ulig. Den muntre Samtales høirøstede Chor lød kun i hans Øren som Brændingens Larm fra en fjern Strandbred. Han havde kun Øie for Bruden, der sad mellem de Andre som en Dronning. Kun altfor skarpt opfattede hans fine Sands den qvindelige Ynde og Værdighed, der var over hendes skjønne Skikkelse og den stolte og ømme Glæde, der lyste ud af hendes deilige Øine, naar hendes Blik hvilede paa hendes Ægtefælle.

Da Maaltidet var hævet, og Selskabet spredte sig i Mark og Have, vaagnede han som af en Drøm. Han søgte Ensomhed og fandt den paa en lille Høi i et Hjørne af Haven. Der sad han paa en Bænk, skjult af Buskene og stirrede ind i Aftenrøden, idet han hensank i Grublen.

Kun faa Mennesker er det givet at tænke klart over det indviklede Problem — sit eget Jeg. Nogle fattes det paa Evnen; de tænke slet ikke, men handle efter uklare Indskydelser; Andre mangle Villien, og de skyde enhver Selvprøvelse fra sig som en unødvendig Plage; var det anderledes, da vilde mangen Daarskab og Synd ikke blive begaaet og megen Elendighed forebygges. Det skarpe Blik, som er en nødvendig Betingelse for Selverkjendelse, det var Helmer givet i en ualmindelig Grad, og Villien, som hidtil havde manglet, tilkjæmpede han sig i denne ensomme Stund, der blev et Vendepunkt i hans Liv. Han saae, at der

var en Øgle i hans Hjerte, paa hvis Hoved han maatte sætte sin Hæl; han maatte knuse den, om ikke dens Gift skulde fordærve hans Sjæl. Han begyndte at faae en Anelse om, at uden guddommelig Bistand seirer intet Menneske i en saadan Kamp. Han trængte til denne Bistand, og i sin Nød blev han drevet til at troe paa dens Mulighed. Herren rakte ham i denne stille Time sin Haand, og han greb den.

Først langsomt og gradeviis lærte han tilfulde at forstaae, hvad der var skeet. Der kom derefter en Tid, da han tænkte mindre klart og handlede mere efter Indskydelser, end før. Han var tilmode som om en usynlig Haand ledede ham ad vildsomme Stier, saa han traadte sikkert, hvor han ellers vilde snublet — men til sin Tid begreb han, at Beslutningen dog var hans egen, den fri Villiesakt, ved hvilken han greb den tilbudte Haand og ikke stødte den bort.

For Øieblikket sænkede Fred sig i hans Hjerte, en Fred, der kom som Manna fra Himlen. Han følte, at som han havde seet Ellen idag, den deilige, straalende Brud, det vilde han kunne glemme; men som han havde seet hende ved Synderindens Dødsleie, med det rene, fromme Blik og det kjærlige Smiil paa Læben, saaledes vilde han mindes hende til sin sidste Stund.

Pludselig hørte han Trin paa Græstørvtrappen bag ved sig, og da han saae op, stod Sara Jespersens ærværdige Skikkelse for ham. Hun havde hele Dagen iagttaget ham med kjærlig Deeltagelse og trods hans Selvbeherskelse omsider gjennemskuet ham. Hun nikkede mildt til ham og satte sig ved hans Side.

„Det glæder mig at træffe Dem alene," sagde hun; „denne lykkelige Dag maa ikke gaae tilende, uden at De faaer Tak for det Gode, De har gjort. Det er dog egentlig Dem, vi skylde, at Alt endte saa godt, og at Bryllupsdagen blev saa lys og glædelig."

„Jo mindre vi tale derom, desto bedre," svarede Helmer med Alvor; „see at glemme det — og mig med."

„Dem med?"

„Ja! Jeg vil betroe Dem en Hemmelighed. Der er blevet mig tilbudt et Embede langt fra Kjøbenhavn. Iaften har jeg besluttet at tage det."

Den Gamle blev ganske stum af Overraskelse, men hun forstod ham. Han læste i hendes Blik, at han var gjennemskuet, og frygtede et Øieblik, at hun vilde saare ham ved at udtale det; men i saa Henseende blev han snart beroliget.

„Det gjør mig ondt," sagde hun bevæget, „at vi skulle miste Dem, og det vil bedrøve Ellen og hendes Mand oprigtigt."

„Hvo veed," sagde han med et lyst Smiil, „vil Gud og vi leve, da kunne vi maaskee sees igjen. Lad dem reise uden at vide det! De have ingen trofastere Ven paa Jorden, end mig, det kan De stole paa. Der komme de — lad os gaae ned til dem!"

Den gamle Korsdragerinde og han, som nylig havde betraadt den tornefulde Sti, gik de to Lykkelige imøde. Afskedens Øieblik stundede til, og de talte om den forestaaende Skilsmisse. Hvor lyst var ikke Ellens Blik og hvor blidt lød ikke hendes Stemme, da hun takkede Helmer for al beviist Venskab; og Harald tænkte

paa Sorgens Dage og sin stakkels Søsters Jordefærd; han trykkede sin Vens Haand med et bevæget og taknemmeligt Hjerte.

Den gamle Qvinde, hvis Dage kun kunde blive faa, og den kraftige Mand, der efter menneskelig Beregning havde et langt Liv for sig — begge havde de kun smagt Kjærligheds Qval, og de følte vel Savnet og deres Hjerters Ensomhed ved at see den Haabets Glands, der straalede dem imøde fra de Lykkeliges Blikke; men hun havde lang Øvelse i kun at søge sin Glæde i Andres Lykke, og han begyndte allerede at smage den mandige Forsagelses søde Løn. Han skulde snart erfare, at Gud, som David siger, er dem nær, hvis Hjerter ere sønderknuste, og at han hjelper dem, der have en nedslagen Aand. Hans Hjerte skulde i al dets Ensomhed blive — „som et Træ, der er plantet ved Vandbækkene, som giver Frugt i rette Tid, og hvis Løv ikke visner" — var han da mindre lykkelig, end de to Misundte, hvem Livets Glæder, men ogsaa dets Sorger og Møie, i rigere Maal ventede?

CHARLES LYNG.

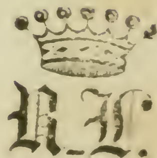
CHARLES LYNG.

FORTÆLLING

AF

H. F. EWALD.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

GRÆBES BOGTRYKKERI

1882.

Det var en kold og klar Aften sidst i Februar Maaned med Barfrost og en skarp Vind.

Solen var ved at gaae ned og kastede sin Glands over Raaholte By og det tarvelige Landskab omkring den, saa det Hele var saa kjønt, som det paa denne barske Aarstid kunde blive.

De landlige Vaaningers graae Straatage og veirslagne Mure og det fiirskaarne, røde Kirketaarn, som ragede op imellem dem med sit steile Tag og sine Trappegavle, fik rigeligt Guld at pynte sig med; og hist og her funklede en Vinduesrude som en Ædelsteen. Over det brune Krat nede ved Aaen gik der et Rosenskjær, og Torbøllegaard, som med sin høie Lade og de stive Popler langs Havegjerdet tegnede sig skarpt mod Horizonten oppe paa Bakken bagved Byen, fik ved Aftenrøden en Glorie af Romantik over sig, der kun var laant Stads, og som Solen vilde tage med sig, naar den om lidt gik ned bag Høiene i Vest.

En Rytter, som nu kom over Bakkekammen

ad Landeveien fra den modsatte Side, syntes at være af en anden Mening.

Han standsede sin Hest, og idet han fæstede Blikket paa Gaarden, fik hans Øine Glands, og han kastede et Fingerkys tvert over Dalen til den, saa at den trods sin prosaiske Grimhed dog maatte være i Besiddelse af Noget, som havde fortryllet ham.

Ingen, der kjendte Niels Welde, thi det var den unge Mands Navn, vilde tiltroet ham en saa extravagant og sværmerisk Handling, som at kaste et Fingerkys ud i Luften; det lignede ham slet ikke. Hans Færd i Livet havde hidtil givet ham Ord for at være en forstandig, praktisk ung Mand med et klart Blik paa de virkelige Forhold og en Villieskraft, som uden fantastiske Svinkeærinder fører en Mand til sit Maal.

Dog modsagde hans Ydre ikke Forestillingen om Ridderlighed, tvertimod. Han var af Middelhøide, kraftigt bygget og velskabt, og han sad støt og smukt paa Ryggen af det skjønne Dyr, han red, en kastaniebruun Hingst, som han havde givet det stolte Navn Mirza.

Han havde et djærvt, aabent og tiltalende Ansigt. Den korte, lige Næse var temmelig bred og Munden vel stor; men den dækkedes af et smukt bruunt Mundskjæg, og hans Haar havde samme Farve og et smukt Fald. Han saae ud af sine graae Øjne med et klart og skarpt Blik; men hans Smiil var meget vindende, og naar det ledsagedes

af et af hans hjertelige Haandtryk, indgød han baade Agtelse og Sympathi.

Hans Klædedragt var simpel og hensigtssvarende, men viste dog en god Smag. Den korte Jakke, de stramt siddende, brune Hjorteskindsbeenklæder og den fixe, lodne Hue klædte ham godt. Ridetøiet var flunkende nyt, og de smukke Ridestøvler med de blanke Sporer viste, at han ikke var uden Forfængelighed som Rytter.

Der kunde ogsaa være Grund til at spørge ham, hvorfor han egentlig kom ridende. Jernbanen førte rigtignok ikke lige fra hans Hjem, Følgaard, til Raaholte; men trods Omveien kunde han dog gjort Reisen med den lidt hurtigere og i ethvert Fald bekvemmere.

Formodentlig vilde han paa et saadant Spørgsmaal svaret, at han langt foretrak at vugges i Sadlen paa Ryggen af sin raske Hest med Guds frie Himmel over sit Hoved for at rystes i en lummer Jernbanekoupée med Fodvarmere.

Sandt nok, han var en haardfør Ungersvend; men maaske der dog var lidt Forfængelighed med i Spillet. Han var vel ikke saa barnagtig, at han vilde glimre for sine Byesbørn, thi Raaholte var hans Fødeby; og det var ham vel heller ikke om at gjøre at give sin gamle Fader, Pastor emeritus Christian Welde og sin gode Moder, hvem hans Besøg nærmest gjaldt, en overdreven Forestilling om sin Velhavenhed i sin nye Egenskab som Pro-

prietair; han havde nemlig nylig kjøbt og tiltraadt sin Eiendom.

Derimod er det nok muligt, at det ikke var ganske uvigtigt i hans Øine at være stolt ridende, naar han under sit tilstundende Besøg i Raaholte fartede op til sin Barndomsven paa Torbøllegaard, Christen Lund, og hans Søster Karen.

Det var hende, Fingerkysset gjaldt, og hun holdt meget af smukke Heste; men dog burde Niels Welde, der kjendte hende saa godt, vidst, at om hun ellers var ham god, saa vilde det ingen Forskjel gjøre, enten han kom ridende som en Prinds, eller gaaende som en Stodder.

Om hun ellers var ham god — ja, det var det, han ikke rigtig vidste. Undertiden havde han meent ja, undertiden nei; men nu kom han for at faae Rede derpaa, og derfor var han bleven saa betagen, da han pludseligt fik Øie paa Torbøllegaard, som laae der, forgyldt af Aftensolen, ikke ulig et fortryllet Slot med en Prindssesse, der kun kunde vindes ved en Kamp med Trolde, eller en Drage, der vogtede paa hende.

Rigtignok gaves der i Virkeligheden ikke slige ydre Forhindringer, ikke engang en barsk Fader, eller Frænde; thi Karen Lund raadede frit for sit Valg, og hendes Broder var Niels Welde god; men der kunde være mindre haandgribelige Forhindringer, som vare værre.

Han blev holdende nogle Øieblikke oppe paa Bakken i dybe Tanker uden at bryde sig om den

skarpe Vind, eller agte paa Mirza, der huggede med sit stolte Hoved, saa Skummet fløi fra Bidslet, og derved tilkjendegav sin Utaalmodighed efter at komme afsted og naae Krybben i sit Nattekvarteer.

Først da Klokken nede fra Raaholte Kirketaarn lod sin Tone høre for at ringe Solen ned, vækkedes Mirzas Herre af sin Grublen og tillod den at skride videre, skjøndt kun i Fodgang.

Niels Weldes Opvaagnen til fuld Bevidsthed var ikke behagelig. Den gamle Kirkeklokkes Tone var hæs og skrattende. Den skurrende Lyd drog hans Tanke ned til Byen og til alt det, der trods hans unge Alder, thi han var kun fem og tyve Aar gammel, havde forstyrret Livets Harmoni for ham.

Da han om Morgenen red ud fra Følgaard, havde han været hidsig efter at naa Reisens Maal; men nu, da han nærmede sig det, tovede han. Hurtigt og forvirret foer en heel Deel Erindringer og Tanker gjennem hans Hoved, som vi, mens Mirza i Skridtgang tilbagelægger den sidste halve Miil til Raaholte, ville forsøge at fremstille mere ordnet og sammenhængende.

Der var nu først det, at hans Fader aldrig rigtigt havde kunnet forvinde den store Skuffelse, at hans eneste Søn havde opgivet Studeringerne og var gaaet til Landvæsenet.

Christian Welde havde været Præst i Raaholte i en lang Aarrække, indtil han for et Par Aar

siden havde taget sin Afsked og bygget sig det smukke lille Huus nede i Byen, hvor han nu boede med sin Hustru og sin Datter Ellen, og hvor han agtede at ende sine Dage.

Hans Fader og hans Bedstefader havde ogsaa været Præster, og det var hans inderlige Ønske, at hans Søn skulde træde i sine Fædres Fodspor. Niels var heller ikke daarligt begavet, men han viste ikke fornøden Sands for aandelige Ting, og formodentlig bidrog hans Venskab med den jevne Christen Lund og hans flittige Besøg i Ferierne paa Torbøllegaard meget til at føre ham bort fra Bøgerne, saa han forlod dem og gik til Plougen.

Dette fjernede ham fra Faderen, der var en boglærd Mand og ingen Sympathi følte for Sønnens praktiske Livsgjerning.

Vel kunde den Gamle ikke Andet end agte sin Søn for den Ihærdighed, hvormed denne havde forfulgt sit Maal nu i ni Aar, først som Landvæsenselev, derpaa som Forvalter, indtil han havde erhvervet sig et agtet Navn blandt Landmændene i Amtet og trods sin unge Alder ved et Par rige Velynderes Hjelp var bleven sat i Stand til at kjøbe en smuk lille Eiendom og sætte Foden under eget Bord; men Niels Weldes Fader havde dog modtaget Efterretningen om dette Held temmelig koldsindigt og viist saa liden Begjærlighed efter at se Herligheden paa Følgaard, at det havde krænket ham føleligt.

Med en ganske anderledes varm Interesse havde

den gamle Præst fulgt sin Pleiesøn, Charles Lyng, paa hans krogede Livsbane; men han var ogsaa bleven ved Studeringerne; han havde dog drevet det til at tage Examen Artium, og saa havde han nylig skrevet en Novelle, som der var bleven gjort en heel Deel Væsen af i Bladene.

Nu havde det imidlertid været en Akkord mellem Charles Lyng og hans Pleiefader, at han skulde studere Theologi, og paa den Konto fik han en rigelig aarlig Understøttelse af Præsten, som ikke var ganske uformuende. Man skulde altsaa synes, at den Gamle maatte flyve i Flint over, at Charles havde svigtet Kouleur, og det saa meget mere, som Moralen i hans Aandsprodukt var af en meget tvivlsom Beskaffenhed; men denne Omstændighed indbragte ham kun en temmelig mild Straffeprædiken. Præstens æsthetiske Glæde over hans Pleiesøns Bedrift var større, end hans Betænkeligheder i Anledning af Bogens Moral.

Hans kjødelige Søn udtalte sig ved denne Leilighed mindre ærbødigt om ham, idet han sagde til sin Ven, Christen Lund:

«Fader er lige saa glad over Charles's Bog, som Moder blev, da den tyrkiske Kylling, hun havde faaet fra Sognefogdens, lagde sit første Æg.

Det maatte jo gjøre Niels lidt bitter, at det fremmede Barn næsten havde fortrængt ham af Faderens Hjerte og tilranet sig den største Part af den Kjærlighed, der egentlig tilkom ham selv;

men der var andre Omstændigheder foruden denne, som nu næsten lod ham glemme, at Charles Lyng og han i Barndommen havde været gode Venner og Legekammerater.

Det var ham derfor en Lettelse at vide, at Charles Lyng efter de sidste Efterretninger fra Raaholte nu maatte være i Kjøbenhavn og gjórde sine Volter der, saa at deres Vei denne Gang ikke vilde krydses; men dog havde han en Fornemmelse af, at Legen mellem Charles og ham muligviis ikke var ganske til Ende. Med ham syslede alligevel fornemmelig hans Tanker nu, mens han langsomt red ned ad Raaholte til, og derfor er det bedst her at fortælle, hvor Charles Lyng var kommen fra, og hvorledes han blev Niels Weldes Pleiebroder.

Lignelsen mellem Charles Lyng og den tyrkiske Kylling var ikke ueffen, skjøndt han rigtignok ikke var kommen fra saa pænt et Sted, som Sognefogdens.

Huusmand Søren Lyng i Raaholte havde en stor Børneflok, og den Ældste, Datteren Marie, var en meget smuk og velvoxen Pige. Hun kom til Kjøbenhavn og blev Stuepige hos en anseet Familie. Folk troede, at det gik hende godt, da det pludseligt rygtedes, at hun paa Fødselsstiftelsen var nedkommen med en Søn, og tre Dage efter var hun død.

Hendes Forældre reiste ind til Kjøbenhavn og kom kort efter tilbage med Barnet, men, som

det viste sig, ganske uvidende om, hvem der var dets Fader; alle deres Forsøg paa at opdage ham strandede.

Stakkels Marie havde, hvilke hendes Bevæggrunde dertil end vare, i saa Henseende haardnakket bevaret Tausheden. Hun sagde i det Hele taget ikke mange Ord i den korte Tid, hun levede efter Barnets Fødsel; men da Barnet var meget svagt, begjærede hun det døbt. Dette naaedes vel ikke, mens hun levede, men hun fik dog Tid til at sige, at Drengen skulde hedde Charles, og hun føiede til: «kald ham Charles Lyng!» Han blev døbt et Par Timer, efter at hans Moder var død, og fik i Daaben det Navn, hun havde givet ham.

Hendes Fader Søren var hende imidlertid alt Andet end taknemmelig, fordi hun saaledes havde adresseret Barnet til ham. Han sad jo i smaa Kaar med en stor Børneflok og blev derfor mere vred over denne uventede Tilvæxt til Familien, end bedrøvet over Datterens Ulykke.

Havde hun levet og selv kunnet forsørge sit Barn, fik det saa være og blev jo hendes Sag; men nu maatte han, Søren, betale Gildet, mens den Skurk af en Forfører gik fri; og saa var Ungen oven i Kjøbet bleven pyntet med hans ærlige Navn!

Sørens Hustru var imidlertid en godhjertet Kvinde. Hun holdt Haanden over Barnet, saa længe det var lille; ja, hun foretrak næsten, lig

en anden Gjøgemoder, det halvt fremmede Barnebarn for sine egne Børn, og hun havde dem dog smaa nok endnu.

Hun troede ogsaa fuldt og fast, at der flød fornemt Blod i Drengens Aarer, og smigrede sig med det Haab, at hun engang vilde høste Lønnen for al sin Omhu for ham; men hendes Forventning blev skuffet; og da Charles blev større og kom under Bedstefaderens Tugt, fik han en anden Konfekt, haarde Ord og Knubs ved enhver Leilighed og blev i det Hele taget behandlet som et Udskud.

Skolelæreren i Raaholte, gamle Hansen, henledede sin Foresattes, Pastorens, Opmærksomhed paa dette sørgelige Forhold og fortalte oppe i Præstegaarden saa Meget om Drengens ualmindelige Begavelse, at baade Præsten og hans Hustru bleve bløde om Hjertet. Det endte da med, at de toge Charles Lyng til sig, og glad var Søren, at han blev ham kvit.

Charles var dengang otte Aar gammel, Niels Welde ti, og hans Søster Ellen syv. De to Sødskende bleve glade over den nye Broder og Legekammerat og kom til at holde meget af ham, mens han paa sin Side mærkværdig hurtigt fandt sig til Rette i de forandrede og bedre Forhold.

Han var en smuk Dreng med fine, karakteristiske Ansigtstræk. Den smalle Pande, den krumme Næse og noget fremstaaende Hage, de brune, ildfulde Øine og det sorte, krøllede Haar gav hans

Fysiognomi et eiendommeligt, sydlandsk Præg og gjorde ham til en mærkelig Fremtoning blandt Raaholtes blonde, rødkindede og blaaøiede Børn.

Han var livlig og indsmigrende i sit Væsen, og hans hurtige Nemme henrykte hans Pleiefader. Da Niels og han vare sendte til Halsted for at gaae i Latinskolen der, var der altid en for den Første bedrøvelig Forskjel mellem de Vidnesbyrd, de bragte hjem med sig i Ferien, at sige hvad Præstationerne angik; thi med Hensyn til Opførslen stod Niels Welde med Palmer i Hænderne.

Det varme Blod, der flød i Charles Lyngs Aarer, gav sig Vidnesbyrd allerede i Skolen baade ved Opsætsighed mod Lærerne og andre Udskeielser. Han var een Gang nær bleven udviist af Skolen; men Rektoren vilde nødigt af med sin flinkeste Discipel. Han slap da med en Dragt Prygl, skikkede sig derefter og tog sin Examen Artium, mens Niels opgav Evret for at gaae til Landvæsenet.

Niels var fra først af meget villig til at beundre sin Pleiebroder, der jo ogsaa med sine mange Talenter var et Vidunder i den lille Kreds i Raaholte. Han var et af disse alsidigt begavede Mennesker, som i det Mindste til en vis Grad kunne næsten Alt, hvad de ville. Han var et udmærket Lærehoved med en stærk Hukommelse, han sang smukt, han skrev nydelige Vers og tegnede fortræffeligt.

Dog var hans største Gave den forunderlige

Magt, han besad til at vinde ethvert Menneske, han kom i Berørelse med, især Kvinderne. Med Vennerne bristede det rigtignok ofte, men Veninder fandt han alle Vegne, og de bleve ham i Reglen troe.

Hvem vare de da i Raaholte?' Netop de Piger, som vare Niels Welde kjærest.

Først hans egen Søster, som var forelsket i Charles Lyng til op over begge Øren; men hun var ikke smuk nok til at fængsle ham. Hendes sunde, friske Ansigt var blot tækkeligt, hendes ærlige, graae Øine ikke straalende og hendes Haar askefarvet uden gylden Glands.

Saa var der Jensine Søgaard, Prokurator-Enkens Datter, en nydelig Pige, lille af Væxt, men velskabt og yndefuld. Hun havde meget smukke, brune Øine. Charles Lyng havde engang skrevet et Digt om dem og kaldt dem «fløielsbløde». Hun var en godhjertet Pige, men med et lystigt og let Sind, som kunde bragt hende i Fare. Dog syntes hun nu at være vel hyttet; thi hun var nylig bleven forlovet med Christen Lund.

Endelig hende, hvem Niels Welde elskede og allerede i flere Aar havde sat sin Hu til, Karen Lund.

Mens Mirza for slappe Tøiler skridtede hen ad Veien, viste der sig for dens Herres indre Blik et Syn, som ganske lod ham glemme, hvor han var, og at Mørket faldt saa stærkt paa, at der vilde været god Mening i at ride til.

Han saae i Aanden for sig den ranke, stolte Jomfru med det faste, selvbevidste Blik i de smukke blaae Øine. Hun havde i sin Holdning en Værdighed, som man sjelden finder hos en Pige paa tyve Aar. Hun pleiede at være paa Post mod enhver Tilnærmelse. Uagtet der intet Umildt var i hendes Aasyn, hendes Træk vare tvertimod bløde, næsten barnlige og hendes Væsen var kvindeligt, havde hun dog altid indgydt ham Respekt.

Havde han maaskee været altfor frygtsom og var han i hendes Øine en Klodrian? Det faldt ham nu ind, idet han gjorde sig Rede for sit Forhold til hende; thi vist var det, at Charles Lyng med sit dristige Væsen var kommen hende langt nærmere. Med et Suk maatte han tilstaae for sig selv, at det var lykkedes hans glimrende Pleiebroder nu og da ogsaa at drage hende indenfor sin Tryllekreds.

Med Harme erindrede han Scener fra deres Sammenkomster, ved hvilke han selv havde følt sig ganske tilovers; hvorledes Pigerne følte sig dragne til Charles Lyng og flokkedes om ham, med Begjærlighed lyttede til hans Fortællinger, ikke kunde blive kjede af at høre hans Vers og morede sig over hans Tegninger.

Ellens Øine hang ved hans Læber, mens han talte, Jensine fik snart Taarer i sine fløielsbløde Øine, snart loe hun som en Bachantinde, og selv den stolte og blye Karen kunde lade sig rive hen,

saa at hun syntes Niels ganske forvandlet og ikke var til at kjende igjen.

Han hadede den Skizzebog, i hvilken Charles baade tegnede og kradsede sine Vers. At illustrere en Fortælling og skrive Noget om en Tegning, det faldt ham lige let. Dette dobbelte Talent havde sat ham i Stand til at levere smukke Bidrag til illustrerede Blade, hvorved han ikke tjente saa Lidt, hvad han ogsaa havde nødigt; thi han levede et flot Liv i Hovedstaden, saa at den Understøttelse, han fik af sin Pleiefader, ikke rækkede langt.

I Skizzebogen vare de Alle og maatte derind, enten de vilde eller ei.

Der var først og fremmest et smukt lille Portrait af Karen Lund; dernæst en Skizze af Jensine Søgaard i Bondepigedragt, som Charles havde benyttet til Vignet i en Almanak, en Ære, som for en Stund gjorde Pigebarnet reent fortumlet i Hovedet.

Han flatterede gjerne Pigerne, men karrikerede Mændene. Niels Welde var der i Skikkelse af en Hestepranger og Christen Lund, der maalte sine tre Alen og som Værnepligtig var bleven taget til Garden, var afbildet som en vældig Gardist, der skuldrer Gevær for en passerende lille Lieutenant — to Karrikaturer, som ved deres Satire ramte hver af de Paagjeldende paa et ømt Sted; thi Niels var ikke fri for at være lidt prikken paa sin Ære som Gentleman; og Christen havde temmelig

uvilligt bragt Fædrenelandet det Offer at trække i Soldatertrøien og mindedes sin Tjenestetid som en Ydmygelse, en Svaghed, der blev strængt dadlet af hans faderlige Ven, den gamle Præst, der kaldte Sligt et daarligt Tidernes Tegn.

Men den værdige gamle Mand var saamænd heller ikke gaaet fri. Han var en svær Mand med et sundt, blomstrende Ansigt og en skaldet Isse. Skjøndt han visselig var en Mand af Aand, maatte han dog ogsaa give Kjødet, hvad det fordrede og maaske lidt til. Han havde en lækker Tunge og yndede et godt Bord.

Nu havde Charles afbildet sin Velgjører i Skikkelse af en jovial Capucinermunk, ridende paa et Æsel; men det var jo neppe hans Mening, at den Gamle skulde faae Kundskab om denne hans Kaadhed. Det skete imidlertid alligevel, thi Charles var tankelos og lod sin Skizzebog ligge og flyde alle Vegne.

Det viste sig imidlertid, at den Gamle var mere fordomsfri end de Unge. Da Skizzebogen var falden i hans Hænder, og han havde opdaget Munken, gjenkjendte han strax sig selv og følte Snerten. Dog loe han af Billedet, viste det til sin Hustru og sagde:

«See her, Stine, er det ikke skjønt? Naa, Charles har Ret; jeg har en stærk Appetit og bliver for tyk.»

Men den gode Fru Welde blev meget opbragt over sin Pleiesons Bedrift og kaldte ham et utak-

nemmeligt Skarn, en fræk Knegt, hvem Ingen og Intet var helligt.

Hendes kjødelige Søn var af sin Moders Mening; men hendes Mand sagde blot med et Suk:

«Saa rig en Begavelse er en frygtelig Fristelse og lokker det Dæmoniske frem i et Menneskehjerte. Dog er dette meest Fantasiens Spil; Charles holder af mig alligevel; han er ikke ond, skjøndt han undertiden letsindigt lefler med det Onde. Han er nu i Ungdommens Gjæringstid; det sætter sig nok.»

Men i hans egen Søns Øine var den Maade at tage Sagen paa utilgivelig Svaghed. Niels havde ikke sin Faders æsthetiske Tendentser eller hans Konstsands; hans moralske Følelse lod sig ikke bestikke af Charles Lyngs glimrende Talenter; men derfor manglede det ham ogsaa paa Forstaaelse af det brogede Aandsliv, der rørte sig i en Natur, som hans begavede Pleiebroders, og derfor kom han let til det, som hans Fader havde Betænkelighed ved, idet han nemlig ganske brød Staven over Charles Lyng og hans Livsgjerning.

Deri var der borneert Hovmod, om end hans Skinsyge tildeels undskyldte ham; men det var netop ad den Vei, at det nu lykkedes ham at faae Ro i Sindet.

Det er utænkeligt, sagde han til sig selv, at en Pige med Karens Selvfølelse og i hendes uafhængige Stilling kan kaste sig hen til en literair

Vagabond som Charles Lyng, oven i Kjøbet en Huusmandsdatters uægte Barn! Og for Christen vilde det være en stor Krænkelse, om hun gjorde et saa elendigt Parti.

Jo, det var rigtignok smukt af Niels Welde at spekulere i sin Vens Bonde- og Pengestolthed, og det havde han saamænd ikke havt nødig. Mon han virkelig ønskede, at Karen Lund skulde tage ham af anden Aarsag, end for hans egen Skyld?

Men med Christens Selvfølelse som Storbonde havde det sin Rigtighed. Han stammede fra Bønder, hans Fædre havde lige ned til hans Fader været hæderlige og velstaaende Selveierbønder, og Christen sagde, at han var lige saa stolt af dem som nogen Adelsmand af sine Ahner; og derfor maatte en Beiler til hans Søster, som kom fra et lavere Lag i Samfundet, være ham imod.

Dog var hans Stolthed ikke en Perle af det reneste Vand; thi ligesom allerede den Rigdom, et heldigt Gaardkjøb havde forskaffet ham, hævede ham ud af hans Fædres mere beskedne Kaar og af hans Stand, saaledes viste ogsaa hans Livsvaner, at han havde den Ærgjerrighed i Blodet at arbeide sig op til de høiere Samfundsklasser.

Ogsaa havde han forstaaet at erhverve sig nogen Dannelse, skjøndt han deri stod langt tilbage for sin Søster. Hun var af Naturen aandeligt anlagt, skjøndt Forholdene i Hjemmet og en mangelfuld Opdragelse havde hæmmet hendes Udvikling; men denne Omstændighed havde tillige

bevaret hendes Hjertes og hendes Aands barnlige Friskhed.

Der var hos hende en lykkelig Forening af en høiere Stræben og Sands for Livets materielle Anliggender. Hendes Kjærlighed til Poesi og Alt, hvad der var skjønt, gav hendes Tanker Flugt; men vant, som hun fra Barndommen af var til at at tage fat, tegnede hun dog til at blive en virksom og huslig Kvinde, og det faste Grundlag for hendes indre Liv, hendes oprigtige Gudsfrygt, borgede for, at hun uden Famlen vilde vandre sin Bane gjennem Livet.

Imidlertid gjorde Dobbeltheden i hendes Personlighed, den ideale Stræben, forenet med hendes praktiske Sands og dølget af hendes sunde og jevne Væsen, det forklarligt, at begge hendes Beilere gjorde sig Haab om at vinde hende.

Hun havde viist Charles Lyng en Sympathi, som oplivede hans Mod; men Niels Welde havde ogsaa ofte fornummet, at hans Nærværelse var hende kjær, skjøndt paa en ganske anden Maade. I Charles' Selskab blev hun livlig og meddelelig, Niels' Nærværelse lukkede ofte Munden paa hende og drev Blodet op i hendes Kinder; men dog var hendes Bedrøvelse, naar han forlod hende, aabenbar.

Charles tænkte i sit aandelige Hovmod, at det var let at stikke en halvdannet Landjunker, som Niels Welde, ud, og at Kampen i Karen Lunds Hjerte blot stod mellem hendes Kjærlighed

til ham selv og hendes Frygt for Broderens og Samfundets Fordomme; mens Niels i sin Pleiebroders Courmageri saae en Anmasselse og en Fare for hendes Hjertefred. Selv bortseet fra hans egen Attraa, vilde det være en god Gjerning at frie hende fra den elendige Tilværelse, der ventede hende som Charles Lyngs Hustru; men trods deres Fordomme elskede de hende dog begge af et oprigtigt Hjerte.

Niels Welde kom ved den Selvprøvelse, han nu anstillede, til det Resultat, at han havde været altfor frygtsom og tilbageholdende og tøvet for længe med at erklære sig. Han var ganske paa det Rene med, at Karen Lund ret var en Kone for ham, og han vilde have hende.

Netop som han var kommen til den mandige Beslutning at gribe kjækt til og vinde Prisen, red han ind i Raaholte.

Det var endnu ikke ganske mørkt, netop i Aftenskumringen, som pleier at være en livlig Tid paa Dagen i en Landsby, naar Arbeiderne vende tilbage fra deres Arbeide, og Børnene tumle sig i den sidste Leg, inden Mørket driver dem ind.

Oven i Kjøbet var det Løverdag Aften, da Smaafolk pleie at have travlt med at gjøre deres Indkjøb for den kommende Uge hos Høkeren; men ikke desto mindre var Gaden tom, og Byen saae ud, som om den var uddød.

Gaaden løstes for Niels Welde, da han naaede Kroen.

Det var en ganske ny Bygning, egentlig for stor og stadselig for Raaholte; men i vor Tid med alle dens politiske Foreninger og Møder af forskjellig Art havde der dog viist sig at være Trang til et stort Forsamlingslokale.

Niels Welde saae nu, at den store Sal var oplyst, og at der stod en heel Stimmel Mennesker og saae indad Vinduerne; men da der lød Musik derinde, kunde det jo neppe være politiske Rumlerier, man havde for.

De Bageste i Sværmen vendte sig om, da de hørte Hestetrampen. Jens Nilen, en gammel Dagleier, var iblandt dem, og da han i mange Aar havde havt Arbeide hos Pastor Welde, først i Præstegaarden og nu i Pastorens Have, var han godt bekjendt med hans Søn.

«Ih nei, Niels Welde, er det Dem!» udbrød han.

«Hvad gaaer her for sig, Jens?» spurgte den unge Herre, idet han nikkede til Jens.

«Her er Kamerrie,» svarede Jens.

«Ja saa!» udbrød Niels Welde. «Er her kommen Skuespillere til Raaholte?»

«Paa det Lav nei,» svarede Jens, «det er natyrlig ham, Charles, der har stillet det an.»

Charles Lyng i Raaholte — det gav et Sæt i Niels Welde.

Pudsig nok var ellers den vigtige Tone, hvori Jens Nilen sagde dette: natyrlig ham, Charles; thi de Raaholte Bønder vare i Grunden stolte af Søren

Lyngs Dattersøn, især da det rygtedes, at han havde skrevet en Bog. De begyndte endogsaa at snakke om, at der vel engang kunde blive en Rigsdagsmand af Charles, og det vilde være en Ære for Byen, thi naar Alt kom til Alt, var han dog en af deres Egne.

Men Niels Welde var ikke i Humeur til at more sig over Noget.

«Hvem, for Fanden,» spurgte han barskt, «spiller Comedie med Charles Lyng her paa Kroen?»

«Ih nu,» svarede Jens, «det gjør han, Petersen, Skolelærerens Søn og saa Sognefogdens Datter, den kjønne Christiane og Jensine, Prokuratorens og Jomfru Karen fra Torbøllegaard og saa Jer' egen Søster, Ellen, hi, hi!»

Niels Welde saae ud, som om han skulde tabe baade Næse og Mund.

«Men hvorfor i al Verden drive de det Gjøgl, Jens?» spurgte han omsider.

Jens bakkede først ivrigt af den lille Pibe, han havde i Munden, og som var nær ved at gaae ud, men da han havde faaet Dampen op, svarede han:

«Ja, hør kuns nu! Det brændte jo forleden for Petronelle ude paa Overdrevet. Hun maatte rende derfra i den bare Særk med sine sex Rollinger; og de bjergede kun Livet. Saa siger Charles, som lige var kommen herud fra Kjøbenhavn: lad os spille Kamerrie og give Petronelle

Indtægten, saa kan hun faae Klæder paa Kroppen af sig og Ungerne og Noget at ligge paa og bide af; og saa satte han det strax i Værk; og de have gjort Prøver og spillet paa den Kamerrie i hele tre Dage baade tidlig og silde, saa her har været et farligt Styr paa Kroen. Naa,» sluttede Jens, idet han gned sin Arm, «det var kjønt nok af Charles, det; omendskjøndt der kunde være en Anden, som ogsaa er trængende, er det just ikke brændt for ham!» —

Niels Welde hørte ikke gamle Jens Nilens Tale til Ende. Han red lige ind i Reisestalden, gav Mirza til Staldkarlen og skyndte sig saa ind. Rigtignok blev han stoppet i Farten af Kromanden, som agerede Billetkasserer; men da han havde betalt Entréen, aabnedes Døren for ham, og han traadte ind i det Konstens Tempel, til hvilket hans geniale Pleiebroder havde omskabt den prosaiske Kro-Sal.

Den var propfuld af Tilskuere, en ret behagelig Omstændighed for Niels Welde, der helst ubemærket vilde gjøre sine Iagttagelser. Han havde fra sin Plads i Baggrunden et godt Overblik over Salen og opdagede mange Bekjendte, baade Bønder og Honoratiores fra Omegnen; men hverken hans Forældre eller Christen Lund var der.

Han var kommen i en Mellemakt. Det Teppe, der var trukket for den nederste Ende af Salen og adskilte Scenen fra Tilskuerpladsen, formente ham Indblikket i Aftenens Mysterier. Hvem

vilde han faae at see? Komedien var forbi, og der skulde gives et Tableau. Mon hans Hjertes Dronning, den stolte Karen, vilde vise sig i en eller anden Forklædning? Det var hans Følelse grueligt imod at see hende paa Brædderne, fremstillet for Alles Blikke ligesom en Figur i et Voxkabinet, men dog længtes han saare efter at skue hendes elskede Skikkelse.

Endelig taug Musiken, Forhænget blev trukket til Side af en ingenlunde usynlig Maskinmester, og nu kunde Niels, om end kun i Aanden, sige: God Aften Karen!

Tableauet var en Gjengivelse af det bekjendte Billede: Jakob hos Laban.

Laban, det var unge Petersen, en velvoxen Seminarist, der havde Høiden til at agere Patriark; Jakob, det var Charles Lyng, Charles lys levende med sine tindrende Øine og sit sorte krøllede Haar. Rachel blev givet af lille Jensine, som tog sig nydelig ud, og Lea, det var Karen.

Hvor hun var deilig at see til som hun sad der i Forgrunden i det hvide Gevandt med et lyseblaat Klæde slynget om Livet, Hænderne foldede i Skjødet og de klare Øine med det stolte Blik vendte mod Publikum.

Tre Gange blev Forhænget trukket fra og atter for, og lige saa mange Gange nød Niels Welde det skjønne Syn, men saa vilde han ikke see Mere og vendte sig for at gaae, uagtet der skulde gives to Tableauer endnu; men i det Samme

blev der lagt en Haand paa hans Skulder, og da han dreiede sig om, blev han tiltalt af Povel Lassen, en flink ung Gaardmand i Raaholte, med hvem han som Dreng havde leget mangen god Leg.

«Nei see, Welde, er det Dem!» sagde han. «Det er et Stød, siden vi To saaes. Naar kom De til Byen, med Forlov?»

«Lige nu,» svarede Niels; «af Hesten og herind; jeg har ikke engang været oppe hos mine Forældre; jeg var nysgjerrig efter at see, hvad her gik for sig.»

«Ja,» sagde Povel, «De havde nok mindst ventet at komme paa Komedie her i Raaholte. Hvad synes De om Stykket? Spillede ikke Lyng og Frøken Jensine de Forlovede brillant?»

«Det fik jeg ikke at see,» svarede Niels; «jeg kom først nu til Tableauet.»

«Saa gik De Pinedød Glip af noget Godt,» sagde Povel; «det gik muntert; men Lyng var ellers lovlig fri, for han kyssede sin Kjæreste, det vil sige Christen Lunds, to Gange, og Proprietair Jensen siger, at det andet Kys staaer ikke i Komedien, det var en Tilgift, ha, ha!»

«Naada!» udbrød Niels Welde. «Hvad mon Lund siger til den Spas?»

«Han er i Kjøbenhavn,» svarede Povel Lassen, «og veed ikke en Smule af det Hele.» —

Niels Welde fløitede paa en betegnende Maade

til Svar, gik ud for at see til sin dyrebare Mirza og skyndte sig derpaa op til sine Forældre.

Han traf sin Fader siddende i sin Lænestol med et Teppe om Fødderne, hvilket tydede paa et lille Besøg af Podagraen. Den Gamle havde Brillerne paa Næsen og en Bog i Haanden; han skød Brillerne op og lagde Bogen fra sig, da Døren gik, og et Udtryk af Mishag over at blive forstyrret i sin Læsning formørkede hans myndige Aasyn; men da han saae, at det var hans Søn, veg Skyen bort, han rakte Niels Haanden og bød ham roligt og mildt Velkommen.

Ikke saa hans Hustru; hun omfavnede sin Søn, kyssede ham gjentagne Gange og lod Munden løbe af Glæde over at gjensee ham; og han fornam ret, at hans Moders runde, milde Ansigt med de livlige, blaae Øine, de friske Kinder, endnu næsten uden Rynker, det hvide Haar og den prægtige gammeldags Kappestrimmel, var for ham et af de kjæreste Syn paa Jorden.

«Saa,» udbrød hun fortrydeligt, «nu har Charles optaget Gjæstekamret, men hvis Du vil finde Dig i snever Leilighed, Niels —»

Men Niels skyndte sig at svare:

«Nei Tak, Moder! Jeg kan godt logere paa Kroen og vil ogsaa helst være der, hvor Mirza er, for at have lidt Øie med ham; husk paa, at han har kostet mig tolvhundrede Kroner!»

«Det er ogsaa kjedeligt, at vi ingen Stald have,» sagde den gamle Pastorinde, idet hun med

et Suk mindedes de Herligheder oppe i Præstegaarden, som hun havde maattet forlade; men hun tilføiede livligt: «Jeg maa ned paa Kroen i Morgen og see det deilige Dyr.»

Hun var stolt af, at hendes Søn havde kunnet overkomme at kjøbe saa kostbar en Hest og vidste, at den Handel ikke var et ødselt Indfald, men en Spekulation. Det faldt hende slet ikke ind, at Mirza kun var et Paaskud for hendes Søns Afslag, og at den gode Niels, om han havde turdet være ærlig, ikke vilde svaret: jeg vil helst være der, hvor Mirza er — men: jeg vil helst være der, hvor Charles ikke er!

Han gav sig nu til at fortælle om sin Ankomst og Overraskelsen med Forestillingen paa Kroen.

Hans Fader saae paa ham med et usikkert Blik, rettede paa Brillerne, rømmede sig og sagde:

«Ja, den Charles! Naa, Komedien bliver jo spillet i et smukt, veldædigt Øiemed, og Fru Søgaard har været til Stede ved alle Prøverne. Saa lode vi da Ellen gaae med til den Kommerts, uagtet Din Moder havde meget imod det.»

Niels saae overrasket paa sin Fader. Det var noget Nyt for ham, at den Gamle spanderede en Forklaring paa ham og, om end kun indirekte, misbilligede et Indfald af sin Yndling, Charles Lyng.

Han havde imidlertid brændt sig tilstrækkeligt

der og andre Steder med, naar han sagde noget Nedsættende om sin Pleiebroder. Han huskede, hvor opbragte baade hans Fader og Karen Lund engang vare blevne, da han i deres Paahør kaldte Charles: «en Bladneger». Niels var en sindig ung Mand, der pleiede at bruge sin Forstand, og da han indsaae, at der Intet vilde opnaaes ved nu bagefter at fortælle sine Forældre, at der maaske dog havde været noget Ondartet ved Kommertsen, hvilket han i Følge Povel Lassens Fortælling om Kyssene maatte troe, saa foretrak han at tie.

Hans Fader var fornuftig nok til ikke at aftvinge ham noget Svar, forlod det farlige Emne og gjorde en paaskjønnelsesværdig Anstrængelse for at vise Interesse for Følgaard og sin Søns Avlsbrug; mens hans Hustru med et Udtryk af Lettelse i sit Ansigt gav sig til at sysle med Teppet, som var faldet af hans Fødder.

De agronomiske Spørgsmaal, den lærde Præst gjorde sin Søn, morede denne meget; thi de gave rigelige Beviser paa, hvilken stiv Theoretiker og slet Praktikus hans gode Fader var.

Dog besvarede han Alt med sømmelig Alvor, men gav sig derpaa til at fortælle om sin Eiendoms smukke Beliggenhed i Ly af vidtstrakte Skove, som rigtignok havde den Feil, at de ikke hørte til Gaarden; om den kjønne Udsigt fra den Bakke, paa hvilken Gaarden laae, og om den blanke Aa, som flød gjennem hans prægtige Enge.

Det var en sanddru Beskrivelse af Landskabet, givet i jevne Ord uden noget poetisk Sving; men det glædede dog Præsten at see, at hans Søn trods sin Fordybelse i Livets Prosa havde bevaret nogen Sands for Naturens Skjønhed, mens Niels's Moder, da han derpaa fortalte om sin smukke Have, de gode Frugttræer og om sin Plan at anlægge Bistader, livligt udbrød:

«Naar vi faae Sommer, Christian, og Du er rask, saa maae vi derhen og see det Altsammen!»

Dog kom der først rigtigt Liv i den Gamles kloge Øine, da han fik at vide, at der var Noget paa Følgaard, som hans Søn kaldte sit Bibliothek.

«Jeg har flere Bøger end Du maaskee troer, Fader,» sagde Niels, «og jeg har læst dem allesammen; thi jeg kjøber kun de Bøger, jeg vil læse. Nogle af dem kjender Du neppe og vilde vist finde dem meget kjedelige og dem, der falde i Din Smag, har Du formodenlig læst; men naar Du kommer til Følgaard, vil Du blandt de sidste finde nogle gamle Bekjendte, som jeg veed, at Du aldrig bliver kjed af, for Exempel Homer, Virgil og Horats. Dem magter jeg rigtignok ikke mere, men jeg har bevaret dem og alle mine Skolebøger lige til den første ABC. og Luthers lille Kathechismus, uden at tale om den smukke Bibel, Du gav mig til min Konfirmation, og som jeg er gode Venner med, uagtet jeg ikke blev Præst.»

Den Gamle saae mildt til sin Søn, sukkede og sagde:

«Det Sidste, Du der sagde, glæder mig især; og hvor meget jeg end i sin Tid ønskede, at Du skulde i Præstekjolen, saa mener jeg dog nu, at dette er bedre, end om det var gaaet Dig som dem, der netop fordi de skulde være Præster, sved Vingerne i Ilden og bleve Uvenner med den hellige Skrift.

Niels forstod, at denne Bemærkning sigtede til Charles, der et Par Aar havde givet det Udseende af, at han studerede Theologi. Sammenligningen var til hans Fordeel, men han kunde ikke finde paa noget passende Svar, thi hans Tanke var jo denne: Herregud, saa Charles har virkelig faaet den Gamle til at troe, at han havde taget saa alvorligt fat paa Theologien, at han kunde studere sig sin Tro fra! —

Da Niels gik, fulgte hans Moder ham ud i Forstuen, klappede ham paa hans skjæggede Kind og sagde:

«Du var rigtig snild og god i Aften baade ved det, Du sagde og det, Du ikke sagde.»

«Hvad mener Du, Moder?» spurgte Niels, der saae ud, som om han ikke havde den bedste Samvittighed.

«At det, Du fortalte om Dine Bøger,» svarede hans Moder, «glædede Fader, og at det aabenbart var ham en stor Lettelse, at Du ikke sagde et ondt Ord om Charles.»

«Da ere mine Tanker om ham dog ikke de bedste, som Du veed,» sagde Niels.

«Mine saamænd heller ikke,» svarede hans Moder.

«Men saa,» sagde Niels, «var det egentlig ikke ganske ærligt af mig at skjule dem.»

«Hvad skulde Du ellers gribe til?» spurgte hans Moder. «Uærlig vilde Du da ogsaa kun været, hvis Du havde sagt Noget, som Du ikke mente. Kunde jeg blot give mig selv den Roes, at jeg aldrig havde indladt mig paa det! Men Fader er meget vanskelig i denne Tid, saa jeg er nødt til at lavere.»

Efter at hun saaledes havde lettet sit Hjerte for sin Søn, saae hun paa ham med et straalende Blik og kyssede ham hjerteligt til Godnat. Det stod at læse i hendes Øine, hvor stolt hun var af ham, men hun var dog fornuftig nok til ikke at sige det.

Da hun igjen kom ind til sin Mand, havde hun endnu Glandsen af denne stolte Moderglæde paa sit smukke gamle Ansigt. Han saae forskende paa hende og sagde derpaa med et sørgmodigt Smiil men i en Tone, der havde et Stænk af Bitterhed i sig:

«Stine, jeg gjetter Dine Tanker!»

«Mine Tanker, hvorom?» spurgte hun overrasket.

«Om Niels,» svarede han. «Du glædede Dig over, at Dit kjødelige Barn gjør det fremmede til

Skamme; jeg læste Triumf i Dine Øine, da Niels fortalte os, at han har bevaret alle sine Bøger. Det er godt, at jeg tør troe, at Niels ikke kan vide, hvad Charles har gjort af sine, thi ellers maatte jeg mistænke ham for at have sagt det blot for at hæve sig paa Charles' Bekostning.»

Pastoren sigtede til den bedrøvelige Tilstaaelse, Charles under dette sit Besøg havde aflagt om, at han havde fejet alle de kostbare Bøger, hans Pleiefader havde foræret ham, ud og brugt Pengene.

«Men bedste Mand,» svarede hans Hustru, idet hun gik hen til ham og klappede hans Haand, «skal jeg da være saa bedrøvet over Charles, at jeg slet ikke tør glæde mig over Niels?»

«Saadan omtrent er det fat med mig,» svarede han. «Min Glæde over Niels vendes til Sorg, fordi hans fornuftige Opførsel stiller Charles' Letsindighed i et endnu værre og skarpere Lys. Min eneste Trøst er den, at Charles er ærlig; han lyver ikke.»

«Saamænd,» svarede hans Hustru forbeholdent, thi hun fandt, at der var noget Frækt i denne Ærlighed.

«Dit Hjerte er bleven koldt imod ham,» sagde Pastoren i en bebreidende Tone.

«Da har jeg endnu ikke viist det i Gjerningen,» svarede hans Hustru paa sin milde rolige Maade, «hvad jeg end tænker; og om jeg nu i mit Hjerte

har takket Gud, fordi det ikke er vort eget Barn, der vanarter, er det en Synd i Dine Øine?»

«Ja,» lød Svaret med stor Bestemthed. «Charles bør være vort Hjerte lige saa nær, som om han var vor kjødelige Søn; thi vi have nu engang taget ham til os, vi have med Hensyn til ham lige overfor Vorherre det samme Ansvar, som om han var vort kjødelige Barn, thi han har ingen anden Tilflugt end os.»

«Jeg troer dog, Christian,» svarede hun bevæget, «at Vorherre er lidt rimeligere end Du; thi Niels har jeg baaret under mit Hjerte og født ham med Smerte, men ikke Charles.»

«Ja,» udbrød Pastoren, «der talte Moderen, men ikke den christne Kvinde! Charles trænger til os, Niels ikke.»

«Da troer jeg dog nok,» svarede hans Hustru dristigt, «at Niels har Noget til Gode hos Dig, hvad Kjærlighed angaaer; og jeg vil for alle Tilfældes Skyld erindre Dig om det gamle Ord, som siger: stik anden Mands Barn i Barmen, det kryber ud gjennem Ærmet!»

«Det kan Ens eget Barn ogsaa gjøre,» svarede Præsten heftigt, men betvang sig og føiede mere sagtmodigt til: «naa, Stine, der fik vi engang læst hinanden Texten, og det var vel ingen Skade til!»

Hans Hustru nikkede kjærligt til ham, men der var dog en Skjelm i hendes Øine; thi Erfaringen havde lært hende, hvor stor Risiko en

Hustru løber ved altid i saa Henseende at ville hævde Gjensidighedens Princip.

Dog holdt hun som en ægte Kvinde endnu mere af sin Husbonde, fordi han var en Mand, der havde en Mening og en fast Vilje, og derfor lod hun sig heller ikke friste til at forfølge sin Seir videre. —

Niels gik imidlertid hen paa Kroen og søgte der strax Sengen. Han holdtes dog en Stund vaagen ved Allarmen nedenunder, hvor Selskabet efter Komedien morede sig med at dandse, og et Øieblik tænkte han, at han muligt stod sig selv i Lyset ved at holde sig derfra; men han vilde nu ikke have sit første Møde med Karen under al denne Vildskab, og det lykkedes ham da ogsaa tilsidst at falde i Søvn, skjøndt han hele Natten plagedes af urolige Drømme og ideligt saae Karen dandse forbi med Charles, paa hvem hun stirrede med et ømt Blik. —

Hvor stor hans Længsel efter at faae Karen i Tale end var, tog han dog ikke den næste Morgen op til Torbøllegaard, men gik til sine Forældre; thi han havde lovet sin Moder at følge med hende i Kirke.

Paa Veien derop, ved Piledammen, traf han Charles, som stod der og tegnede; thi Veiret var blevet mildt og smukt og altsaa gunstigt for hans konstneriske Idræt.

Saa, tænkte Niels, der er han allerede paa Spil med sin fordømte Blyant! Han laver for-

modentlig strax en ny Karrikatur af mig og sætter mig ind i Prospektet.

Naa, tænkte Charles, der kommer Niels! Hvor han seer vigtig ud! Nu, da han er bleven Proprietair, bliver han da ikke til at komme nær.

«God Morgen, Niels,» sagde han saa i den lette, overlegne Tone, som var hans Pleiebroder særlig ubehagelig, «og velkommen til Raaholte! Det var da ellers et underligt Træf, at vi To saaledes skulde komme farende hertil næsten paa een Gang; men jeg kom først til Mølle. Undskyld, at jeg kaprede den gode Gjesteseng oppe hos de Gamle! Hvorledes har Du sovet i Dynerne paa Kroen i Nat?»

«Daarligt nok,» svarede Niels; «der var et farligt Spektakel den ganske Nat; men det er jo Dig, der har været Mester for den Kommerts.»

«Ja,» sagde Charles, idet han vedblev at tegne, «det var en Sviir, baade Komedien og Ballet ovenpaa! Hvorfor beærede Du os ikke med Din Nærværelse? Du kan troe, at Pigebørnene vare muntre, især Karen Lund. Hun plejer jo ellers at holde svært paa sin Værdighed, men den blev reven af Pinden i Komedien. Intet er bedre skikket til at aabne Hjerterne, end et saadant fortryllende Eventyr som en Dilettantforestilling, især Prøverne. Karen blev da ogsaa ganske sig selv, det vil sige, hun blev rigtig elskværdig og dandsede med mig den halve Nat.»

Niels blev lidt bleg om Kind, mens han hørte

denne Beretning om Eventyret paa Kroen, i hvilket den stolte Karen i den Grad skulde have ladet sig bedaare af Charles, at hun, som denne sagde, ganske var bleven sig selv, det vil sige, hun havde ganske forglemt sig selv.

Niels turde ikke benegte Muligheden deraf, thi han havde jo selv seet noget Lignende. Dog tvivlede han; men han gad ikke spilde et Ord paa Charles om den Ting. Han pegede paa Skizzebogen og spurgte i en barsk Tone:

«Hvad er det, Du staaer og tegner?»

«Den gamle Rønne derovre,» svarede Charles.

Det var hans Barndomshjem, Søren Lyngs Huus, og Søren selv var afbildet staaende udenfor Døren i en skrævende Stilling og med sin Pibe i Munden, saaledes som han ofte havde været at see der i levende Live; thi han var allerede for nogle Aar siden gaaet til sine Fædre.

Niels kastede et Blik paa Tegningen og sagde:

«Saa Du opfrisker Dine tidligste Barndomserindringer?»

«Ja, for de ere saa rørende!» svarede Charles i en ironisk Tone. «Nei, min Bro'er, denne grimme Hytte, som var et Hundehul at leve i, og hvor jeg døiede saa meget Ondt, vækker ingen blide Følelser i min Sjæl; det svier i min Ryg, naar jeg seer paa den; men den ligger malerisk, og jeg kan bruge den til en Vignet.»

Da Niels stod og saae hen for sig uden at

sige Noget, vedblev Charles at sladdre paa sin livlige Maade og sagde:

«Eller hvad om jeg gjemte den til en Prydelse for min Biografi, naar den engang bliver skreven? Saa sætte vi under: her fødtes Digteren Charles Lyng. Vi slaae rigtignok saa Efterverdenen en lille Plade; men hvor ussel Hytten end er, saa er den dog mere respektabel og især mere romantisk end Fødselsstiftelsen.»

«Har Du besøgt Din Bedstemoder,» spurgte Niels pludseligt.

«Vel har jeg det,» svarede Charles. «Jeg kommer lige derfra.»

«Hun fortjener ogsaa, at Du erindrer hende,» sagde Niels; «det var dog hende, der bjergede Dig i Din Barndom.»

«Ja,» svarede Charles, «den Gamle blev overmaade rørt ved at see mig og blankede mig af for den sidste Tikrone, jeg havde i min Pung; og saa havde jeg oven i Kjøbet den Glæde at træffe min værdige Onkel, Mads Røgter.»

«Den Tikrone blev godt anvendt,» sagde Niels. «Den Gamle trængte vel til den. Hun er jo ellers et retskaffent Menneske og Din Morbroder med, saa Du behøver ikke at skamme Dig ved dem.»

«Hvilken skjøn og viis Tale!» udbrød Charles. «Hvor det maa være behageligt for et baade ved Fødselen og af Lykken saa begunstiget Individ som Dig at prædike Moral for en Stymper som

mig! Men nu skal jeg sige Dig Noget: Du tør ikke paastaae, at Du aldrig skulde have ringeagtet mig for min Fødsels Skyld, og derfor burde Du undsee Dig ved at komme med hykleriske Formaninger til mig.»

Niels blev rød i Hovedet og kunde ikke strax finde paa Svar.

«Det er ingen Spøg,» vedblev Charles, idet han benyttede sin Sejr, «at komme forkeert ind i Verden. Du har naturligviis aldrig gjort Dig den Uleilighed at sætte Dig ind i min Stilling, og Du er vel heller ikke i Stand til at forstaae mine Følelser.»

Niels sendte ham et hvast Blik og sagde:

«Een Ting har jeg Pinedød ikke svært ved at skjønne, og det er, at det er Dig og ikke mig, Lykken har begunstiget; jeg har været min egen Lykkes Smed.»

«Tak,» udbrød Charles, «fordi Du erindrer mig om de Velgjerninger, Din Slægt har beviist mig! Det behøvedes ellers ikke; jeg er ikke utaknemmelig; men dog er det netop disse Velgjerninger, der have gjort min Stilling dobbelt og falsk, og det er det, Du ikke kan eller ikke vil forstaae.»

«Nei, det har Du Ret i,» svarede Niels med et Smiil, «det kan jeg min Sjæl ikke forstaae! Det er omtrent det Samme, som om en Mand, der var bleven puffet ud i Vandet af en Skurk, men blev reddet af en Menneskeven, vilde gjøre

sin Redningsmand ansvarlig for, at hans Klæder vare blevne vaade.»

«En uhyre træffende Lignelse,» sagde Charles, idet han gjorde et Par raske Strøg med Blyanten, «men den halter dog slemt; thi jeg er Fader oprigtig taknemmelig for al hans Godhed imod mig og gjør ikke ham ansvarlig for nogen af mine indre Anfægtelser, men kun Samfundet, det uhyre agtværdige, kinesiske Samfund, der ikke bryder sig om, hvad en Mand er, men kun om, af hvem han er kommen; og naar Papirerne ere i den Grad i Uorden, som min stakkels Moders var, saa — naa, jeg vil blot sige, at en saa tvivlsom Extraction som min, nok kan genere en Mand, naar han bliver pudset op til at agere, hvad han dog aldrig rigtigt kan blive, en Gentleman.»

«Det skulde jeg dog mene, at han kan,» svarede Niels. «Hvad Du skal blive til i Verden, det afhænger af Dig selv; og jeg veed ikke af, at Samfundet har lagt Dig en Steen i Veien, tvertimod. Oprigtig talt, saa har jeg heller ikke førmærket noget til, at Din tvivlsomme Herkomst generede Dig.»

«Ikke?» spurgte Charles, idet han lukkede sin Skizzebog.

Niels, der tænkte, at han dog maaskee havde været lidt vel barsk mod Charles, sagde i en venligere Tone:

«Naa, Charles, det var Dig selv, der førte os

saa dybt ind i det Emne. Gaaer Du med i Kirke?»

Charles saae paa ham med et usikkert, flimrende Blik og svarede:

«Nei! Jeg vil benytte det gode Veir til en lille Udflugt. Siig til de Gamle, at jeg ikke kommer til Frokost.»

Saa gik han og kom heller ikke til Middag, hvad dog ikke forundrede hans Pleieforældre, der vare vante til hans Omstreifen.

Niels gik saa i Kirke med sin Moder og sin Søster og blev hjemme til Middag. Han benyttede Leiligheden til at spørge Ellen ud om Komedien.

«Aa, det var yndigt,» sagde hun paa sin naive Maade. «Du kan troe, at Charles kunde sætte os i Trit, og selv spillede han mageløst.»

Niels havde ikke ventet Andet end at høre Charles' Priis af stakkels Ellen. Han lod hende snakke en Stund og saae det af hendes blussende Kinder, at Eventyret i Thalias Tempel havde opildnet hendes Hjertes Glød; men han vidste, at den brændte omsonst, og han ønskede at slukke den. Det passede nu saameget bedre i hans Kram, som det førte ham til det Punkt, der var Samtalens egentlige Maal.

«Og Karen Lund morede sig vel ogsaa brillant,» sagde han. «Charles gjorde nok, som sædvanligt, dygtig Cour til hende.»

«Saa?» spurgte Ellen med en krænket Mine.

«Det saae jeg ikke Noget til. Hvoraf veed Du ellers det?»

«Han fortalte mig i Morges,» svarede Niels, «at hun dandsede med ham den halve Nat.»

«Det er ikke sandt!» udbrød Ellen. «Han dandsede ligesaa meget med Jensine og» føiede hun sørgmodigt til, «dog een Dands med mig.»

«Han er skudt i Karen, det er jeg vis paa,» sagde Niels.

«Da troer jeg saamænd ikke, at hun er skudt i ham,» svarede Ellen med Taarer i Øinene.

«Naa, Ellen,» sagde Niels, «Charles gaaer Raden rundt. Han har nok været skudt i Eder Allesammen og holder Eder kun for Nar.»

Efter at han saaledes havde bedrøvet sin gode Søster til hendes eget Gavn, sagde han Farvel til sine Forældre og gik. Hjertet blev ham for trangt, han maatte op til Torbøllegaard. Charles' Praleri med Karen Lunds Elskværdighed imod ham foruroligede ham dog mere, end han havde villet tilstaae for sig selv, og han tænkte, at han havde begaaet en Dumhed ved at holde sig fra Ballet. Endelig var Leiligheden nu, da Karens Broder var fraværende, overmaade gunstig til at faae en Samtale med hende under fire Øine, og den vilde jo formodentlig blive afgjørende for hans Fremtidslykke.

Hans Hjerte bankede uroligt, da han red ud af Byen, men han gjenvandt snart Sindsligevægten, mens Mirza dandsede hen ad Veien med ham.

Paa Ryggen af sin Hest og i Følelsen af sin usvækkede Ungdomskraft følte han sit Mod voxe, især da Modsætningen til ham, Charles Lyngs spinkle Skikkelse og hans sygelige, blaserede Ansigt, stadigt stod for hans Tanke, og Sammenligningen forhøiede hans Selvfølelse.

Han havde Held med sig; thi da han red ind paa Gaarden, stod Karen just paa Husets Steentrappe med Korn i sit Forklæde og gav sine Duer et Aftenfoder.

Han hilste hende frejdigt, og der maa vel have været nogen kongelig Mandighed ved ham i det Øieblik, thi Karen blev rød i Kinderne ved at see ham, lod Forklædet falde og spildte de sidste Korn, mens Duerne, opskræmmede af Mirza, surrede dem om Ørerne.

«Nei, er det Dem, Welde,» udbrød hun med et usikkert Blik. Der viste sig ligesom et Blinkfyr i hendes prægtige Øine, men hun slog strax Skodderne for, idet hun saae ned for sig og gav sig til at børste nogle Bygstakke af, som hang i hendes Forklæde.

«Ja, her er jeg, Karen!» udbrød han naivt og i en bevæget Tone.

«Christen er ikke hjemme,» sagde hun, idet hun fattede sig og saae paa ham med sin Dronningemine; «han er i Kjobenhavn.»

«Det veed jeg,» svarede han, «og det er mig i dette Oieblik netop godt tilpas.»

Saa blev hun igjen rød i Kinderne og sagde hurtigt:

«Hvilket deiligt Dyr, De rider der!»

«Ja, ikke sandt,» udbrød Niels glad. «Kan De see paa ham, at han gik ni Mile i Gaar? Han er et kongeligt Dyr, og derfor har jeg kaldet ham Mirza, et persisk Ord, som betyder Kongesøn.»

«Nei, hvor De er bleven lærd!» svarede Karen, idet der viste sig en Skjelm i hendes Øine. «Studerer De det persiske Sprog?»

Imidlertid var Staldkarlen kommen til. Niels steg af Mirza, som blev trukken ind i Stalden, mens han selv fulgte Karen ind i den hyggelige, lave Dagligstue, hvor han saa ofte havde forestillet sig at skulle opleve det, som nu gik for sig.

Han friede strax, uden Omsvøb, og hun besvarede hans ligefremme Tilbud uden lang Tøven med et Ja.

Dog gav hun det paa en eiendommelig rolig og værdig Maade, der tog sig ud som Koldsindighéd, og i det første Øieblik virkede noget trykkende paa hendes Beiler.

Hvis en Uindviet havde været Vidne til denne Frierscene, da kunde han været fristet til at tænke, at dette kun var en Pagt mellem Karen Lunds Prioritet i Torbøllegaard og Følgaard; eller var det blot den i Slægten nedarvede, nationale Blyhed og Sømmelighedsfølelse, som, maaskee noget

forstærket ved Karens personlige Stolthed, gav Vidnesbyrd om sig?

Niels Welde tænkte intet af dette; derimod, at hun maaskee følte sig en Smule krænket over, at han havde tøvet saa længe med at frie; men hans Henrykkelse over det Ja, han havde faaet, forjog snart alle Bitanker af hans Hoved, og da han drog hende til sig og gav hende et Kys, fornam han, at hendes Hjerte var med.

Hun blev endogsaa uventet stærkt bevæget, og det lod til, at hun havde Noget paa Sinde, som hun vilde betroe ham; men det blev ikke til Noget. Hun fattede sig hurtigt og spurgte:

«Siig mig engang, Niels, misbilliger Du, at jeg spillede Komedie? Dine Forældre syntes ikke rigtig derom; men Charles —»

Her standsede hun og skiftede Farve. Niels saae lidt barskt paa hende, men tog sig i det og sagde:

«Naa, det var jo meget kjont af Charles, at han tænkte paa stakkels Petronella.»

Saa fik hendes Øine Liv, og hun gav sin Fæstemand et varmt Kys, men det smagte ham ikke fuldt saa godt som det forrige. Han saae, at han havde truffet det Rette, men der kom dog lidt Bitterhed i hans Sind ved den Tanke: ikke et ondt Ord om Charles Lyng, det er nok en underforstaaet, men vigtig Paragraf i Forlovelseskontrakten!

Hverken nu eller en rum Tid derefter kunde

han raade denne Gaade, som voldte ham Hovedbrud og Hjertevee paa een Gang.

At Charles Lyng ved sine Talenter formaaede til en vis Grad at fængsle de unge Piger, i hvis eensformige Liv paa Landet han ofte havde bragt fornøielig Afvexling, det forstod han for saa vidt nok; men Karens Interesse for ham syntes at gaae dybere.

Dog, lige meget, tænkte han, Karen er nu min, og selv om Charles ved sine Konster har faaet noget Usundt op i hende, saa skal jeg nok faae Bugt dermed, blot at jeg farer med Lempe.

De gode Præstefolk bleve meget glade, da Niels endnu samme Aften underrettede dem om, at han og Karen vare blevne enige, og da han efter deres Ønske den næste Formiddag førte hende ned til dem, fik hun den kjærligste Modtagelse.

Niels' Moder sagde i Fortrolighed til ham:

«Du maa da ellers ikke troe, at jeg blev overrasket, nei snarere beroliget. Jeg har nemlig længe mærket, at Karen holdt af Dig, og det bekymrede mig, at Du ventede saa længe med at frie. Af Fornuft kan det da ikke have været, Niels, thi hun har jo Penge nok, saa I strax kunde giftet Eder og sat Bo, selv om Du ikke havde været Eier af Følgaard. Det var vel sagtens Stolthed? Du vilde ikke skylde Din Kone Alting, ikke sandt?»

«Maaskee,» svarede Niels usikkert og tøvende.

«I hvert Fald er jeg nu behageligere og friere stillet lige overfor Christen.»

«Det har Du Ret i,» svarede Pastorinden. «Christen er lidt egen i det Punkt. For at blive rigtig respecteret af ham, maa man eie Noget; men jeg troer dog, at han agter den Mand høiest, der ved sin egen Dygtighed erhverver sig Velstand. Hvad derimod Karen selv angaaer, da kunde Du saamænd faaet hende paa hendes Konfirmationsdag med Alt, hvad hun eier; og hvis der nu var kommen en anden Frier og havde snappet hende bort lige for Næsen af Dig? Hun maatte jo troe, at Du ikke brød Dig om hende, saadan som Du nu har gaaet og betænkt Dig i hele fire Aar — hvis Du da hele Tiden har været forelsket?»

«Det har jeg,» svarede Niels; «men, kjære Moder, for fire Aar siden var jeg jo næsten en Dreng og havde ikke Mod til at gifte mig.»

«Du mener nok,» sagde Niels' Moder, «at Du ikke havde Mod til at frie?»

«Saamænd,» svarede Niels, «og naar jeg skal være ærlig, saa var min Courage egentlig heller ikke stor nu; thi jeg var ikke vis paa, at Karen holdt af mig. Jeg syntes, at hun var saa koldsindig imod mig og saa underlig forlegen i mit Selskab.»

«Netop fordi hun holdt af Dig,» sagde Pastorinden.

«Jamen,» udbrod Niels heftigt, «hun var

altid ganske anderledes imødekommende mod Charles.»

«Ja, tænkte jeg det ikke nok!» sagde Niels' Moder idet hun slog Hænderne sammen. «Der kunde Karen let ved sin Uforsigtighed gaaet hen og forspildt baade sin egen og Din Livslykke!»

«Hun er ham god endnu, Moder,» svarede Niels i en forknyt Tone, «det har jeg allerede mærket. Jeg kan ikke blive klog paa hende i det Punkt.»

«Ja, ja,» sagde Pastorinden, «saadan gaaer det, naar man lever i en Ravnekrog som Raaholte. Karen har jo kun seet meget Lidt af Verden, og i sin Ensomhed har hun fyldt sit Hoved med en Masse Poesi. Charles er nu engang et stort Lys i hendes Øine, og han har kun altfor godt mærket det. At han har gjort stærkt Cour til Karen, det er vist; men siden hun nu dog, kjære Niels, har taget Dig, saa veed Du jo, at det med Charles ikke har havt Noget at betyde. Han har nok formaaet at sætte hendes Fantasi en Smule i Bevægelse; men det har ikke noget med Hjertet eller hendes dybere Følelser at bestille.»

Niels følte sig beroliget ved denne Forklaring; men hans Moder følte sig ikke saa rolig, som hun lod.

Hun havde med Forsæt indledet denne Samtale med sin Søn; thi hun havde for en Tid næret Frygt for, at det vilde lykkes Charles at fortrænge ham af Karens Hjerte, og hendes Holdning nu,

da Charles lykønskede de Forlovede, havde ikke huet hende.

Hans Lykønskning var falden meget stift og koldt ud, men Karen havde ikke blot modtaget den med Varme, men paa en besynderlig ydmyg Maade og seet saa bønligt paa ham, som om hun bad ham tilgive sig, hvad hun havde gjort; og Niels var bleven det vaer, det stod tydeligt at læse i hans Øine, og han havde derefter viist sig betænkelig kold mod sin Forlovede.

Hvis Karens Aand virkelig ved hendes Omgang med Charles havde faaet en Flugt, paa hvilken den Mand, hun nu havde knyttet sig til, hverken kunde eller vilde følge hende, saa vilde Lykken i deres Ægteskab blive tvivlsom; men hun var dog altfor solid en Karakteer til at der kunde være Tale om virkelig Letsindighed hos hende, og han var saa sindig og betænksom, at han forhaabentlig nok vilde vogte sig for Overilelser; og Karen maatte jo være bleven sin Ungdomskjærlighed tro, siden hun havde taget ham.

Den gode gamle Dame haabede altsaa, at det vilde jevne sig; men hun havde dog fundet det raadeligst at give sin Søn en Haandsrækning og hjelpe ham lidt til Rette, hvorimod hun mente, at det vilde været misligt at sige Noget om den Sag til Karen selv.

Udfaldet syntes at vise, at hun havde truffet det Rigtige. Niels gjenvandt sin Sindsligevægt, og at han følte sig tryg, saaes ogsaa deraf, at han

viste sig venlig mod Charles; og Karen havde nu ikke Øie for Andre end sin Kjæreste.

Forlovelsen kunde ikke blive deklareret, før Christen Lund var kommen hjem, og hans Fraværelse varede en heel Uge endnu; men endelig kom han da, og Morgenen efter sin Hjemkomst tog han ned til Niels' Forældre.

Baade Niels og Charles vare i Dagligstuen hos de Gamle da Christen kom.

Præsten og Charles vare midt i en alvorlig Samtale, som tegnede til at blive ondartet; thi Charles var i disse Dage overmaade pirrelig, uagtet han ellers ikke besværede de Andre meget med sin Nærværelse, thi han streifede næsten hele Dagen om med sin Skitsebog, som just nu laae henne paa Bordet, og som han havde taget ned med sig for ogsaa denne Dag at gaae paa Vandring.

Det var netop denne ihærdige Arbeiden med Blyanten, som havde givet Anledning til Ordstriden mellem hans Pleiefader og ham, ikke fordi den Gamle lastede den, tvertimod. Han udtalte det som sin Overbeviisning, at det var i den Retning, Charles' Begavelse laae.

«Din Skizzebog,» sagde han til ham, «indeholder Beviser paa større Talent end Din Novelle. Mit Raad til Dig er: bliv Maler! Men træf i hvert Fald et Valg og spred ikke Dine Kræfter i to Retninger, thi vedbliver Du dermed, vil Du ikke

drive det til noget Betydeligt i nogen af dem, men kun blive en Fusker i dem begge.»

Uagtet nu Charles engang selv havde ladet den Yttring falde, at han kunde have Lyst til at blive Maler, tog han dog sin Pleiefader denne Tilretteviisning meget ilde op og udtalte sig saa indbildsk om sin egen Begavelse, at Præsten udbrød:

«Du er ikke rigtig normal i denne Tid, Charles. Hvad stikker Dig? Vogt Dig for den Sygdom, som i vor Tid med dens i alle Retninger forcerede Liv ligger i Luften — jeg mener Storhedsvanvid!»

I det Samme traadte Christen Lund ind og lukkede ved sin Tilsynekomst Munden paa den opbragte Charles.

Christen traadte tungt, som han med sin store Legemsvægt pleiede, men lukkede Døren unødvendig haardt efter sig. Noget tør og mut var han altid i sit Væsen, men Niels havde dog ved denne Leilighed ventet Mere af ham, end det flygtige Haandtryk, han fik og de faa Ord: «glæder mig oprigtigt, Niels!» som han sagde uden at forandre en Mine, hvorpaa han gik hen til Niels' Fader, der var meget hjertelig og veltalende, saa han ikke behøvede at sige Meget.

«Men hvorfor tog De ikke Karen med, Lund?» spurgte den Gamle. «Saa kunde vi jo med det Samme deklareret Forlovelsen — Niels Welde og Karen Agnete Lund! Lad os alligevel foreløbigt

drikke et Glas paa de Nyforlovedes Velgaaende, Lund, og paa godt Venskab og Frændskab mellem os. Aa, kjære Stine, skaf os en Flaske Viin og Glas, lad det være Rhinskviin!»

Hans Hustru gik fornøiet for at hente Vinen; men der blev Intet af det paatænkte, improviserede Gilde.

Mens Pastorinden var borte, gik Christen op og ned ad Gulvet, men standsede pludseligt ved Bordet, tog Charles' Skizzebog og aabnede den. Et løst Blad faldt ud af den, han tog det op og stod og stirrede paa det.

Niels gik hen til ham og studsede, da han saae, hvad det var, Tegningen forestillede — Charles selv og Jensine Søgaard. Hun havde sine Arme om hans Hals og kyssede ham, mens hendes Øine straalede af Ømhed. Portraitligheden var, især for hendes Vedkommende stor og Skizzen udført med Omhu.

Det laae ikke for Christen Lund at blive bleg, men Niels havde aldrig seet ham saa lidt rød, som i dette Øieblik.

Charles, som stod ved Vinduet og vendte Ryggen til, dreiede sig i det Samme om, studsede ved at see Christen Lund og Niels staae og kigge i hans Skizzebog, gik hurtigt hen til dem og sagde:

«Aa, tør jeg bede Eder at holde Eders Næser fra mine Papirer!»

Christen havde strax lukket Bogen og smed

den paa Bordet. Charles greb den og sagde i en forceret livlig Tone:

«Men det er sandelig nu paa Tiden, at jeg kommer afsted!» og saa gik han.

Christen Lund stirrede efter ham med et ildevarslende Blik og syntes et Øieblik at betænke sig.

«Bryd Dig ikke om de Narrestreger af Charles,» sagde Niels; men i det Samme greb Christen sin Hat og foer ud efter Charles.

Præsten havde ikke overværet denne Scene, thi han var gaaet ind paa sit Værelse for at hente Cigarer. Nu kom han, netop som Niels var i Færd med at gaae ud ad Døren og udbrod forundret:

«Hvor er de Andre blevne af, Niels?»

«Aa,» svarede Niels, «Lund og Charles havde Noget at tale med hinanden om i Enrum; nu skal jeg gaae ud og hente dem.»

Han skyndte sig saa ud paa Gaden, thi han var bange for, at der skulde skee en Ulykke. Christen blev ikke let hidsig, men naar det skete, kunde det komme over ham som en reen Bersærkegang, og saa gjorde hans store Legemskræfter ham farlig; han kunde let slaae Charles fordærvet; men saa galt blev det dog ikke.

Niels kom akkurat tidsnok til at see Følgende: Christen tog Charles i Kraven med den ene Haand og rev Skizzebogen fra ham med den anden; gav ham derpaa et Puf, saa han tumlede ned i Grøften,

og gik saa med Skizzebogen i Haanden ind i Fru Søgaards Huus, som laae kun faa Skridt derfra.

Niels naaede derhen, just som Døren havde lukket sig efter Christen, og Charles var kravlet op af Grøften. Han stod og børstede Snavset af sine Klæder.

«Saa,» sagde Niels til ham, «der har Du gjort en Ulykke med Din fordømte Tegning! Det er hjerteløst af Dig at fæste saadan Noget paa Papiret; især da det naturligviis er en Løgn. Jensine Søgaard er ikke en letfærdig Pige, der kunde bære sig saadan ad, skjøndt det er uforsigtigt nok af hende, at hun indlod sig paa, om end i al Sømmelighed, at kysse Dig i Komedien.»

«Naturligviis,» svarede Charles med tirrende Koldsindighed, «Tegningen er ikke Andet end et Studie, men det kan saadan et Fæ som Christen ikke begribe. Det var for Resten ikke min Mening, at Nogen skulde see den Tegning; den var af en Feiltagelse bleven liggende i Skizzebogen.»

«Farlige Studier de,» svarede Niels, «og en Feiltagelse, som kan komme stakkels Jensine dyrt at staae.»

Mens de stode og mundhuggedes, kom Christen. Han slog Døren i efter sig med et Brag, gik hen til dem, kastede Skizzebogen til Charles, saa den fløi forbi ham ned i Grøften og gik derpaa sin Vei med Stormskridt, men ikke tilbage til Præstens.

Han forlod Veien og slog ind paa en Sti, som over Markerne førte til Torbøllegaard.

Niels løb efter ham og standsede ham.

«Hvad har Du nu gjort, Christen?» spurgte han.

«Slaaet op med Jensine, naturligviis!» svarede Christen med et glubsk Blik.

«Det besørgede Du min Sjæl i en Fart,» sagde Niels roligt. «Naa, jeg seer, at Du dog har Forlovelsesringen paa Fingeren endnu.»

«Den glemte jeg Pinedød at levere af,» svarede Christen, idet han gav sig til at stryge den af Fingeren. «Vil Du gjøre mig den Tjeneste at levere hende den og faae hendes?»

«Nei, min Sjæl om jeg vil,» svarede Niels, mens Christen sled i Ringen; men den vilde ikke af.

«Der maa en Fiil til,» sagde Niels med et Smiil, «eller ogsaa maa Du spæge Dig; Du er bleven fed; men hør nu, Christen, bær Dig ikke ad som en gal Mand; sov først paa det! Det er naturligviis Komediespillet, der egentlig har gjort Ulykken. Du vidste Besked om den Sag, da Du kom, ikke sandt?»

Christen bekræftede det med et Nik, og Niels vedblev:

«Jeg kunde strax see det paa Dit Ansigt. Naa, Christen, Jensine er et muntert Pigebarn, men det vidste Du jo, inden Du friede til hende. Hun er imidlertid alligevel en god Pige og —»

«Niels,» faldt Christen ind, «jeg har længe havt en Anelse om, at hun ikke bryder sig om mig. Jeg mærkede det allerede, da Charles var her sidst, i Julen. Hun har taget mig blot for mine Penges Skyld. Hun vil nok have de Silkekjoler og det Guldstads, jeg forærer hende, men Kys og Kjærtegn, dem vil hun helst have af Charles.»

«Vist ikke nei,» sagde Niels; «hun holder af Dig alligevel.»

«Ja, en Smule,» svarede Christen, «naar Charles ikke er her. Han er en reen Satan til at forhexe Fruentimmerne. Naar han kommer med sine Vers og sine Skizzer, blive de reent fortumlede i Hovedet. Jeg vil give Dig et godt Raad, Niels — pas Du blot paa Karen! Hun er ogsaa bleven lidt kullersk. Jeg havde en haard Dyst med hende angaaende Komedien, lige inden jeg gik herned, og Du skulde blot hørt, hvor hidsigt hun forsvarede Charles Lyng.»

«Aa,» sagde Niels, idet han gjorde sig stærk, «med Karen har det ingen Nød. Hun vidste jo heller ikke Noget om denne infame Tegning.»

«Ja, det bliver nu Din Sag at komme til Rette med hende,» svarede Christen; «men Jensine og jeg, vi ere færdige med hinanden. Hun kommer min Sjæl ikke til at kjøre som Brud til Kirke i den nye Vienervogn, jeg i Forgaars kjøbte til hende i Kjobenhavn, den kan nu blive min Brudegave til Karen.»

«Jamen siig mig dog,» spurgte Niels, «hvad der forefaldt mellem Jensine og Dig? Hun værgede da vel for sin Ære og stemplede Charles som en Løgner?»

«Daarligt nok,» svarede Christen. «Da jeg viste hende Tegningen og spurgte hende, om det var gaaet saaledes til i Virkeligheden mellem Charles og hende, blev hun rød i Hovedet, sagde, at hun aldrig havde havt sine Arme om Charles Hals og aldrig kysset ham, uden for Alles Øine i Komedien. Hun indrømmede, at det var urigtigt, at hun uden min Tilladelse havde indladt sig paa at spille Komedie, bad mig tilgive hende og stak saa i at græde.»

«Ja, der kan Du see,» sagde Niels, «der var intet Ondt deri, blot Tankeløshed, og da det angrer hende, bør Du tilgive hende.»

«Nei, Niels,» svarede Christen, «havde hun havt en ganske reen Samvittighed, saa vilde hun følt sig krænket; men hun tiggede om Naade. Jeg har ingen Tillid til hende mere og vil ikke have hende til Kone; det sagde jeg hende, og derved bliver det.»

Saa gik han, og Niels holdt ikke paa ham, da han indsaae, at Stormen maatte rase ud, inden der blev Noget at udrette hos Christen; men denne vendte sig dog om og raabte til ham:

«Hils Dine Forældre og bed dem undskylde min Uhøflighed, at jeg gik uden Farvel. Du maa gjerne sige dem Grunden dertil.»

Niels skjønnede, at der ikke var Andet at gjøre og haabede ogsaa, at det vilde være det Bedste; thi Christen havde dog megen Agtelse for hans gamle Fader, hvem det maaskee kunde lykkes at snakke ham til Rette.

De Gamle bleve meget bedrøvede, da Niels nu kom og fortalte dem, hvad der var skeet, men dog især opbragte paa Charles. Ikke i lange Tider havde Niels set sin Fader saa vred; men den Gamle erklærede dog strax, at tage Christen for, det vilde han ikke. Han var jo desuden ved sin Podagra lænket til Stuen og kunde ikke tage op til Torbøllegaard, og Christen vilde neppe, saa opbragt han nu var, lade sig hente ned til Raaholte og høre paa Formaninger.

«Nei,» sagde han, «det er Monsieur Charles, jeg skal have fat paa. Han skal skrifte, og hvis han ikke vil gjøre Afbigt, skal det komme ham dyrt at staae!»

«Jeg haaber da,» sagde Pastorinden, «at Jensine har reent Brød i Posen.»

«Det er jeg aldeles overbevist om,» svarede Pastoren. «Heller ikke tiltroer jeg Charles en saadan Slyngelstreg, som at ville føre hende i Fristelse og til Fald; men der gjærer ganske vist noget Ondt i hans Hjerte, og han lefler dæmonisk i Tanken med Synden.»

«Ak, Christian,» udbrød hans Hustru, «jeg er bange for, at han saamænd ikke altid har ladet det blive derved!»

Pastoren rystede blot uvilligt paa Hovedet til Svar, men sagde til sin Søn:

«Gaa nu Niels! Jeg vil helst være alene med Charles i Dag. Tag op til Torbøllegaard, hold Christen med Selskab og snak godt for ham. Lad mig om Resten; inden Aften, tænker jeg, skulle I høre fra mig.»

Niels havde ikke Noget mod det Arrangement. Han længtes meget efter at tale med Karen og nærede det Haab, at Charles nyeste Labanstreg vilde kurere hende for den sidste Rest af hendes Sværmeri for hans geniale Pleiebroder.

En Time efter var han paa Torbøllegaard, men Gjensynet med hans Hjertenskjær blev ikke frydefuldt og beredede ham en stor Skuffelse; thi det viste sig, at hun blot var opbragt paa sin Broder, fordi han havde været saa haardhjertet at slaae op med sin Kjæreste, men ikke en Smule vred paa Charles.

«Christen og maaskee Du med, Niels», sagde hun, «I have et borneert Syn paa en Konstners Gjerning og forstaar ikke, at hans Fantasi maa have Lov til at tumle sig frit; deri er intet Ondt.»

Niels kunde ikke faae Andet ud af den Tale, end at enhver Digter og Konstner, i Særdeleshed Charles Lyng, i Karens Øine maatte være ophøiede Væsener, hævede over de moralske Hensyn, som bør lægge Baand paa almindelige Dødelige.

Det kogte altsaa en Smule i ham, men han blev dog sit fornuftige Forsæt, at fare med Lempe, tro. Han indsaae ogsaa, at den Heftighed, hvormed Karen tog Sagen, var forklarlig; thi Komediespillet var dog den oprindelige Aarsag til Ulykken, og da hun selv havde deeltaget i det og ikke gjort noget Forsøg paa at afholde Jensine Søgaard derfra, saa var hun paa en Maade Medskyldig. Dette hildede hendes Dom, og hun lod sig da af Trang til Selvforsvar henrive til Yderligheder og sagde mere, end hun egentlig mente og kunde staae ved.

Han nøiedes derfor med paa sin rolige Maade at sige:

«Fader er af en anden Mening, end Du, og ham kan Du da ikke beskylde for, at han har et snervert Syn paa den Slags Ting, eller at han pleier at være streng mod Charles; men denne Gang har han ikke været i Tvivl om, at Sagen jo burde tages med Alvor, og han vil være det endnu mindre, naar han har seet Charles's Produkt, den slemme Tegning. Du har ikke seet den, Karen, og derfor dømmer Du Charles for mildt.»

Denne Bemærkning stoppede Karen i Farten og lukkede Munden paa hende. Niels gav sig saa til at tale om andre Ting og var kjærlig imod hende, saa hun blev mild og god igjen, og de tilbragte nogle lykkelige Timer med hinanden. Christen forstyrrede ikke Freden. Han saae rigtignok ud som en Tordensky, men han lukkede

næsten ikke Munden op, og Niels skjønnede, at det var klogest at lade ham skjotte sig selv.

Saaledes naaede de Aftenen. I Mørkningen sade de alle Tre sammen i Dagligstuen, Niels og Karen i Sofaen, Christen i Gyngestolen henne ved Kakkelovnen med en Avis i Haanden og Piben dinglende ned til den ene Side; men han fik nok ikke megen Politik til Livs den Aften; thi uagtet det endnu var saa lyst, at han kunde see at læse, sad han og stirrede ind i Ilden.

Det var ogsaa et prægtigt Baal af Knuder fra Torbølle-Skov, der brændte i Kakkelovnen, og Døren stod aaben. Det var en solid gammel Ovn fra anno 1750 med Sider saa tykke som Pantserplader og et uhyre Svælg, i hvilket man uden Fare for at steges kunde kaste halve Favnestykker; thi den meste Varme fløi ud i Skorstenen; men netop paa Grund af den stærke Træk kunde man uden at udsætte sig for Røg lade Døren staae aaben og have Glæde af den prægtige Lysning ind i Stuen, som i Mørkningen er saa fortryllende.

Niels og Karen nød ret Aftenens Hygge. Ildens flagrende Skjær faldt over den rummelige lave Stue, de gammeldags, solide Meubler, de grimme Skilderier i de klodsede Rammer, paa Christens Pibebrædt og Hjortegeviret, hvor hans Bøsse og Jagttaske hang.

Niels befandt sig altid ubeskrivelig vel i denne

hyggelige, gamle Stue med dens simple Bohave og dobbelt nu, da han sad der med Karen ved sin Side, og han holdt Armen om hendes Liv, mens hendes Hoved fortroligt hvilede paa hans Skulder.

Hans Ungdoms skjønneste Drøm var nu bleven virkeliggjort, roligt kunde han see tilbage paa Fortiden med alle dens Anfegtelser; men der var ogsaa muntre Barndomserindringer fra den Tid, da Karens Forældre levede, og han som Dreng gjestede Torbøllegaard, og nogle af dem havde han til Fælles med hende.

De vare just i Færd med at opfriske nogle af disse glade Minder, da Hundene ude i Gaarden begyndte at gjøe, og da de bleve ved med den Concert, vilde Christen lige til at reise sig og gaae ud og see, hvad det var, da Døren gik op, og Charles traadte ind.

Synet af hans intelligente Ansigt med Ørnenæsen, det lille zirlige Mundskjæg under den, de mørke, funklende Øine og det lokkede Hovedhaar, havde aldrig været Niels Welde mere ubehageligt, end i dette Øieblik. Christen sprang op, saa Gyngestolen fløi tilbage og stirrede paa den uventede Gjest, som om han var parat til alt Muligt, og selv Karen saae pinligt overrasket ud.

Charles Lyngs Ansigtsfarve var aldrig meget frisk, men i dette Øieblik var han gulere i Ansigtet, end sædvanligt. Dog traadte han flot nok ind ad Døren, og hans Stemme lød lige saa klart

og sikkert, som ellers, da han gik hen til Christen og med et Sideblik til Niels og Karen sagde:

«Undskyld, jeg forstyrrer nok, og naturligviis er jeg ikke Dig velkommen, Christen; men jeg har lovet den Gamle nede i Raaholte at gjøre den Ulykke god igjen, som jeg hører at jeg, meget mod min Villie, har anrettet.»

Niels saae til Karen og blev til sin Fortrydelse vaer, at hendes Øine hang ved Charles, og at hun saae ganske rørt ud.

«Jeg haaber jo,» vedblev Charles, stadigt talende til Christen, «at det vil lykkes mig at gjengive Dig Brugen af Din Forstand. Jeg veed ikke, om det er nødvendigt «at jeg sværger med oprakte Fingre, eller det muligt er tilstrækkeligt, at jeg uden Edsformular og Ceremonier forsikkrer Dig, at der ikke har været nogen som helst hemmelig Forstaaelse mellem Din Kjæreste og mig? Det Kys, jeg i Alles Paasyn gav hende i Komedien, kan da umuligt prostituere hende i noget fornuftigt Menneskes Øine, og —»

«Du gav hende to,» raabte Christen med et gnistrende Blik. «Du seer, at jeg veed Besked; og hvad Du gjorde paa Scenen, vel sagtens ogsaa ved alle Prøverne, det kan Du ogsaa have gjort bag Coulisserne. Det er formodentlig en af disse Omfavnelser i Smug, Du har tegnet saa skjønt af.»

«Det er ikke sandt, Christen,» udbrød Karen. «Charles og Jensine vare ikke et Oieblik alene, hverken paa Prøverne, eller ved Forestillingen.»

«Aa,» svarede Christen uformildet, «her er saamænd Smuthuller nok til Stevnemøder her i Raaholte.»

Charles rystede paa Hovedet, vendte sig til Niels og spurgte:

«Hvad synes Du? Skulde man ikke troe, at han var forrykt?»

«Ja, vist er Christen forkeert paa det,» svarede Niels. «Jensine holder altfor meget af ham og er altfor anstændig en Pige til, at hun har kunnet indlade sig paa —»

«Men mig tiltroer Du nok de værste Hensigter,» faldt Charles hidsigt ind. «Du og Christen, I holde naturligvis sammen og sætte Ondt for mig, det har I altid gjort.»

«Ikke altid, Charles,» sagde Niels. «Der var en Tid, da vi Alle holdt af Dig og gjerne vilde troe det Bedste om Dig; men det er rigtignok nu et Stød siden.»

«Ja,» svarede Charles med et spydigt Smiil, «fra det Øieblik af, at jeg vovede at emancipere mig og see Livet fra et andet Synspunkt, end det, som den her i Raaholte raadende Intelligents kunde blive klog paa, saa lyste I mig i Ban. Der er kun et eneste Menneske her i min Hjemstavn, som har kunnet forstaae mig; i det Mindste,» føiede han til med usikker Stemme, «bildte jeg mig det engang ind.»

Karen blev purpurrød, da han sagde dette,

thi baade Niels og Christen saae paa hende; de forstode altsaa, at Charles mente hende.

«Men,» vedblev han, «uagtet formodentlig Alt, hvad jeg har at sige, vil blive misforstaaet, vil jeg dog spørge Dig, Christen, om Du ikke kan begribe, at min Skizze, som Du blev saa rasende over, ikke er Andet, end et Studie, en Fantasi, og at det ikke var min Mening at vise den til Nogen?»

«Nei, ikke her i Raaholte,» svarede Christen barskt; «men nok til Dine Venner i Kjøbenhavn. Du har jo desuden een Gang før tegnet Jensine af og sat hende i en Bog, og Du kan gjøre det en Gang endnu.»

«Nei, det har jeg sandelig ikke i Sinde,» sagde Charles. «Jeg tegnede blot den lille Elskovsscene i Komedien, lidt outreret, og det vilde ganske vist været forsigtigere af mig, om jeg havde givet Figurerne opdigtede Ansigtstræk; men seer Du, jeg er Realist, jeg holder mig altid saa nær til Virkeligheden, som muligt; uden det ingen sand Konst, hverken beskrivende eller afbildende, og jeg følte derfor, at Skizzen vilde tabe i Liv og Sandhed, om jeg ikke holdt mig til den virkelige Situation men opfandt andre Figurer. Nu giver min Tegning, troer jeg nok, ret levende den Stemning, hvori Jensine Søgaard og jeg befandt os i det Øieblik, henrevne, som vi vare af Spillet, men heller ikke Andet. Forstaar De mig ikke nok, Karen?» spurgte han.

«Aa jo, maaskee,» svarede Karen i en usikker Tone; men Christen foer op og sagde:

«Dine Spidsfindigheder hjelpe Dig ikke. Jeg forstaaer mig ikke meget paa Konst, det veed jeg nok; men der hører da ogsaa kun sund Menneskeforstand til at skjønne, at naar et Menneske, som Du, gaaer omkring blandt sine bedste Venner, aflurer dem deres Svagheder og ved Leilighed gjør Udbyttet i Penge, saa er han ikke bedre end en Spion og Forræder, enten det nu skeer med Pennen eller Blyanten; og Pennen er vel den værste. Du har jo selv pralet af, at Originalerne til flere af Figurerne i Din Novelle vandre lyslevende omkring.»

«Det forundrer mig ikke, at Du seer Sagen paa den Maade,» svarede Charles; «men tænk Dig dog lidt om! Din Holberg kan Du da i det Mindste næsten udenad; husk, hvad han maatte døie for sin Tychonius, sin Jakob von Tyboe og flere af sine Figurer.»

«Men med Urette,» sagde Christen. «Han kunde dog finde paa Noget selv, men det er nok det, Digterne ikke mere kunne eller gide være over.»

«Tak for den sidste Indrømmelse,» svarede Charles med et Smiil, uagtet det virkelig overraskede ham, at den jevne Christen Lund dog havde tænkt over et æsthetisk Spørgsmaal. «Jeg troer dog nok, at Poesien har vundet ved det, Du stempler som Magelighed, uagtet man skulde synes,

at de Digtere, der blive roligt siddende i deres Stue for at hitte paa Noget og ikke see sig om i Verden, netop ere dovne Sinker. Jeg tager altsaa den Revselse, Du gav mig, til Indtægt som en Kompliment. Jeg er egentlig Digter og ikke Konstner, jeg —»

«Hvad Du end er,» raabte Christen rasende, «jeg tænker begge Dele halvt og ingen af Delene til Gavns, saa gaaer Du paa forbudne Veie, og kan Din Gjerning ikke trives uden sligt Djævelskab, saa siger jeg: til Helvede med hele Stadsen!»

«Og med mig ogsaa?» spurgte Charles, idet han lod see et tirrende Smiil.

«Skam Dig dog, Christen!» udbrød i det Samme Karen.

«Naa,» vedblev Charles, «den Vei, Du saa venligt gav mig Anviisning paa, den skal nu i ethvert Fald min stakkels Tegning. Det er den bedste, jeg nogensinde har præsteret,» sagde han, idet han tog Tegningen frem af sin Brystlomme, «men jeg har lovet Fader at offre den i Dit Paasyn, og jeg maa holde mit Ord.»

«Lad mig see den!» bad Karen resolut.

Charles rakte hende den. Hun tog den, gik hen med den til Vinduet, hvor det endnu var nogenlunde lyst, saae et Øieblik paa den, blev rød, rakte Charles den og sagde, idet hun med en bedrovet Mine saae ned for sig:

«De burde ikke tegnet den; smid den i Kakkelovnen!»

Denne lakoniske, men afgjørende Dom gjorde aabenbart et stærkere Indtryk paa Charles end Alt, hvad de Andre havde sagt. Han saae paa hende med et pinligt Udtryk i sit blege Ansigt. Hans Blik røbede en dybere Smerte end Sagen selv kunde fremkalde; og en Skjelven om Karens smukke, friske Læber viste, at uagtet hun havde været nødt til at fordømme hans Gjerning, havde hun dog Medfølelse for ham selv.

Han sagde ikke et Ord, men gik hen til Kakkelovnen og kastede Tegningen i Ilden. Bladet krummede sig og fløi, halvt fortæret og baaren af den stærke Træk, op. Christen var, som han senere sagde til Niels, i det Øieblik til Mode, som om han saae Jensine i Charles Lyngs Arme fare til Helvede.

«Saa,» sagde Charles derpaa, «nu er det gjort, og jeg haaber, at Du er tilfreds, Christen.»

Men Christen stod og stirrede paa ham uden at svare et Ord.

«Jensine er reen som nyfalden Snee,» vedblev Charles; «men for Resten skal jeg ikke mere anfegte hendes Dyd. Jeg reiser i Morgen og befrier, vistnok for lang Tid, Raaholte for min farlige Nærværelse. Fader sagde til mig, at jeg alle Vegne, hvor jeg kommer hen, finder en Fornøielse i at gjøre Pigerne fortumlede i Hovedet, men jeg

bilder mig ikke ind at være saa bedaarende, at jeg formaaer det. Jeg —»

«Lad det nu være Nok, Charles!» sagde Niels advarende.

Men nu var det Onde rigtig kommen op i Charles.

«Med Din Tilladelse, Niels,» sagde han, idet hans Øine funklede, «vil jeg dog sige et Par Ord endnu. Jeg ønsker til Afsked at give Pigerne her i Raaholte al mulig Opreisning og det meest glimrende Skudsmaal for Dyd og Fornuftighed. De holde nok af at more sig, men de indlade sig saamænd ikke dybere med en Stodder som mig. De af dem, som Intet have, forstaae at kapre Mænd, som kunne forgylde dem, og de, der have Noget, føle sig magnetisk draget til Mænd, som bringe Mere; og saa gaae de glade til den Undertrykkelse, I kalde Ægteskab.»

«Nu vil jeg ikke høre Mere,» sagde Karen opbragt og gik hurtigt ud af Stuen.

Charles saae efter hende, drog et Suk og sagde:

«Altsaa, Christen, tag Du blot Jensine til Naade igjen! Du kan være temmelig sikker paa i hende at faae saa underdanig og ynkelig en Livsledsagerinde som Du kan ønske Dig; og jeg ønsker Dig, Niels, samme Held med Dine Bestræbelser i den Retning!»

Saa dreiede han sig om paa Hælen og gik.

Christen saae efter ham, og da han var borte,

kastede han et Stykke Brænde paa Ilden, sig selv i Gyngestolen og sagde:

«Han er en topmaalt Slyngel!»

«Ja,» svarede Niels, «for Øieblikket er han i det Mindste kommen slemt paa Kant med Tilværelsen; men nu blive vi ham jo kvit, og det glæder jeg mig ikke mindst over; thi det er naturligvis mig, han er jaloux paa. Han er forelsket i Karen, det er tydeligt nok og under Trykket af en ulykkelig Kjærlighed kan jo et Menneske nok tabe Hovedet.»

«Naturligviis,» sagde Christen, «han vilde gjerne havt Fingre i Karens Penge; Andet var det ikke. Gudskeelov, at Du kom og friede hende for at falde i den Snare! Gid vi aldrig havde seet ham for vore Øine, Niels! Gid Din Fader havde ladet ham blive i sine Træskoe og under gamle Sørens Tugt; saa var han vel bleven en flink Malersvend, eller saadan Noget, og det vilde saamænd ogsaa været bedre for ham selv.»

Karen kom i det Samme tilbage og hørte Christens Bemærkning. Hun saae ikke mere vred ud og sagde:

«Nei, Christen, stakkels Charles vilde gaaet til Grunde i en saa ynkelig Stilling; han er skabt til noget Større. Med Guds Hjelp finder han sig nok til Rette, og Din Fader, Niels, kan endnu faae Ære af ham.»

«Saa Du har allerede forvundet Din Vrede

over hans Uforskammethed?» spurgte Christen spydigt. «Du blev hurtigt god igjen.»

«Ja,» svarede Karen, «jeg kan dog ikke Andet end have Medlidenhed med ham. Han blev fæl og ond før, men Du var ogsaa haard imod ham, Christen! Han er paa Afveie, er jeg bange for; men et Menneske med hans Fantasi har ogsaa Anfegtelser at kjæmpe med, som Du sagtens ikke har nogen Forestilling om.»

«Men det har Du?» spurgte Christen og saae Karen skarpt i Øinene. «Saa har han vel sagtens udøst sit Hjerte for Dig, og Du har været dum nok til at høre paa ham? Jo, det er ikke svært at skjønne, hvor han har sine indbildske Nykker fra! I Fruentimmer have gjort ham endnu værre end han er af Naturen. I have forkjælet ham, men Ingen af Eder er kommen ganske uskadt fra den Leg.»

«Maa jeg være fri for Dine nærgaaende Bemærkninger,» udbrød Karen, idet hun blev bleg og hendes Øine skøde Lyn.

«Naa, godt Ord igjen,» sagde Christen. «Jeg mener jo blot, at Charles har taget Dig ved Næsen og kun ladet Dig see den skjønneste Side af Medaillen. Jeg antager nemlig, at han ikke har fortalt Dig Noget om sine ydre Anfegtelser, som, det kan jeg forsikkre Dig, ikke have været smaa. Jeg fik Adskilligt at vide om ham i Kjøbenhavn. Han harført et letsindigt, udsvævende Liv i den sidste Tid, hvad Du bør vide, for at Du ikke skal

prostituere Dig ved at tage ham altfor varmt i Forsvar.»

Karen saae først ud, som om hun nok var i Stand til at give Svar paa den Tiltale, men det blev ikke til mere end et stolt Kast med Hovedet, hvorpaa hun opbragt gik sin Vei, og lod sig til Niels' Bedrøvelse ikke mere see den Aften.

Han benyttede saa Tiden til at tage Christen under Behandling, hvilket ikke var noget let Arbeide.

«Du maa give Jensine Opreisning og forlige Dig med hende,» sagde han til ham; «der er ingen Spørgsmaal om, at Du har gjort hende Uret.»

«Kan nok være,» svarede Christen; «det har vel ikke været saa slemt som jeg troede; men hun har dog der spillet mig et Puds, som jeg har Ondt ved at glemme. Betænk dog, Niels, at hun som forlovet Pige i sin Kjærestes Fraværelse og uden hans Tilladelse indlod sig paa at give en Elskerinderolle og kysse et andet Mandfolk.»

«Ja,» svarede Niels, «det var tankeløst; men siig mig engang, Christen, holder Du ikke mere af hende?»

«Jo, det veed Gud, at jeg gjør,» svarede Christen, idet det haarde Udtryk i hans ærlige Ansigt formildedes, og hans Stemme lød lidt usikker. «Jeg har hende mere kjær end Du maaskee troer. Mit Hjerte er ikke som en Fyrsvamp,

der fænger ved den første Gnist. Langsomt er det kommen over mig med den Kjærlighed, men tilsidst blev jeg ogsaa for Alvor varm og glemte de Betænkeligheder, jeg fra først af havde, fordi jeg var bange for, at vi ikke rigtigt passede til hinanden; ikke fordi jeg jo nok,» vedblev han med Selvfølelse, «kan maale mig med hende i Dannelse; jeg har læst ti Gange saa meget som hun og veed meget mere; men hun er nu engang en fiin og yndig Pige og noget behagesyg, hun lægger Vægt paa det Ydre, og jeg er nu engang slet ikke noget kjønt Mandfolk og forstaaer mig ikke paa Anstand og Moder.»

«Passiar,» sagde Niels, «Du er en kjøn Karl, for Du ligner Karen.»

«Aa, Karen er jo slet ikke kjøn,» sagde Christen naivt, men tog sig i det og føiede til: «men hun er jo kun min Søster; Du seer naturligviis med andre Øine paa hende, siden hun er Din Kjæreste.»

«Ja, heldigviis,» sagde Niels og loe; men hvad vilde Du sige mere om Jensine?

«At,» svarede Christen, «da jeg nu havde forlovet mig med hende, saa viste jeg hende naturligviis fuld Tillid; og see saa, hvorledes hun bar sig ad! Er hun ikke solid, Niels, saa vil vort Ægteskab blive ulykkeligt. Jeg har tabt Tilliden til hende, det er Sagen.»

«Men hun er solid alligevel,» sagde Niels; «hun er ikke blot en yndig Pige, men hun har

god Forstand, og Du skal nok see, at naar hun først er gift, vil hun blive en flink Kone og fornuftig Huusmoder.»

«Fornuftig!» udbrød Christen. «Jeg tænkte i Morges en heel Deel over Fruentimmerne, Niels, og gik dem alle igjennem, som jeg kjender. Der gives ikke et eneste fornuftigt Fruentimmer; de maa behandles som ufornuftige Væsener, og det er Pokkers brydsomt. Saa kom jeg til det Resultat, at jeg gjorde klogest i slet ikke at gifte mig.»

«Men saa burde Du Pinedød heller ikke forlovet Dig,» sagde Niels. «Og saa glemmer Du reent, at vi Mandfolk da heller ikke ere fuldkomne og have vor Part af Ufornuft, som kan give vore Kjærester eller Hustruer nok at trækkes med.»

«Det mener Du slet ikke,» sagde Christen. «Raisoneer bare ikke saadan, for saa kommer Du under Tøflen!»

«Ikke mere end jeg selv har godt af,» svarede Niels, skjøndt just ikke i nogen sikker Tone; men vi maa i ethvert Fald tage hinanden som vi ere, med vore Dyder og Feil. Tag Du nu blot Jensine, hold af hende og hyt hende! Forstøder Du hende, er hun maaskee ruineret for Livstid, og Du vil bagefter angre Din Haardhed. Gaae til hende den Dag i Morgen, giv hende et Kys og lad saa det være glemt. Lektionen har været drøi; hun vil nok vare sig bedre for Fremtiden. Du maa gjøre det, Christen; det er mit be-

stemte Raad til Dig, og jeg er vis paa, at det er et godt.»

Christen Lund havde megen Respekt for sin Barndomsvens og tilkommende Svogers Mening; thi Niels Welde var, som han senere sagde til Jensine, det fornuftigste Menneske, han nogensinde havde kjendt.

Christen fulgte altsaa hans Raad, forligte sig med sin Kjæreste og skyndte sig saa med at bjerge hende. Deres Bryllup stod allerede en Maaned efter, og det blev saa dog Jensine, der kom til at age som Brud til Kirke i den nye Wienervogn. Christen fik ingen Grund til at angre sit Valg og havde ikke Andet at udsætte paa hende, end at hun, fordi hun var saa fiin og yndig og forstod sig saa godt paa Anstand og Moder, blev ham en temmelig dyr Kone.

For Niels og Karen blev hun en trofast Veninde, og allerede paa Bryllupsdagen fik Niels et Beviis paa, hvor varmt hun følte for ham.

Efter Maaltidet og inden hun skulde kjøre til Torbøllegaard med sin Mand, passede hun sit Snit til at sige ham et Par Ord i Enrum.

Nydelig var hun i sin Brudedragt, og Lykkens Glands straalede ud fra hendes fløielsbløde Øine. Hun havde Taarer i dem, da hun greb Niels' Haand, trykkede den og sagde:

«Tak, Welde, jeg skal aldrig glemme Dem det!»

«Hvilket?» spurgte Niels beskedent, skjøndt han naturligviis strax gjettede, hvad hun mente.

«At De fik Christen god igjen,» svarede hun. «Uden Dem havde jeg vel ikke staaet her i Brudedragt, men vilde for hele mit øvrige Liv siddet i en Krog som Askepot.»

«Vist ikke nei,» sagde Niels. «Det Hele var jo ikke Andet end en Misforstaaelse af Christen; det vilde saamænd før eller senere jevnet sig af sig selv.»

«Gud veed, hvad det vilde,» svarede Jensine og gjorde et lille knibsk Kast med sit smukke Hoved. «I det Mindste sagde han reent ud til mig: ‹Du kan takke Niels Welde for, at Alt er bleven godt imellem os igjen.»

«Ja, det ligner ham,» sagde Niels. «For at dække Tilbagetoget og redde sin Værdighed, skød han mig frem; men han var dog umaadelig glad, da han var kommen ud af Klemmen, og Alt var bleven godt igjen.»

«Ja, Gudskeelov,» svarede Jensine bevæget, men dog med en Smule Skjelmeri i sine smukke Øine; ‹han holdt naturligviis hele Tiden af mig alligevel, hvor opbragt han end var; men vred til Gavns var han og godt opsat paa at forhærde sit Hjerte og gjøre os begge To ulykkelige. Jeg havde baaret mig tankeløst ad, det veed jeg godt; men Andet var det ikke. Den Lektion, jeg fik, og som jeg til-Deels kan takke Charles Lyngs afskyelige Tegning for, var vel drøi. Naa, kjære

Welde, det er ikke smigrende for mig, at Deres Mellemkomst behøvedes; men det var desto værre Tilfældet,» sluttede hun med et lille Suk, «og saa følte jeg Trang til at sige Dem det og takke Dem.» —

Vi ere imidlertid gaaede for langt frem i Tiden og maa tilbage til Charles Lyng, som den Aften paa Torbøllegaard, da den skjebnesvangre Skizze blev offret og paa Karen Lunds Bud kastet i Ilden, havde erklæret, at han vilde ryste Støvet af sine Fødder og den næste Dag forlade Raaholte, men som dog ikke kom afsted strax.

Hans Pleiefader holdt paa ham, thi Charles' sidste Bedrift havde voldet ham større Bekymring end han lod sig mærke med. Han havde en pinlig Følelse af, at han ikke altid i Forholdet til sin Pleiesøn havde viist fornøden Fasthed, og at hans egen Kjærlighed til Poesi og Konst havde gjort ham altfor overbærende og uagtsom, saa at han havde tabt det store Maal af Syne, at bevare den christne Tro, som han selv havde vakt i den Unges Hjerte, reen og stærk.

Eller havde den maaskee aldrig været der? Troen og de Forpligtelser, den paalægger, ere jo dog, tænkte han, det stærkeste Værn mod det Onde, der gives. Vel vidste han, at han ikke uden Videre turde sætte Vantro og Umoralitet i Forbindelse med hinanden; thi han havde dog kjendt nogle Mennesker, hvem han maatte kalde Fritænkere, men i hvis Hjerter Lovens Bud vare

dybt indskrevne, mens Andre, der bekjendte med Læberne, dog svigtede i Gjerningen; men Charles Lyng hørte ikke til de Naturer, hvem en stærk Pligtfølelse holder fra Synd. Han havde uden Tvivl lyttet til de fristende Røster, som sige til Menneskene: afkast alle Baand! Nyd Livet, mens Du har det; med Døden er Alt forbi!

Den Sag maatte han nærmere undersøge, den laae ham tungt paa Sinde. Han betragtede det som en uafviselig Pligt at give sin Pleiesøn en Advarsel og haabede, at det dog paa Grund af Charles' Kjærlighed til ham, om hvilken han ikke tvivlede, skulde lykkes ham at drage hans Sjæl bort fra Afgrundens Rand.

Han bankede da paa den Unges Hjertedør, og da den oplodes, viste det sig, at Charles dog ikke var naaet frem til Himmelstormernes forreste Rækker. Han vovede i det Mindste ikke aabenbart at fornegte og sige: der er ingen Gud! Dette gav i det første Øieblik hans Pleiefader nogen Trøst; men den forringedes rigtignok i Samtalens Løb ved den Uklarhed og Lunkenhed i Forholdet til Livets vigtigste Spørgsmaal, som Charles' Udtalelser røbede; og med dialektisk Færdighed smuttede han den Gamle af Hænderne, hver Gang denne troede, at han havde faaet ham fat.

«Ak, Charles,» udbrød han tilsidst, idet han anvendte Apostlen Paulus' Ord, «gid Du var kold eller varm, men Du er hverken kold eller varm!» Dog føiede han ikke Slutningsordet til: Du er

lunken, jeg vil spye Dig ud af min Mund — thi forstøde ham vilde han jo ikke.

Han opgav da Kampen paa Troens høiere Omraade som frugtesløs og indskrænkede den til det moralske.

Charles raabte stadigt paa Naturlighed og Sandhed.

«Lad os dog blot,» sagde han, «i Konsten som i Livet være naturlige og sande!»

«Ja,» svarede den Gamle, «saaledes lyder jo i vore Dage Parolen, og hvem vilde protestere mod den, hvis Meningen var en Fordømmelse af Hykleri og Løgn; men der stikker noget ganske Andet bagved; det er et Kampraab mod alle moralske Skranker og en Hidsen frem af vor fordærvede Naturs dyriske Drifter. Jeg haaber og troer, at de Færreste af dem, der vedkjende sig dette Program, ere sig dets yderste Konsekventser bevidste, eller vove at handle uden Sky efter det; thi det Menneske, der giver sig de naturlige Instinkter i Vold og mener, at ubunden Livsnydelse er tilladt, stiller sig jo i Klasse med Dyrene. Jeg siger ikke, at Du gjør det, Charles; men der er dog i Din Novelle en Tendents, der peger i den Retning, skjøndt den er tilsløret. Jeg haaber, at den ikke har været Dig klart bevidst; men det bør jeg sige Dig, at ingen af de Mennesker her i Raaholte, der have Dig kjær og hvem Du bryder Dig om, ville uden Undseelse kunne tænke paa denne Art Naturlighed og Sandhed, til hvilken,

som jeg frygter, Din Tilbøielighed drager Dig. Ogsaa vi Andre ere kun skrøbelige Mennesker, ikke Engle; men det troer jeg dog at turde sige, at der paa den Fane, vi følge, staaer skrevet; Aand og Sandhed.»

«Naa,» svarede Charles med et overlegent Smiil, «jeg troer dog nok, at jeg kan gaae med i Processionen. I de Aandløses Rækker skal Du aldrig finde mig, og usand har jeg aldrig været.»

«Ja,» sagde Præsten, «Farveblindhed er en slem Feil. En af os maa have den; vi see paa den samme Gjenstand; jeg siger, at den er grøn, mens Du paastaaer, at den er rød. Med andre Ord, kjære Charles, enten nu jeg eller Du har Ret, saa er jeg bange for, at der er en Forskjel paa vore aandelige See-Organer, som gjør Enighed mellem os umulig; men det er ikke rigtigt gaaet op for Dig endnu. Jeg er dog bange for, at den Dag vil komme, da jeg maa tilraabe Dig Luthers Ord: «Du hast einen anderen Geist als wir», og vore aandelige Veie ville skilles. Da nødsages Du dog til at forlade Processionen; er Du ikke bange for, at Hjerterne da ville gaae samme Vei som Aanderne, hvert til sin Side, og vilde det ikke bedrøve Dig?»

Den Tale gjorde ikke saa stærkt et Indtryk paa Charles som hans Pleiefader havde ventet; han sad og saae hen for sig med et mørkt Blik og gav først ingen Svar. Der var i disse Dage kommen en Bitterhed i hans Hjerte, hvorom den Gamle intet vidste. Karen Lund kunde fortalt ham Noget

om det, om hans strandede Haab om Kjærlighed og Lykke.

Havde Charles' Pleiefader havt Nøglen til hans nuværende Sindstilstand, vilde han vel have taget lempeligere paa ham og ikke peget paa Skilleveien; stakkels Charles havde allerede faaet et Stød henimod den, og uagtet det var den Gamles Hensigt kjærligt at række ham Haanden, blev Virkningen ganske den modsatte.

Han var nemlig nu bleven vakt til at tænke dybere over Forholdet til sin Pleiefader og den hele Kreds, til hvilken han var bleven knyttet, og Resultatet kunde i hans nuværende Sindsstemning ikke blive et ydmygt: *peccavi*, men et Suk efter Frihed.

Dog var der endnu Noget i hans Hjerte, som afholdt ham fra at kappe Anker og stikke i rum Sø, og det var af blandet Natur, deels virkelig Kjærlighed til hans gamle Velgjører, deels Frygt for Fremtiden.

Hans Usikkerhed saaes i hans Oine og kjendtes paa hans Stemme, da han svarede:

«Naa, kjære Fader, naar Sandheden skal siges, saa er der vel Ingen her i Raaholte, der vilde blive bedrøvet, om de aldrig mere saae mig for deres Oine, undtagen Du.»

«Hvilken Snak, Charles,» udbrød Præsten. «Du har været meget for hele vor lille Kreds, og den Tid ligger ikke fjern, da der ikke hos nogen af os var noget Skaar i vore kjærlige

Følelser for Dig. Hvis det nu er bleven anderledes, saa er det Din egen Skyld.»

«Mener Du?» spurgte Charles med et sygeligt Smiil.

«Ja, det mener jeg,» svarede Præsten; «men jeg vil ikke rippe op i det, der nylig er passeret, og Du har jo desuden gjort Afbigt derfor.»

«Men kun for at være Dig til Villie og for at afbetale paa min Taknemmelighedsgjæld til Dig,» sagde Charles heftigt.

«Det gjør mig ondt at høre,» svarede den Gamle; «men det mener Du vist ikke. Hvad jeg vilde sige Dig, er dette: Du forskjønnede engang Livet for os Alle og gav det et rigere Indhold, især for Dine Jevnaldrende. Du var en Modvægt mod Livets materielle Side, der saa let faaer Overtaget i en lille Kreds paa Landet. Du var, mener jeg, kaldet til at holde Idealet oppe og det for en større Kreds end vor; men Du har svigtet Dit Kald og er bleven Dig selv utro. Vogt Dig, kjære Charles! Hold Dit Hjerte reent! Lad ikke Din Musa blive til en Skjøge og Dit Parnas en Dyrehavsbakke!»

Da Charles taug og sad og saae grublende hen for sig, vedblev den Gamle og sagde:

«Tæm Dine Lidenskaber, kjære Charles! Ellers vil Din Stræben efter Naturlighed og Sandhed give et bedrøveligt og haandgribeligt Resultat: et ødelagt Helbred. Jeg veed, at Du i det sidst forløbne Aar har stormet løs paa det. Siger Du

ikke Stop, saa vil Dit stakkels Legemes Forkrænkelighed snart tvinge Dig dertil. Husk Herrens Viisdomsord: hvo der behersker sig selv er større end den, der indtager en Stad — ja større paa ethvert Omraade, ogsaa sundere og stærkere; og selv om jeg ikke skulde have vundet Andet ved vor Samtale i Dag, end at Du nu vil bruge Din Forstand og tage Reeb i Seilene, saa har jeg ikke talt forgjeves.»

Men det stod at læse i Charles's Øine, at han følte sig høilig krænket. Ogsaa dette blev nu kun et nyt Stød, der drev ham hen til Skilleveien.

Han brusede ikke op; han svarede ikke et Ord; men han tænkte: jeg vil være min egen Herre; jeg vil leve efter mit eget Hoved og ikke have nødigt at staae Nogen til Ansvar for mine Handlinger!

Det var unegtelig en stor Beslutning af en ung Mand i Charles Lyngs hjelpeløse Stilling; thi Betingelsen var jo den: han maatte ernære sig selv.

Saa kom det da, som hans Pleiemoder havde forudsagt: det fremmede Barn var i Færd med at krybe ud af Ærmet.

Men stor blev Præstens Forundring, da Charles den næste Dag forkyndte ham sin Beslutning. Han havde ikke ventet sig et saadant Beviis paa Mandighed og troede heller ikke, at det var det, men blot en Drengestreg, store Ord, som ikke vilde blive indfriede.

Imidlertid kunde der ingen Tvivl være om,

at Charles i Øieblikket mente det alvorligt og tiltroede sig Kraft til at kunne staae paa egne Been. Han gjorde dernæst Meddelelsen paa en sømmelig Maade, uden Trods, og idet han udtrykkeligt hævdede, at Meningen fra hans Side ikke var noget Brud.

«Hvad jeg skylder Dig, kjære Fader,» sagde han, «skal jeg aldrig glemme; men nu bør jeg ikke længere tære paa Din Pung.»

«Det lyder baade skjønt og storladent,» svarede den Gamle; «man skulde næsten troe, at Du havde taget Din Embedsexamen og faaet et Præstekald, eller vundet i Lotteriet. Maa jeg spørge Dig, om Du vil døe af Sult?»

«Det har ingen Fare,» svarede Charles i en sikker Tone. Jeg tjener mere, end Du veed af; jeg bjerger mig nok.»

«Og naar der saa støder Noget til, og Du bliver syg?» spurgte den Gamle.

«Naa,» svarede Charles, «det er da ikke værdt at jeg lader mig kyse af, hvad der kan ramme Enhver, og hvad Mange, der have endnu ringere Hjelpekilder, end jeg, komme over. Gjør Dig ingen overdrevne Bekymringer for min Skyld! Jeg haaber dernæst, kjære Fader, at naar dette Mellemværende er fjernet, og vi staae paa en klar Fod med hinanden, saa vil alle Rivninger undgaaes, og vi ville netop blive bedre Venner.»

«Pølsesnak!» udbrød Præsten, i hvis Hjerte Vreden kom op. «Du taler om Dit Forhold til

mig, som om vi blot havde været Omgangsvenner. Seer det saadan ud i Dit Hjerte, at Du ikke mener at kunne tage flere Velgjerninger af min Haand, saa har Du lagt en Kloft imellem os, som det ikke vil blive let at slaae Bro over; men jeg forstaaer nok, hvad der ligger bagved Dine Fraser. Du vil unddrage Dig min Kontrol og have Din Frihed; godt, Du skal faae den!»

Men hvor resolut dette end lød, saa var den gode Pastor Welde dog tvivlraadig og bekymret i sit Hjerte. For første Gang tyede han i et vigtigt Anliggende til sin Søn og bad ham om at give sig et Raad.

Han kunde henvendt sig til en Ringere; thi skjøndt Niels Welde ikke var aandeligt anlagt og stod dybt under sin Fader i Viden, saa var han dog hans Overmand, naar det gjaldt at tage en Beslutning.

Han tog Sagen praktisk; thi da han en Stund i Taushed havde hørt paa sin Faders Beretning om, hvad der var passeret mellem Charles og ham, og paa de mange Stemningsudbrud, den Gamle i sin Vaande fremkom med, sagde han:

«Det var som Pokker! Ha, ha, nu kan jeg gjette, hvad Charles i Morges vilde oppe hos Sognefogdens!

Og nu fortalte han, at da han gik forbi Sognefogdens Gaard, havde han seet Jens Sorensen og Charles komme ud af Porten. Hvad Charles sagde til Sognefogden, kunde han ikke høre, men meget

tydeligt, hvad den brave Mand svarede med sin stærke Røst, idet han klappede Charles paa Skulderen og sagde:

«Keer Dem ikke om det, Lyng! Det haster ikke!»

«Og hvor vil Du hen med det?» spurgte den Gamle.

«Ih,» svarede Niels, «Charles har naturligviis været oppe hos Sognefogden og slaaet ham en lille Plade. Jens Sørensen er en god Mand, og Charles har altid havt en høi Stjerne hos ham; og seer Du, Fader, da Charles havde faaet lidt Penge paa Lommen, saa fik han Kourage til at sige Dig op.»

At Niels gjettede rigtigt, viste sig siden; men Charles betalte dog sin Gjeld som en ærlig Mand.

«Det lyder saamænd høist sandsynligt,» sagde Præsten. «Der see vi strax hele Ynkeligheden!»

«Ja,» svarede Niels, «han maatte jo være belavet paa det Værste, og han var naturligvis i Vinden, Stakkel. Til Christen og mig kunde han ikke gaae nu, og,» føiede Niels til med et Smiil, «han har desuden været hos os før; men han havde ikke en Skilling i Lommen. I det Mindste sagde han forleden til mig, at han havde givet gamle Maren sin sidste Tikrone.»

«Herregud, havde han det,» udbrød Præsten bevæget. «Ja, Hjertet er dog godt alligevel; men hvad skal jeg nu gjøre ved ham, Niels? Jeg har

et stort Ansvar i den Sag. Det er mig, der har draget Charles frem fra et ubemærket Liv i Uvidenhed og i smaa Kaar; jeg har ført ham hen til Kundskabens Kilder og op paa Livets Høider. Slipper jeg Taget, saa gaaer han formodentlig i Vadsken. Kan jeg forsvare ganske at slaae Haanden af ham?»

«Det bliver Du jo, i det Mindste i Øieblikket nødt til,» svarede Niels; «tvinge ham kan Du jo ikke; men Du skal ikke lade ham gaae tomhændet. Giv ham nogle hundrede Kroner til at bjerge sig med, indtil han opnaaer et eller andet Erhverv. Han talte jo forleden om, at han havde Haab om at faae en fast Ansættelse ved et Blad. Han kan saamænd mageligt tjene sit Brød, naar han blot vil sætte Tæring efter Næring; men naar Du har gjort det, Fader, saa synes jeg, at Du har Din Samvittighed fri.»

Det mente Niels's Fader nu ikke, men skjonnede dog, at den Middelvei, hans Son anviste ham, var den rette.

Han gjorde altsaa Charles et saadant Tilbud, og Charles modtog det uden Indvending og med Taknemmelighed. Det lettede aabenbart en Steen fra hans Hjerte, og han viste sig den sidste Dag, han var hos sine Pleieforældre, fra sin bedste Side, var elskværdig mod de Gamle, men tillige saa livlig og oprømt, at de jo nok mærkede, at han glædede sig til at slippe bort. Han lovede at skrive til dem, men de fornam, at det ikke var

hans Hensigt saa snart at gjeste Raaholte, om han ellers nogensinde gjorde det.

«Det skulde da være, at han kom i Nød,» sagde Præsten til sin Hustru.

«Naa, Christian», svarede hun, «i saa Fald skal vort Huus naturligviis staae ham aabent.»

Thi nu, da det kom til Stykket, blev hun dog blød om Hjertet ved Tanken om Skilsmissen. Hun havde dog villigt aabnet sin Moderfavn for det fattige og forkuede Barn, da hendes Mand en Dag nu snart for femten Aar siden kom ind i Stuen til hende med Charles ved Haanden og spøgefuldt sagde til hende:

«Her har jeg en Søn til Dig, Stine! Ham kommer Du nemt til, og jeg haaber, at Du vil faae Glæde af ham.»

Det havde hun selv en Stund troet og faaet ham kjær, indtil det Dæmoniske i hans Natur brød frem og vendte hendes Hjerte fra ham; men nu gik hun i Rette med sig selv og kom til det Resultat, at hendes Christenkjærlighed dog maaske havde været lunken i Sammenligning med hendes Ægtefælles.

Nu var Sagernes Stilling rigtignok saaledes, at hun maatte opgive ethvert Forsøg paa at drage ham til sig igjen; men hun viste ham dog Kjærlighed i Gjerningen, idet hun for sidste Gang omhyggeligt eftersaae hans Tøi og medgav ham en Kasse med Fødevarer.

Tilsidst sagde hun til ham:

«Jeg kan nok forstaae, at det nu maa falde Dig svært at komme med nogen Bøn til Fader; men skulde Du komme i nogen Forlegenhed, saa skriv til mig!»

«Tak, kiære Moder», svarede han venligt, men afvisende; «men saa skulde det gaae haardt til; det er min faste Beslutning ikke mere at falde Eder til Byrde.»

Der ventede ham imidlertid en Anfegtelse endnu. Da han inden Frokosten, som skulde være Afskedsmaaltidet, gik ude i Haven, traf han Ellen.

Ogsaa hun havde søgt Ensomhed derude. Hun havde et Shavl om sit Hoved og var bleg; men den Kulde, som tog Farven af hendes Kinder, kom indefra. Det sørgmodige Udtryk i hendes Øine gjorde hende i dette Øieblik smukkere, end hun længe var forekommet Charles at være, og den næsten udvidskede Erindring om, at han engang i sin tidlige Ungdom havde leget Kjæreste med hende, levede op hos ham.

Det havde nu ikke været Andet, end Barnestreger fra hans Side; men hvis der ellers var noget Sandt i Niels's Beskyldning imod ham, at han havde gaaet Raden rundt, saa var det vist, at han havde begyndt med Ellen. Samvittigheden slog ham, og han sagde venligt til hende:

«Det glæder mig, kjære Ellen, at jeg traf Dig alene herude; saa kan jeg sige Dig Farvel og takke Dig for al Din Godhed imod mig.»

«Gud, hvor det er sørgeligt, Charles,» sagde hun, «at Du er bleven Uvenner med Fader! Moder siger, at vi maaskee aldrig mere faae Dig at see.»

«Det er en Misforstaaelse af Moder,» svarede Charles; «der er ikke Andet i Veien, end at jeg ikke længere vil trække paa Faders Pung men ernære mig selv.»

«Jo, der er!» sagde Ellen og blev rød.

«Du mener vel den tossede Historie med Jensine?» spurgte Charles. «Det er en reen Misforstaaelse; jeg har slet ikke gjort Cour til Jensine; jeg har aldrig brudt mig en Smule om hende.»

Ellen saae paa ham med et frygtsomt, spørgende og ømt Blik. Han forstod det stumme Spørgsmaal — har Du da heller ikke brudt Dig om mig?

Han drog hende til sig, gav hende et Kys, der fra hans Side var broderligt nok og sagde:

«Det gjør mig ondt, at vi skulle skilles, Ellen! Du var altid god imod mig. Skriv til mig engang, naar Du har Lyst, saa skal jeg svare Dig.»

Men den koldsindige Tone, i hvilken disse venlige Ord bleve sagte, berøvede dem deres Værdi. Ellen skrev aldrig til ham, uden i Tankerne, og det var Breve, som hun undertiden bluedes ved, og som kostede hende mange Taarer.

Charles reiste da, og det lod næsten til, at at han for bestandig havde sagt sine Pleieforældre og Raaholte Farvel; thi i hele to Aar holdt han sig derfra, og i den Tid kom der kun eet Brev

fra ham, en Maaned efter at han var reist. Det var meget kortfattet og gav kun den Underretning om ham selv, at han havde faaet den ønskede Ansættelse.

Det fik de da ogsaa Vidnesbyrd om paa Tryk, navnlig ved en ny Novelle i det paagjeldende Blads Feuilleton, som ikke blev dem til Glæde; thi deels var Aanden her den samme, som i den forrige, deels bar den tydelige Spor af at være et Hastværksarbeide. Det var klart, at stakkels Charles nu skrev for at leve.

Hans Pleiefader nøiedes da heller ikke med at følge ham paa de aandelige Veie; han tabte ham i ingen Henseende af Syne.

En gammel Ven af ham i Hovedstaden, der var saaledes stillet, at han let kunde skaffe sig Underretning om Charles, lod paa Opfordring jevnligt høre fra sig. Han skrev omtrent et Aar efter Charles's Bortreise Folgende:

Den unge Mand lever et flot Liv, og enten han nu tjener Pengene, eller han laaner dem, saa synes han altid at have Nok af dem. Han er meget afholdt i sin Kreds som en begavet og elskværdig Yngling og har mange Venner, der ikke have noget Ondt at sige om ham, uden det, at han er værst imod sig selv. Jeg var sammen med ham forleden i et Middagsselskab hos Consul Hansens, og jeg maa destoværre tilstaae, at hans Udseende og Væsen stadfæstede hans Venners Udsagn. Han saae daarlig ud og teede sig saa

excentrisk, at jeg fandt mig foranlediget til at spørge Doctor Jensen, som sad ved Siden af mig: hvad mener Du om Lyng? Er hans Tilstand normal?» — Hvortil han svarede: «Ja, den Fyr har alle Seil oppe; han overanstrenger sin Hjerne det halve Døgn og svirer det andet halve.» — «Men sover han da slet ikke?» spurgte jeg. — «Jo,» svarede Doktoren, «lidt om Morgenen, naar vi Andre staae op.»

Da Pastor Welde havde læst denne anskuelige Beskrivelse af Charles's Liv, sagde han til sin Hustru:

«Det er gaaet, som jeg frygtede, eller egentlig endnu værre. Han er kun bleven sit Program altfor tro, men Kræfterne have ikke svaret til det. Han har fulgt Naturens Bud og vil snart komme til at betale sin Gjeld til den i en tidlig Grav.»

Saa satte han sig hen og skrev et venligt Brev til Charles, som ikke indeholdt nogen Dadel eller Formaning, men kun en venlig Indbydelse til at komme til Raaholte og forfriske sig lidt ved et Ophold paa Landet; men Svaret blev et Afslag, idet Charles skrev, at det var ham umuligt at komme, da han havde lovet sig bort til en god Ven af sig og skulde tilbringe sin Ferie hos dennes Forældre paa en Herregaard i Jylland.

Saa hørte de en rum Tid Intet om ham, fordi Pastor Weldes Ven og Korrespondent var reist til Italien; men Bogtrykkersværten i Avisen viste, at han var i Live og fremdeles virkede med sin Pen,

indtil hans Novelle en skjøn Dag stoppede midt i et Kapitel, og da Pastoren erkyndigede sig om Aarsagen hos Bladets Redakteur, fik han den Besked, at Charles laae paa sine Gjerninger med Svindsot.

Netop, da Pastoren havde faaet denne sørgelige Efterretning, kom Niels og Karen, som allerede i over et Aar havde været lykkelige Ægtefolk, i et Besøg paa Torbøllegaard, og da de saae ned til de Gamle, fandt de dem meget bevægede.

«Han skal ikke døe blandt Fremmede,» udbrød Præsten; vi maae see at faae ham herud, om det da er muligt.»

Var Niels ikke kommen, vilde den Gamle sikkert selv strax reist ind til Byen; men nu blev han forskaanet for en Strabads, som neppe vilde bekommet ham godt; thi Karen, der ikke syntes mindre rystet ved Efterretningen om Charles's haabløse Tilstand, end hendes Svigerfader, sagde strax:

«Niels, reis Du derind og see, hvordan vor stakkels Ven har det.»

Niels erklærede sig villig dertil, og reiste med det første Tog, mens Karen forblev hos Lunds paa Torbøllegaard.

Charles havde sit Logi i Hjertet af Hovedstaden, en lille, smukt meubleret Ungkarleleilighed med en stor Rigdom af Skilderier paa Væggene, hvoriblandt et anseeligt Fotografi af ham selv. Alt tydede paa Overdaad og Uorden, og selv var han, som han sad huuløiet og hostende og krøb

sammen i sin Lænestol, en sørgelig Modsætning til sit Portrait, som Fotografen havde flatteret ved et fiint Anstrøg af Farve og derved givet hans Ansigt en Sundhedens Glød, som forlængst var vegen fra det.

Siddende saaledes og i Færd med at slubbre varm Havresuppe i sig, overraskedes han høiligt og, som det lod, ingenlunde behageligt ved, at Niels Welde traadte ind ad Døren.

Synet af hans kraftige Skikkelse, hans sunde Ansigt med dets Præg af indre Harmoni og rolig Livslykke, det varme Haandtryk og de venlige Ord, hvormed Niels hilste ham, overvældede ham. Der viste sig to røde Pletter paa hans blege, indfaldne Kinder, og han fik et Anfald af Hoste.

Da det var overstaaet, sagde Niels:

«Naa, det er dog over min Forventning, Charles, at jeg har truffet Dig oven Senge.»

«Ikke Andet, end en stærk Forkjølelse,» sagde Charles og saae til ham med et sky Blik; «naar det bliver lidt varmere i Veiret, vil jeg hurtigt komme mig.»

«Oprigtig talt,» svarede Niels, «saa seer Du ikke ud, som om Din Sygdom skulde være en reen Bagatel. Du har levet lidt for rask, ikke sandt?»

Det var en anden Tale, end den, hvormed hans muntre Venner i Byen pleiede at oplive og trøste ham, naar de besøgte ham. Niels var og blev dog sig selv lig, plump og hensynsløs.

«Aa, jeg forstaaer,» sagde Charles med et

spydigt Smiil; «mit Rygte er naaet til Raaholte og voxet som en Snebolt paa Veien. Ja, vist har jeg nydt Livet og moret mig, om det kan fornøie Dig, at jeg tilstaaer det.»

Synet af Charles i hans lidende Tilstand havde gjort et stærkt Indtryk paa Niels, hvis Hjerte trods hans rolige Væsen af Naturen var blødt. Han glemte Alt, hvad der tidligere havde været Charles og ham imellem og fik Bugt med den Modvillie, hans Pleiebroders hele Tænkemaade og Levevis indgød ham; men hans gode Villie kom ikke til Udslag i følsomme Ord. Med sin sædvanlige Forstandighed overveiede han, hvad han skulde sige og gjøre for at bjerge sin Pleiebroder.

Hans Svar kom da til at lyde saaledes:

«Nei, fornøieligt er det ikke, at Du maa tilstaae det; men det er til Dit eget Gavn, at Du skjønner, hvad der har været den egentlige Aarsag til Din Sygdom; thi saa indseer Du ogsaa, hvordan Kuren bør være: et roligt og maadeholdende Liv og derfor —»

«Ja vist, ja vist!» faldt Charles ind; «det har Du fuldkommen Ret i! Og lad mig saa høre, hvorledes de Gamle i Raaholte leve?»

«De leve vel, Charles,» svarede Niels; «jeg vilde netop sagt, at jeg ikke blot bringer Dig en kjærlig Hilsen fra dem, men at det er dem, der har sendt mig hertil. Jeg er kommen ene og alene for Din Skyld og for paa de Gamles Vegne at indbyde Dig til at besøge dem, hvis Du kan taale

Reisen. Det skulde Du gjøre; Du vil sikkert have godt af Landluften og ved det rolige Liv hos de Gamle hurtigere komme til Kræfter.»

«Jeg reise til Raaholte,» udbrød Charles heftigt, «nei, hvad skulde jeg dog der?»

Men han tog sig i det og tilføiede:

«Gud bevares, det er uhyre elskværdigt af de Gamle; jeg er dem taknemmelig for den venlige Indbydelse; men det vil blive en daarlig Fornøielse for dem at faae saadant et Kadaver, som jeg for Øieblikket er, i Huset. Jeg vilde plage dem grueligt med min Hoste. Nei, den Misgjerning vil jeg dog ikke begaae imod dem, og Doktor Jensen giver mig desuden neppe Lov til at reise.»

«Lad os spørge ham ad,» sagde Niels. «Hvad Fader og Moder angaaer, saa bestille de ikke Andet, end at tænke paa Dig og tale om Dig, saa jeg er vis paa, at det vil være en Beroligelse for dem at faae Dig hjem; og, Charles, det er dog nok værdt, at gjøre Noget for at bjerge Livet.»

«Gud veed, hvad det er,» svarede Charles i en bitter Tone. «Med et Legeme som mit er det ikke meget værdt, Niels! Naa, Veien fører os jo Alle, enten den nu bliver kortere eller længere, til det samme Maal: det sorte Hul i Jorden. Nogle ville helst trække Pinen ud saa længe, som muligt, Andre synes bedre om at gjøre Reisen i en Fart og mere muntert; til de sidste og Viseste hører nu jeg.»

«Saadan Noget siger man,» svarede Niels, «men man mener det ikke.»

Og saa overgik Niels sig selv, idet han kom med et poetisk Citat, nemlig af F. J. Hansens prægtige Vise om Olger Danske; men det var ogsaa hans Yndlingsdigt og efter hans Mening noget af det Ypperste, den danske Digtekonst har frembragt:

«Husk,» sagde han, hvordan det gik Bonden, vor gamle Ven i Visen, da han tabte Modet og ønskede Ende paa Legen —

Bonden storker i Mulde —
Huen sidder paa Skak;
Furen løber ham ud og ind —
Han pløier til Sommerbrak:

«See til de visne Rødder
Over den skabede Høi!
Piner det ikke Livet snart af
Mig og de stakkels Øg!

Gid jeg var Kragen derhenne! —
Naa! — see, see! — Vil I hid! —
Ak! her oven paa Jorden —
Her er kun Slæb og Slid!» —

Mæled Bonden saa saare.
Mæled i Hu saa mod;
See! da neied han sig med Et —
Jorden brast for hans Fod.

Nat faldt over hans Øie;
Kinden stod høit i Brand —
Er her end slemt heroppe,
Vi blive, saa længe vi kan!»

Udtrykket i Charles's Øine formildedes, da Niels saaledes opfriskede en af Erindringerne fra deres Barndom, fra den Tid, da der virkelig havde været Sympathi imellem dem.

«Det var lykkelige Dage, Niels,» sagde han med et sørgmodigt Smiil, «da vi streifede om sammen over de grønne Marker ved Raaholte og flaaede vore Buxer og undertiden Skindet med, naar vi banede os Vei gjennem de tætteste Steder i Tjørnekrattet nede ved Aaen.»

«Ja,» svarede Niels, «det var det! Det kunne vi nu ikke gjøre om igjen; men reis alligevel hjem med mig. Alene det, at see de grønne Marker igjen, vil gjøre Dig godt, om Du end nu er nødt til at gaae smukt sindigt paa de banede Veie.»

«Hvor tydeligt,» sagde Charles, som om han slet ikke havde hørt, hvad Niels sagde, «erindrer jeg ikke den Aften, da Du sprang op paa Kjæmpehøien paa Peer Mikkelsens Mark og reciterede: Bonden storker i Mulde! Du var saa greben af Digtet, at Du, som Du siden tilstod, næsten indbildte Dig, at Jorden brast for Din Fod, og at Du skulde ned under Tuen til Olger Danske, mens jeg stod nede paa Marken og gjorde Nar af Dig. Hvem skulde dengang tænkt, at der vilde blive en vel næret Proprietair af Dig, og at jeg skulde blive — en Penneheld og Blæksmører, thi Andet er jeg vel ikke i Dine Øine?»

«Naa, Charles,» svarede Niels, «Du arbeider

jo paa Din Viis og tjener nu Dit Brød, det maa jeg jo respektere.»

«Det var altid en Indrømmelse,» udbrød Charles; «og jeg kan tage den til Indtægt, Niels! Jeg har arbeidet, indtil min Hjerne snurrede som et Hjul, og jeg troede, at jeg skulde blive gal. Det er ikke Fornøielserne saa meget som Arbeidet, der har slaaet mig i Gulvet.»

«Jeg tvivler ikke om, at Du har været flittig,» svarede Niels venligt. «Nu maa Du være fornuftig og tage Reb i Seilene; mindre af begge Dele, Charles, baade Arbeide og Fornøielse!»

«Du er lykkelig, Niels,» sagde Charles med et melankolsk Smiil. «Du er ikke en Leiesvend, men Din egen Herre; i hvert Fald er Du ikke en Slave af Pennen og det fordømte Blækhuus; ja Bonden bag sin Ploug har Herredage mod os, der skulle leve af Pennen!»

«Der er Noget i det,» svarede Niels. «Smid da Pennen og løb fra Blækhuset! Reis med mig til Raaholte, hvis da Doktoren giver Dig Lov dertil.»

«Nei,» sagde Charles med et sky Blik; «det bliver der nok intet af.»

«Naa,» svarede Niels, «Du kan jo tænke over Sagen. Jeg bliver her et Par Dage. Siden jeg nu er her, er det bedst, at jeg benytter Leiligheden til med det Samme at besørge nogle Ærinder. I Overmorgen seer jeg herop igjen.»

Dog følte Niels sig et Oieblik fristet til at

opgive Ævret. Det var jo en egen Sag at nøde Charles til at reise hjem, og det var jo heller ikke sagt, at Opholdet i Raaholte vilde blive ham til Gavn. Hvordan han end sad i det, muligviis i Gjeld, saa lod det dog ikke til, at der i Øieblikket var nogen Nød paa Færde; og endelig var Niels ikke glad ved den Tanke, at hans Forældres Fred paa de gamle Dage skulde forstyrres ved Charles's Nærværelse; men han kom dog slutteligt til det Resultat, at han vilde svigte det Paalæg, hans Fader havde givet ham, og ikke handle i den Gamles Aand, om han tog Sagen saa lunkent.

Han gik altsaa til Doktor Jensen, udspurgte ham om Charles's Tilstand og lod ham vide, i hvad Ærinde han selv var kommen til Byen.

«Jeg frygter rigtignok for,» svarede Doktoren, «at stakkels Lyng er bankerot. Hans Bryst har aldrig været stærkt, og han har trukket altfor store Vexler paa sit Helbred. Imidlertid, man skal ingen Ting forsværge; han er jo ung; et Ophold paa Landet, god fed Melk og omhyggelig Pleie kan dog maaskee hjelpe paa ham, naar Sommeren blot bliver mild. Der er ikke Noget i Veien for, at han kan taale Reisen. Jeg skal tale med ham og see at faae ham afsted.»

Da Niels anden Dagen efter kom op til Charles, kunde han strax see det paa hans Ansigt, at Doktoren havde holdt sit Løfte og været hos ham. Han saae ophidset ud og besvarede hans Godmorgen i en usikker Tone.

«Naa,» spurgte Niels, «hvad bliver det saa til? Reiser Du med mig?»

«Tu l'a voulu, George Dandu!» svarede Charles. «Hvorfor pudsede Du Doktoren paa mig? Jeg har givet ham Haanden paa, at jeg vil reise; altsaa faaer Du alligevel mit ubehagelige Selskab paa Hjemveien.»

«Det var ret!» svarede Niels. «Du vil neppe komme til at fortryde det.»

«Hm!» sagde Charles. «Jeg har ellers en Fornemmelse af, at et nyt Kursus i Theologi ikke vil hjelpe synderligt paa mit Helbred.»

«Hvad mener Du med det?» spurgte Niels.

«Den Gamle vil naturligviis have mig til Raaholte for at omvende mig og redde min Sjæl,» svarede Charles.

«Det har han ikke sagt et Ord om,» sagde Niels; men om han nu ogsaa tog Dig for og katekiserede Dig en Smule, saa døer Du da ikke af det.»

«Aa nei, det har Du vel ogsaa Ret i,» svarede Charles. «Fader taler desuden saa smukt; det var mig altid en æsthetisk Nydelse at høre ham i Kirken.»

«Ja,» sagde Niels, «det kan jeg nok tænke mig, at Du ikke fik Andet ud af det; men hør nu, Charles, for at tale alvorligt, Døden har dog banket paa Din Dør og givet Dig en Advarsel. Jeg haaber, at Du slipper med det, men i Dit Sted vilde jeg dog opgjøre mit Regnskab.»

«Jeg gjorde det, da det kneb, Niels,» svarede Charles, «at sige paa min egen Maneer.»

«Naa,» sagde Niels, «det er dog bedre, end slet ikke.»

«Det vilde Fader ikke sige,» svarede Charles. «Det var en fæl Nat den, Niels; men da Morgenen gryede, og jeg trak Veiret friere, saa trøstede jeg mig med Bellmann; han er min Yndlingsprædikant —

Drick ur ditt glass, se döden på dig väntar,
Slipar sitt sværd och vid din tröskel står.
Blif ej forskräckt, han blott på grafdörn gläntar
Står den igen, kanske än på ett år.
Movitz, din lungsot, den drar dig i grafven.
. . . . Knäpp nu octaven;
Stäm dina strängar, sjung om lifvets vår.»

Han sang dette Vers af Bellmans Elegi med svag Røst og fik derpaa et voldsomt Anfald af Hoste.

Niels saae meget angerfuld ud og sagde:

«Nu er det bedst, at jeg gaaer; Du kan ikke taale at tale saa meget.»

«Aa hvad,» svarede Charles, da han igjen havde faaet Veiret, «en Smule Hoste mere eller mindre gjør ikke stort til Sagen. Siig mig engang,» spurgte han, idet der gik en svag Rødme over hans blege Kinder, «hvordan lever Karen?»

«Rigtig godt,» svarede Niels. «Hun er paa Torbøllegaard i disse Dage. Du vil faae hende at see, naar vi komme til Raaholte.»

Charles sad et Øieblik og stirrede hen for sig, idet Udtrykket vexlede i hans mørke Øine og røbede de skiftende Tankers Uro.

«Naa,» sagde han omsider, «Ingen undgaaer sin Skjebne! Tilbage til Raaholte skal jeg nu, og det er jo muligt, at det bliver til Liv. Af Raaholte-Jordens Fedme er jeg kommen, Niels! Den gav min stakkels Moders Legeme den Sundhed og Skjønhed, de røde Kinder, de klare Øine og de runde Arme, om hvilke Bedstemoder saa ofte talte i gamle Dage, og som bedaarede min Fader, hvem han nu var, saa jeg blev til. Af denne Jords Saft har jeg næret mig og er trivedes i Opvæxten. Tænkeligt er det vel, at mit Legeme kan gjenfødes, naar det søger tilbage til sit Udspring — det sagde jeg til Doktoren, Niels!»

«Og hvad svarede han paa det?» spurgte Niels.

«Han svarede,» vedblev Charles, «at jeg var meget klogere, end han, og at det var dumt af ham, at han ikke havde kunnet hitte paa at sige det; det vil sige, han gjorde Nar af mig; men saa føiede han til: De glemte to Elementer, som De trivedes af i Opvæxten — Luften og saa Deres Pleieforældres Kjærlighed og trofaste Omhu. Jorden er god, Melken fed og Luften reen andre Steder, end i Raaholte; men Kjærlighed finder De kun der.»

Det Sidste sagde Charles med et bittert Smiil, og Niels var saa fornuftig at tie stille.

«Naa,» udbrod Charles efter et Øiebliks Taus-

hed, «den sidte Akt af Dramaet: Charles Lyng i Raaholte, bliver maaskee ikke lang.»

«Jo,» sagde Niels, «Du forstaaer rigtignok at trøste Dig! Men kom nu først til Raaholte, saa skal Du see, at de Gamle dog forstaae Konsten bedre!» —

Reisen gik godt, thi Veiret var mildt og smukt. De kom til Raaholte seent om Aftenen, Klokken gik til Elleve. De havde ikke meldt deres Ankomst, og derfor var der Ingen til at byde dem velkommen paa Kroen, hvor den Dagvogn, der havde bragt dem dertil fra Jernbanestationen, holdt for. De efterlode Bagagen paa en lille Vadsæk nær, som Niels bar, og saa gik de sammen op ad Gaden.

Det var en deilig Aften i Mai Maaned. Himlen hvælvede sig blank og stjerneklar over deres Hoveder, de grønne Buske og Hægebærtræets hvide Blomster, som de kunde skimte, sendte deres søde Duft ud til dem fra Gjerderne, og Frøernes Kvækken lød muntert nede fra Piledammen.

«Hvor jeg trækker Veiret let her,» sagde Charles, idet han standsede; «og hvilken forunderlig Stilhed mod al den Larm, jeg nu saa længe har været vant til! Og der have vi den gamle, alvorlige Kammerat, Kirken, der staaer paa sin Post nu snart paa det sjette hundrede Aar og i al den Tid neppe engang har skiftet Kjole, som gamle Hansen pleiede at sige. Hvor saadan en

Landsby dog er en underlig lille Verden for sig, Niels! Det havde jeg aldrig tænkt mig, at Raaholte kunde gjøre et saa høitideligt Indtryk paa mig — naar bare Frøerne vilde holde deres Mund!»

«Just det, jeg lige vilde bede Dig om, svarede Niels. «Natteluften er neppe god for Dig. Kom nu!»

«Deres Passiar,» vedblev Charles, idet de gik videre, «spolerer det Høitidelige og river mig ud af Illusionen, Niels! Den minder mig om, at i denne Afkrog er der lige saa lidt Fred, som i den store By, snarere mindre. Der kan man leve og døe, uden at en Kat gjøer ad En; men her er man som et mærket og kjendt Faar. Under alle disse Straatage, der see saa fredelige ud, slumre Nysgjerrigheden, Sladdren, Bagtalelsen, Niels! I Morgen ville Alle have travlt med stakkels Charles Lyng, der vender tilbage til sin Hjemstavn som en skibbruden Mand.»

«Nu er Du strax i Havn,» sagde Niels. «Der er Lys i Stuen; de Gamle ere oppe endnu.»

Saa gik de ind, og Modtagelsen var saa kjærlig, at det næsten blev Charles for meget.

Da det var overstaaet, sagde Præsten:

«Du er bleven lidt smal om Kinderne, Charles; men vi skulle nok faae Sul paa dem igjen!»

«Ja, kom nu ind og faae Noget at leve af,» sagde hans Hustru, idet hun lukkede Døren op til Spisestuen.

«Man skulde næsten troe,» udbrød Niels, da han saae det rigt besatte Aftensbord, «at Du har ventet os i Aften.»

«Jeg begyndte dermed i Gaar,» svarede Niels' Moder og føiede til: «jeg har en god, afdampet, varm Seng til Dig, Charles!»

Og Ellen vartede ham op ved Bordet. Glæden over hans Tilbagekomst var hos hende større end Bedrøvelsen over hans elendige Tilstand. Nu, da han trængte til Pleie, vilde han ikke løbe sin Vei og streife omkring, men blive i hendes Nærhed; og hun tænkte med Fryd paa den Lyksalighed at pleie ham.

Han derimod havde aabenbart ingen Anelse om, at hans Pleiesøsters Hjerte endnu slog saa varmt for ham, og at hendes Tanker under hans lange Fraværelse uafladeligt havde dreiet sig om ham; men saaledes forholdt det sig dog; thi den Kjærlighed, der ikke besvares og derved henvises til Drømmenes Rige, kan i et reent, trofast Pigehjerte voxe op til en sand Afgudsdyrkelse, leve længe og brænde som den evige Ild paa Altret i Vestas Tempel. —

Da Niels ved Midnatstide alene gik ad Markstien ad Torbøllegaard til, følte han sig vel til Mode. Han var sig bevidst, at han havde gjort en god Gjerning; hans Deeltagelse for Charles var oprigtig, og der var i hans Hjerte kommen noget af den gamle varme, broderlige Følelse fra deres lykkelige Barndomstid.

Denne Harmoni i hans Indre vilde neppe bleven forstyrret, hvis ikke de Væsener havde været, om hvilke Christen Lund paastod, at de vare blottede for al Fornuft.

Karens Deeltagelse for Charles gav sig nemlig til Kjende paa en Maade, der maatte vække gamle, bittre Erindringer hos ham. Hun nøiedes ikke med den korte Fortælling om Reisen til Kjøbenhavn og Charles's Hjemkomst, som Niels gav til Bedste ved Kaffebordet den næste Morgen, men spurgte ham nøie ud og viste lige saa stor Bekymring for Charles, som om han havde været hendes kjødelige Broder.

Jensine var nu bleven klogere, eller i det Mindste forsigtigere. Der var vel nok endnu i hendes Hjerte en Rest af hendes romantiske Sværmeri for Charles Lyng fra hendes første Ungdomstid, og hun blev blød om Hjertet ved at høre, at hans Tilstand formodentlig var haabløs, men hun nøiedes med at tale og spørge med Øinene.

»Dæmp Din Iver lidt, Karen,« sagde hun til sin Svigerinde, da de vare blevne alene. »Gammelt Nag ruster lige saa lidt, som gammel Kjærlighed. Niels har været lige saa jaloux paa Charles, som Christen. Jeg kunde see det paa hans Ansigt før, at Din overvættes store Deeltagelse for Patienten gjorde et ubehageligt Indtryk paa ham.«

»Ih, jeg troer Du, vil!« udbrød Karen i en krænket Tone. »Skulde vore Mænd være skinsyge paa det stakkels, syge Menneske?«

«Ja, ja,» svarede Jensine, «jeg mente blot, at det ikke var af Veien at give Dig en lille Advarsel. Husk paa Fortiden, Karen! Vi gjorde os dog i vore Pigedage skyldige i nogle Daarskaber, som nu vilde være utilgivelige.»

«Nei tvertimod,» sagde Karen heftigt; «nu ere vi sikkre paa ikke at blive misforstaaede, Jensine; men for Resten,» tilføiede hun efter et Øiebliks Tøven, «veed jeg ikke af, at jeg har gjort mig skyldig i nogen somhelst Daarskab, hverken dengang eller nu.»

«Siig hellere Din Mening paa en tydeligere Maade,» sagde Jensine, idet hun blev lidt rød i Kinderne. «Det var mig og ikke Dig, der skulde havt Advarslen?»

Da Karen ikke gav noget Svar, sagde Jensine:

«Naa, kjære Karen, den der tier, bekræfter. Ganske vist var det mig, der brændte mig, ikke Dig; men brændt Barn skyer Ilden. Lad mig derfor sige Dig, at om Du end ikke dengang begik nogen egentlig Letsindighed, saa synes Du mig godt opsat paa at indhente det Forsømte og gjøre det nu.»

Et stolt Kast med Hovedet var Karens hele Svar. Hun taalte aldrig Irettesættelser og var vel ogsaa ved hendes Ægtefælles Selvbeherskelse og Føielighed bleven forvænnet. Hun var ikke og kunde aldrig blive, hvad Charles havde spaaet om Jensine, en underdanig, ynkelig Livsledsagerinde, og det gav hun strax et Beviis paa.

Da nemlig Niels og Christen nu kom op fra Gaarden, hvor de havde gjort en Runde gjennem Staldene, spurgte hun sin Broder, om hun kunde faae en Vogn, da hun gjerne vilde ned til Raaholte.

Christen saae til Niels og spurgte:

«Skal det være strax?»

«Jeg vil ikke til Raaholte,» svarede Niels. «Har Du noget Ærinde dernede, Karen?»

«Jeg vil sige Farvel til de Gamle; det bliver vel ved Bestemmelsen, at vi reise i Morgen?» og da Niels bekræftede det med et Nik, sagde hun: «naa og saa vil jeg sige Goddag til Charles og see, hvordan han har det. Tag med mig derned, Niels!»

«Nei,» svarede Niels, «jeg sagde Farvel med det Samme i Gaar Aftes, og hvad Charles angaaer, saa antager jeg, at han trænger til Ro.»

«Jeg skal ikke trætte ham ved nogen lang Passiar,» svarede Karen, «men jeg vil dog gjerne see ham.»

«Vær saa artig,» svarede Niels roligt; «tag Du kun derned og hils fra mig!»

Da Karen var kjort, gik Niels og Christen sammen i Haven.

«Saa,» sagde Christen, «ikke saa snart er Charles kommen tilbage til Raaholte, før det gamle Spil begynder igjen, Fruentimmerne faae travlt og tænke kun paa ham.»

«Jensine da ikke,» svarede Niels med et eget Smiil.

«Nei,» sagde Christen, «hun dyede sig, men jeg kunde godt see det paa hendes Øine, at hun gjerne vilde været med.»

«Hvis hun havde bedet Dig derom,» spurgte Niels, «vilde Du saa sagt nei?»

«Min Sjæl vilde jeg saa,» svarede Christen; «jeg beundrer Din Taalmodighed, Niels!»

«Nei, det gjør Du vel egentlig ikke,» sagde Niels; «men jeg mener nu, at Strenghed kun vilde gjøre Ondt værre. Charles har nu engang en lille Plads i Karens Hjerte; der er ikke Noget at gjøre ved, og nu er han da uskadelig, Stakkel!»

Christen skottede til Niels og mente at kunne see paa hans Ansigt, at slet saa sagtmodig og rolig, som han lod, var han dog ikke i sit Indre.

«Naa,» sagde Christen saa, «det kan gjerne være, at Du tager Sagen paa den rigtige Maade, siden Karen nu engang er, som hun er. Det har naturligviis heller ikke egentlig Noget at betyde; men Karen burde tage mere Hensyn til Dig og ikke være saa jappet.»

«Naa, nu reise vi jo hjem i Morgen,» svarede Niels. —

Da Karen kom tilbage, var hun meget alvorsfuld og bevæget.

«Jeg skal hilse Dig fra Charles,» sagde hun. «Jeg talte kun et Øieblik med ham — hvor han seer elendig ud, Niels! Han lever bestemt ikke.

Han var meget mat efter Reisen og sagde ikke meget, men bad mig dog hilse Dig og takke Dig hjerteligt, fordi Du var saa god imod ham og omhyggelig for ham paa Reisen. Han glemte i Gaar at takke Dig, sagde han, og derfor bad han mig gjøre det.

Niels følte sig lidt skamfuld. Burde han ikke unde sin stakkels Pleiebroder den Smule Deeltagelse, Karen havde viist ham? Han besluttede at forjage al Mistænksomhed af sit Hjerte; det anede ham ikke, at hans Taalmodighed senere skulde blive sat paa en langt haardere Prøve.

De reiste saa den næste Dag hjem, og det varede to Maaneder, inden de igjen kom til Torbøllegaard.

De havde imidlertid i Mellemtiden jevnligt hørt fra Raaholte. Karen førte en ivrig Brevvexling med Ellen, og Niels var saa optaget af sit Landvæsen, at han ikke brød sig om at læse alle disse snakkesalige Breve, men Karen læste nu og da Brudstykker af dem for ham.

De bragte stedse daarligere Efterretninger fra Charles; thi lige saa smukt og varmt Foraaret havde været, lige saa kold og vaad blev Sommeren. Hans Bryst var igjen bleven haardt angrebet, og han laae nu i Sengen.

Just ved denne Tid havde Niels ventet et Besøg af sin Svoger og Svigerinde med deres lille Søn; men da Barnet var blevet forkjølet, og hans Moder ikke vilde tage fra den Lille, saa skrev nu

Christen og bad Niels og Karen om at komme til Torbøllegaard, for at de dog kunde sees engang, inden den travle Høsttid begyndte.

Karen gik strax ivrigt ind derpaa, og det lykkedes hende ogsaa at formaae Niels til at modtage Indbydelsen.

Dagen efter at de vare komne til Torbøllegaard, toge de ned til Raaholte, og Christen og Jensine gjorde dem Følgeskab. De saae Alle op til Charles, som nu formodentlig for Resten af sit Liv, havde lagt Beslag paa den gode Seng i sine Pleieforældres Gjestekammer.

De fandt ham sørgeligt forandret, men dog nu ikke meget lidende. Humeuret var lyst, og han var mild og god. De bleve Alle bevægede ved at see ham, endogsaa Christen. Da de kjørte hjem, sagde han:

«Nu huer Charles mig min Sjæl bedre, end nogensinde i hans Velmagtsdage.»

For saa vidt var Alt vel; men allerede anden Dagen efter tog Karen igjen derned, denne Gang alene, og saa blev det til, at hun næsten hver Dag i de to Uger, at Besøget paa Torbøllegaard varede, fartede ned til Raaholte, og kunde hun ingen Vogn faae, saa gik hun. Kun et Par Gange gjorde Jensine hende Selskab, og Niels, som i Begyndelsen havde ledsaget hende, blev tilsidst kjed deraf og holdt sig hjemme.

Karen lagde ikke Dølgsmaal paa Hensigten

med sine daglige Besøg i Sygehuset. Hun havde strax efter det første Besøg sagt til Niels:

«Vi maa gjøre Noget for at oplive og trøste stakkels Charles paa det Sidste. Ellen siger, at Tiden falder ham skrækkelig lang. Jeg har tilbudt at komme saa ofte jeg kan, sidde en Timestid eller to hos ham og læse høit for ham. Vil Du ikke være med til det?»

«Charles har ikke bedet mig derom,» svarede Niels. «Der vilde ikke være Noget i, at jeg gjorde det, naturligviis ikke; men det er ikke passende, at Du sidder i Timeviis ved hans Seng.»

«Men Ellen gjør det,» sagde Karen, «og mon det ikke snarere er endnu mere upassende for hende? Saadan noget Snerperi, Niels, bør ikke afholde mig fra at gjøre en Kjærlighedsgjerning. Det er desuden en Lettelse baade for Din gamle Moder og Ellen, at jeg løser dem lidt af.»

Saaledes blev Niels slaaet af Marken den Gang; men omsider blev det ham dog for meget, og han tænkte paa lige frem at forbyde sin Hustru hver Dag at løbe ned til Raaholte; men han talte dog først med sin Moder om Sagen.

«Ja vist,» sagde den Gamle, «jeg synes heller ikke rigtigt derom, og jeg har sagt det til Karen, men Ulykken er, at Fader holder med hende.»

«Ja saa,» udbrød Niels.

«Tingen er,» vedblev hans Moder, «at Fader nu engang troer, at Karen har saadan en god Indflydelse paa Charles og større Magt over ham,

end noget andet Menneske. Hun har religieuse Samtaler med ham og —»

«Naa saadan,» udbrød Niels. «Karen indbilder sig, at hun kan omvende ham! Det burde da ellers være Faders Sag.»

«Ja vist, Niels,» svarede den Gamle, «men strax den første Gang, da Fader gav sig til at tale med Charles om Døden og Dommen, blev Munden lukket paa ham. Charles vilde ikke høre ham. Han tog Faders Haand og sagde kjærligt til ham: ‹Kjære Fader, at Du tog mig elendige Skabning til Dig, og at Moder gjestfrit aabnede sin Dør for Sygdom og maaskee Død, det er den bedste Prædiken, der nogensinde er bleven holdt for mig. Du kan ikke sige Noget til mig, der vil gjøre mere Indtryk paa mig, end denne Eders Kjærlighedsgjerning.»

«Men saa burde han ogsaa have Lov til at være i Fred,» sagde Niels indigneret; «jeg vil tale med Fader derom.»

Han udførte strax sit Forsæt og gik ind til den Gamle, der sad i sin Stue ved sine Bøger, men saae hurtigt op, thi Niels havde aabnet Døren med et raskt Tag. Hans Fader skjønnede ved det første Blik paa hans Ansigt, at han var i en ophidset Sindsstemning, et Tilfælde, som meget sjeldent var indtruffet med Niels, men dog et Par Gange, og den Gamle erindrede, at da havde Anfaldene ogsaa været ondartede.

Som en fornuftig Fader og ægte Filosof dæk-

kede Pastoren sig med sit Skjold, Sagtmodighed, og hørte roligt paa Niels's Beretning om den Samtale, han nylig havde havt med sin Moder.

«Jeg kan ikke negte,» sagde Niels tilsidst, «at dette forarger mig; man kan dog ikke tvinge et Menneske til at troe, og det har sandelig heller ikke været Herrens Mening, Fader! Hvad der nærmer sig til Vold, er uchristeligt. Charles's Svar til Dig, da Du vilde formane ham, var kjærligt og viser, at hans Sindelag er godt. Du har gjort Din Skyldighed, og det sømmer sig dog virkelig ikke for Karen at agere Præst. Charles maa have Lov til at døe i Fred.»

«Men, kjære Niels,» svarede den Gamle, «her er jo slet ikke Tale om Vold. Det er Charles's eget inderlige Ønske, at Karen skal see til ham; hendes Besøg ere ham til stor Glæde og Trøst, og hun prædiker sandelig ikke for ham. Have de talt med hinanden om aandelige Ting, saa er det skeet efter hans eget Ønske, og Karen har sikkert taget varsomt paa ham, som kun en Kvinde formaaer det; og Din Hustru er en meget forstandig Kvinde.»

«Ikke i dette Tilfælde», sagde Niels heftigt. «Jeg bliver nu nødt til at sige Dig, hvorledes det har sig med Charles. Han har været dødeligt forelsket i Karen og er det vel endnu. Det er ham en Glæde at see hende, naturligviis, men den Glæde fører saamænd ikke til Himlen; den binder hans Hjerte end stærkere til Jorden. Han gaaer sagtens

ind paa at tale med hende om hvad det skal være blot for at holde paa hende og saa —

«Men, kjære Niels,» udbrød den Gamle, «er Du virkelig jaloux paa den stakkels døende Charles?»

«Nei jeg er ikke,» svarede Niels, «skjøndt det ikke vilde være underligt, om jeg var det. Jeg har havt Anledning nok til at spørge mig selv, om Karens Hjerte virkelig heelt er mit, om ikke Halvparten tilhører Charles; ja jeg er bange for, at i denne Tid slaaer det kun for ham.»

«Ja,» sagde Niels's Fader, «som en kjærlig Søsters for en stakkels lidende og vildfarende Broder, der trænger til hende. Det gjør han sandelig. Du sagde før, at hans Sindelag var godt, og at hans Svar til mig var kjærligt. Saamænd, men i mine Tanker var det dog meest en behændig Afviisning. Hvad han attraaer, det er at gaae tankeløs og ligegyldig i Døden.»

«Ja, det har Karen rigtignok forpurret for ham,» udbrød Niels i en spydig Tone. «Lidenskaben er oppe i ham igjen og hjelper ham godt afsted til Maalet. Jeg saae det paa hans glødende Blik, da jeg forleden var inde hos ham med Karen, og han næsten ikke havde Øinene fra hende.»

«Jeg haaber, Du tager feil,» svarede den Gamle, skjøndt i en mindre sikker Tone. «Sygdommen gav hans Blik den Glød, ikke Elskov.»

«Men jeg er aldeles vis paa, at jeg ikke tager

feil,» sagde Niels energisk, «og derfor mener jeg, at der maa gjøres en Ende paa Sagen.»

«Ja,» sagde Niels's Fader, «Du kan jo forbyde Din Kone at besøge Charles. Gjør det da; jeg skal ikke blande mig deri.»

«Men det er netop det, jeg ønsker, at Du skal, Fader, og det er Grunden til, at jeg har talt med Dig nu,» svarede Niels. «Jeg har hidtil faret med Lempe, thi jeg hader Strid og heftige Scener. Nødigt vil jeg sige Noget, som kunde gjøre Karen bitter imod mig. Jeg har desuden ingen Magt over hende i denne Sag. Hendes Sværmeri for Charles har altid været mig en Gaade, og nu er Galskaben heelt voxet mig over Hovedet; men det har Du nogen Skyld i, kjære Fader! Gjør Din Uret god igjen ved at sige til hende, at hun bør holde sig herfra, fordi Charles trænger til Ro, og hendes Besøg ophidser ham. Du kan lukke Døren for hende, og naar Afviisningen kommer fra Dig, maa hun bøie sig.»

«Det kan jeg ikke gjøre,» svarede den Gamle, «thi jeg har selv opmuntret hende til at gaae til Charles. Jeg tænkte, at Guds Aand har mange og underlige Veie, og jeg mener endnu, at den Kjærlighed til Karen, Du tillægger ham, luttret gjennem Lidelse og med Døden for Øie har kunnet være en saadan; men det er jo muligt, at jeg har taget feil; jeg veed det ikke. Jeg mener derfor, at jeg ikke bør skride ind. Tag Du selv den Bestemmelse, Du anseer for den rette. Jeg skal ikke

modsætte mig den og ophidse Din Hustru til Ulydighed mod dig; men jeg vil dog sige saa meget, at paa hende kan Du trygt stole; der har ikke været og vil ikke blive Fare for Utroskab af nogen Art hos hende.»

Niels stod og stirrede hen for sig uden at svare et Ord. Saa dreiede han sig om paa Hælen, sagde kort Farvel og gik sin Vei.

Paa Hjemveien til Torbøllegaard mødte han Karen, der nu agtede sig ned til Raaholte.

Skjøn og frisk saae hans Hustru ud, men hendes Øine havde det sværmeriske Udtryk, han ikke led.

«Har Du været i Raaholte?» spurgte hun forundret; «jeg troede, at Du var ude i Marken med Christen. Nu gider Du vel ikke vende om og gjøre mig Følgeskab?»

«Nei,» svarede Niels, og der var en barsk Klang i det Nei, som fik hende til at studse. Sjeldent eller aldrig havde han seet saa koldt paa hende, som i dette Øieblik.

«Men hvad er der i Veien, Niels?» spurgte hun.

Han fattede sig og sagde i en roligere, men fast Tone:

«Siig Farvel dernede, Karen! Vi reise hjem i Morgen.»

«Allerede i Morgen?» udbrød Karen. «Bestemmelsen var jo først paa Tirsdag.»

«Men jeg har forandret den,» svarede han kort, vendte sig fra hende og gik hurtigt sin

Vei, mens hun et Øieblik blev staaende og saae efter ham.

Hvis Niels var bleven og havde talt lige saa aabent til sin Hustru, som til sine Forældre, vilde det formodentlig allerede nu kommen til en Forklaring, som først senere paafulgte; men den vilde neppe endt med Forstaaelse.

Nu blev Munden lukket paa dem for længere Tid. Karen følte sig dybt krænket, og da Niels ikke mere tog Charles's Navn i sin Mund, gav han hende ingen Leilighed til at udtale sig; men hun var for stolt til at søge den.

Den samme stærke Selvstændighedsfølelse forbød hende imidlertid ogsaa at blotte sig for Andre og røbe sin Fortrydelse. Hun sagde derfor ganske roligt til sin Svigermoder, som tog imod hende i Døren:

«Jeg mødte Niels paa Veien; han talte om at reise i Morgen; men det vil jeg dog see at faae forpurret.»

Pastorinden vidste imidlertid fuld Besked, thi hendes Mand havde strax fortalt hende, hvad der var passeret mellem Niels og ham.

«Det skulde Du dog helst lade være,» svarede Niels's Moder paa sin milde og rolige Maade. «Niels er kjed af at være her, og han maa jo ogsaa nu hjem og passe sin Høst.»

Et Kast med Hovedet var det eneste Svar, Karen gav den Gamle. Saa gik hun ind til Ellen, de fulgtes ad op til Charles, hvor de blev i næsten

to Timer. Ellen pleiede ellers at gaae sin Vei, men denne Gang blev hun haardnakket paa sin Post, enten hun nu gjorde det af egen Drift, eller hendes Moder havde paalagt hende det.

Karen læste høit for Charles og passiarede med ham, skjøndt hun meest førte Ordet, og han laae og hørte paa hende, mens han saae hende ind i Øinene. Hans Humeur var godt; han talte endogsaa om snart at staae op.

«Kommer Du igjen i Morgen?» spurgte han Karen, da hun gik.

«Jeg veed det ikke rigtigt,» svarede hun tøvende, «maaskee!»

Hun trykkede hjerteligt hans Haand, og hun havde Taarer i Øinene, da hun vendte sig i Døren og med et Smiil nikkede til ham.

Nede i Dagligstuen sad Pastoren. Karen gik hen til ham, han tog hendes Haand mellem begge sine, saae mildt paa hende og sagde:

«Naa, Karen, jeg hører, at I reise allerede i Morgen.»

«Ja,» svarede Karen spydigt, «det lader til, at min strenge Ægteherre har sat sig det i Hovedet.»

«Og saa er der ikke Noget at gjøre ved den Sag, Karen!» sagde Pastoren mildt, men bestemt.

«Mener Du virkelig det?» spurgte Karen overrasket.

«Ja,» svarede han og nikkede. Jeg saae

gjerne, at Du blev her lidt endnu. Dine Besøg have været mig til stor Glæde, det veed Du, og stakkels Charles til Trøst, ja maaskee til noget endnu bedre; men Du bør ikke sætte Dig op mod Din Mand.»

Pastorinden kom i det Samme og hørte de sidste Ord.

«Nei for Guds Skyld, Karen,» sagde hun, «gjør endelig ikke det! Oprigtig talt troer jeg heller ikke, at Charles mere taaler de lange Visiter. Doktoren slog ogsaa derpaa i Gaar og sagde, at han trængte til Ro.»

«Naar jeg seer mig rigtigt for,» udbrød Karen, idet hendes Kinder blussede af Vrede, «saa har jeg begaaet en Misgjerning ved at see til Charles og forkortet hans Liv.»

«Vist ikke!» sagde Pastoren. «Vær nu fornuftig, kjære Karen! Lad ikke Hidsigheden løbe af med Dig!»

«Aa, jeg er saamænd ganske rolig og kold nok,» svarede hun.

Saa tog hun sig sammen, sagde venligt Farvel til de Gamle og gik, idet de saae efter hende med et bekymret Blik.

Gjensynet mellem hende og Niels løb imidlertid fredeligt af. Hun lod ikke et Ord falde om sit sidste Besøg i Raaholte, og han spurgte hende ikke om Noget. Da han mærkede, at hun ingen Indvendinger gjorde mod at reise hjem, glattedes hans Ansigt, og hun bar ingen Fortrydelse til

Skue; men dog var ingen af dem hyggelig til Mode; der var kommen lige som en Skillevæg imellem dem, og saaledes vedblev det at være i den første Tid, efter at de vare komne hjem.

Dog nærmede de sig efterhaanden igjen til hinanden, og Travlheden i Høstens Tid, hans i Marken og hendes i Huset, optog dem begge paa en gavnlig Maade.

Saaledes gik en Maaned, og i den Tid kom der kun eet Brev fra Ellen. Karen blev bevæget, da hun læste det, det saae Niels nok, men hans Forespørgsel om, hvorledes det stod til i Raaholte, lød saa kjølig, at hun ikke svarede Andet, end det ene Ord: «daarligt», og med den Besked lod han sig nøie.

Men saa kom Dødsbudskabet i et bevæget Brev til Niels selv fra hans Fader.

«Charles sov stille hen,» skrev den Gamle; «Gud gav ham i sin Naade en blid Død. Hvad den kjære, stakkels Dreng egentlig tænkte ved at gaae herfra, vide vi jo ikke saa nøie; men han lod dog et Par Ord falde nogle Dage før han døde, af hvilke jeg kunde skjønne, at Et holdt han fast til det Sidste og kunde han ikke slippe — Haabet om et Liv efter dette og om et Gjensyn hisset med dem, han har elsket her paa Jorden; og i det Haab er der Kjærlighed — dermed faaer jeg trøste mig, der altid vilde hans sande Vel og har bedet saa mangen varm Bøn for hans Sjæl. Han bad samme Dag, den sidste, da hans Hoved

var klart, Moder om at bringe Eder sit Farvel og takke Karen for hendes store Godhed imod ham.»

Da Karen havde læst disse Ord, brøde Taarerne frem; men Synet af disse Taarer forhærdede Niels's Hjerte.

Sidst i Brevet stod der:

«I komme da vel til Begravelsen? Den skal være paa Fredag.»

Da Niels imidlertid forholdt sig taus og ikke sagde et Ord om at tage til Raaholte, brod Karen Isen og spurgte ham, om det ikke var hans Hensigt at følge Charles til Jorden?

«Nei,» svarede han roligt men bestemt; «det kan der jo ikke være Tale om, det maa Du da kunne indsee. Vi kunne ikke gjøre Touren paa mindre, end tre Dage, og hvorledes skulde jeg, som ingen Forvalter har, kunne forsvare at reise min Vei just nu, da Veiret klarer op, og vi maae sætte al Kraft paa at bjerge vort stakkels Korn?»

Karen kunde ikke negte, at denne Grund til at blive ved Hjemmet var gyldig og god; men hun følte sig krænket over, at han ikke havde værdiget hende nogen Forklaring, saa at hun havde været nødt til at fravriste ham den.

Han føiede imidlertid til:

«Men Du kan jo undværes; har Du Lyst til at tage derned til Begravelsen, saa vær saa god!»

Det tænkte Karen virkelig ogsaa i det første Øieblik paa at gjøre; men hun fornam kun altfor

tydeligt, at Tilladelsen blev given blot med Munden og ikke med Hjertet, saa at hun dog gjorde sig Betænkeligheder ved at benytte sig af den.

Flere Gange tænkte hun paa at udtale sig for ham om sit Forhold til Charles, og et lille kjærligt Ord af ham vilde været Nok til at bringe hende paa Gled; men det udeblev, og hans Holdning var mere stram og afvisende i disse Dage, end nogensinde før.

Saa tænkte hun da, at de vel begge stode sig bedst ved, at hun taug. Han vilde maaskee ikke forstaae hende i denne Sag, om hun ogsaa fortalte Alting; i det Mindste ikke i dette Øieblik.

Hun lod ham da blot vide, at hun ikke vilde svigte ham i Høstens travle Tid og altsaa blev hjemme. Hun tog kun den lille Hevn at tilføie:

«Jeg bilder mig nemlig ind, at jeg alligevel ikke kan undværes.»

Men det var hun berettiget til at sige; thi hun var en saa dygtig og fortræffelig Huusmoder, at hun i sin Livsgjerning stod fuldkomment paa Høide med sin Ægtefælle. Hans Bedrift og hendes Huus vare mønsterværdige; de elskede begge deres Hjem, og de vare jo dragne derind fra først af i Kjærligheds Fryd og med Forventning om en lykkelig Fremtid; men der skal jo altid være Noget i Veien i denne Verden; der er, som et gammelt Ord siger, aldrig saa jevn en Traad, der kan jo løbe en Kurre paa.

Dog nu, da Forstyrreren af deres Hjertefred,

Charles Lyng, var bortrykket af de Levendes Tal og gjemt i den sorte Jord, skulde man jo troe, at deres Livstraad maatte glattes.

Dog var det ikke Tilfældet; thi Charles spøgede som en Gjenganger i Brevene fra Raaholte. Hvad der stod i Ellens Breve til Karen, det fik Niels ikke at vide; men han kunde slutte sig til det af det, hans Moder skrev til ham selv om hende.

«Blot jeg kunde bringe Ellen til Fornuft,» stod der i Brevet. «Hun er bleven heelt tungsindig, siden Charles døde og valfarter hver Dag til hans Grav som til et helligt Sted.»

Mon Karens Hu stod til en saadan Valfart? Hun lod ikke et Ord falde om Sligt, men hun formaaede dog ikke at dølge sin Glæde, da den 4de September oprandt. Det var nemlig den gamle Pastors Fødselsdag, paa hvilken de aldrig svigtede. De skulde altsaa nu omsider en Gang igjen til Raaholte.

Den 3die holdt Vognen, der skulde kjøre dem til Jernbanestationen, for Doren. Niels sad allerede i den og undrede sig over, hvor Karen blev af, thi hun pleiede at være af de Præcise.

Endelig kom hun, med en Potteplante i sin Favn. Det var hendes Yndling, en deilig, lyserød Rose i fuld Blomst. Selv saae hun saa frisk og blomstrende ud, at Niels gjorde den Bemærkning, at Rosen ikke beskjæmmede hende — det vil sige, det tænkte han kun i sit stille Sind. Han sagde

aldrig sin Kone Komplimenter, og det var et stort Tab for hende; thi han tænkte ofte smukke Ting om hende, hvilke han gjemte i sit Indre som altfor straalende Smykker, der let, om de kom for Dagen, kunde gjøre hende forfængelig.

Han var af Naturen en Hader af al sød Tale, og de Erfaringer, han havde havt Leilighed til at gjøre med Hensyn til Kvindernes Ufornuft, havde gjort ham endnu mere karrig paa smukke Ord. Dog ere disse, naar de komme fra Hjertet, ikke falske, og naar hans Hustru navnlig i den sidste Tid havde havt den Fornemmelse, at deres Liv havde nogen Lighed med en Ismark under en skyet Himmel, og hun havde sukket efter en Solstraale, saa var det ikke til at undres over.

Hun havde imidlertid alligevel den Tro, at der var friske Vaarspirer under Isdækket, naar det blot kunde lykkes hende at lokke dem frem; men hvis hun havde Sligt i Sinde, saa syntes rigtignok det, der nu kom for Dagen, alt andet end skikket til at bryde Isskorpen om hendes Ægtefælles Hjerte.

Niels vilde tage imod Urtepotten, mens hun steg op i Vognen, men hun slap den ikke. Hun kom vel op med den, satte sig ved hans Side, og saa kjørte de.

«Naa,» sagde Niels, da de vare komne udenfor Gaarden, «Fader vil blive glad! Rosen er naturligviis til ham?»

Karen tøvede lidt med Svaret. Endelig kom det.

«Fader,» sagde hun, «nei, hvad skulde han med den? Han har jo saa mange Roser, og vi have jo en god Foræring til ham. Jeg vil plante den paa Charles's Grav.»

«Naa saadan,» udbrød Niels, og saa sagde han ikke mange flere Ord til hende paa Resten af Touren til Jernbanestationen, og i Koupéen traf de Bekjendte, saa den trykkende Taushed afløstes af en almindelig, livlig Samtale.

Dog tænkte Niels stadigt paa Rosen og dens Bestemmelse; han udfegtede Striden med sig selv. Han tænkte, at dette forhaabentlig var den sidste Daarskab. Naar det var overstaaet, saa vilde han vel faae Fred, og det omsider være forbi, hvad han paa sit Ridt til Raaholte for to Aar siden havde kaldet: Legen mellem ham og Charles Lyng.

Han lod da heller ikke mærke nogen Fortrydelse, da Karen den næste Morgen, som de reiste sig fra Kaffebordet paa Torbøllegaard, sagde til ham:

«Har Du Noget imod at kjøre lidt tidligt, Niels, og lægge Veien om ad Kirkegaarden?»

De agtede sig nemlig ned til de Gamle allerede til Frokost, mens Christen og Jensine først vilde komme til Middag.

Karens Blik var kjærligt og den Tone, i hvilken hun talte, mere bønlig og ydmyg, end det ellers var hendes Vane. Det faldt da Niels lettere at sige Ja.

Hun belønnede ham med et Kys, og kort efter kjørte de ad Raaholte til med Rosen og Jensines lille Havespade i Vognen.

De holdt for ved Kirkegaarden, stege ud der og lode Vognen kjøre tilbage til Torbøllegaard. Derpaa gik de ind i de Dødes Have og op til Familiegravstedet, hvor to smaa Sødskende af Niels, som vare døde for mange Aar siden, hvilede; Charles Lyng var bleven jordet ved Siden af dem.

Det var en deilig stille og solklar Morgen, saa straalende, som vi kun have den i September. Raaholte Kirkegaard er rigt beplantet og ligner en Have; den stærke Nattedug hang endnu i Træernes og Buskenes Blade, som glimrede i Solen, og der var saa tyst, at selv Niels, der kom uvillig, følte sig greben af Morgenens Skjønhed og Stedets høitidelige Fred.

Dog var dette kun et flygtigt Indtryk, thi da han kom op til Stedet og saae Charles's Grav, undslap der ham det Udbrud:

«Naa, man kan rigtignok see, at Ellen har været her!»

Graven prangede nemlig af Blomster; men der var rigtignok ikke blandt dem saa deilig en Blomst, som den, der nu blev plantet midt imellem dens ringere Søstre.

Da det var gjort, satte Karen sig paa den Bænk, der var anbragt paa det rummelige Gravsted under en smuk Hængebirk, og saae hen for

sig med et bevæget Blik; men paa Niels Weldes Aasyn var der ingen Rørelse at skue. Han saae ud, som om han følte en ikke ganske christelig Tilfredshed ved den Tanke, at Charles Lyng nu laae der, vel gjemt i Jorden, mens Karen og han selv vare over den.

«Niels,» sagde Karen, og han foer sammen ved Lyden af hendes Stemme, «husker Du det smukke Digt, Charles engang skrev til Din Faders Fødselsdag og sendte ham fra Kjøbenhavn?»

Niels nikkede blot til Svar.

«Jeg er vis paa,» vedblev Karen, «at den gode Gamle i denne Morgenstund har læst det. Jeg veed, at han har gjort det hvert Aar, siden han fik det. Det har været ham en stor Trøst i de tunge Tider, da Charles gjorde ham Sorg. Det første Vers er i al sin Simpelhed saa hjerteligt og saa yndigt.»

Og saa fremsagde hun det.

Foden er bunden til denne Plet,
Men Tanken som Fuglen har Vinge.
Flyv da, Du Tankefugl, saa let
Og lad Dine Toner klinge!
Syng for den Gamle din bedste Sang,
Tolk ham mit Hjertes dybe Trang,
Hans Fostersøns Tak Du ham bringe!

«Ja,» sagde Niels efter et Øiebliks Taushed, «Charles skrev smukke Vers.»

«Men dette Vers,» sagde Karen, «er mere

end smukt; det er et sandt Udtryk af en af hans Hjertes dybeste og stærkeste Følelser, hans Kjærlighed til Din Fader og hans Taknemmelighed imod ham.»

«Karen», svarede Niels roligt, men med Alvor, «naar et Menneskes Handlinger ikke svare til hans Ord, da blive de sidste mig modbydelige og jo skjønnere de ere, desto mere.»

Karen sad et Øieblik stum; derpaa reiste hun sig, tog Niels's Haand, drog ham hen til sig paa Bænken, og sagde:

«Sid lidt her hos mig, kjære Niels og lad os engang tale oprigtigt med hinanden! Jeg har længtes meget derefter, men jeg turde ikke begynde derpaa. Vi vare nu engang komne forkerte paa det, og det er muligt, at jeg ikke har baaret mig ganske rigtigt ad.»

Niels saae overrasket paa hende.

«Det faldt mig ind, ligesom jeg satte min Fod her paa Kirkegaarden, at her var Stedet og nu var Øieblikket kommen, da jeg burde sige Dig Alting; men jeg havde jo givet Charles et bestemt Løfte om at tie og endnu paa Sygeleiet erindrede han mig derom — men —»

«Hvad er det, Karen?» spurgte Niels utaalmodigt.

«Ikke Andet,» svarede hun, «end at Charles friede til mig før Du, og at jeg gav ham en Kurv.»

«Ja saa,» udbrød Niels forundret.

«Og naar Du nu veed det, Niels, saa vil Du bedre kunne forstaae min Medfølelse for ham,» tilføiede hun.

«Oprigtigt talt nei,» svarede Niels, «thi den var noget ganske Andet, end Medlidenhed.»

«Saamænd,» sagde Karen, «den var Noget desforuden. Jeg har altid beundret ham; hvor rigt var hans Aand ikke udstyret af Guds Faderhaand; han var et Geni, Niels!»

«Jeg kan ikke have nogen Mening derom, Karen,» svarede Niels utaalmodigt; «men i saa Fald var han et forlorent; han misbrugte de Gaver, Gud havde givet ham.»

«Ja,» svarede Karen med et Suk, «han kom skrækkeligt paa Afveie, og tungt har den Tanke hvilet paa mit Sind, at jeg maaskee kunde have reddet ham, men saa maatte jeg have elsket ham, og det kunde jeg ikke.»

«Nei,» sagde Niels med et Smiil, der ikke rigtigt huede hans Hustru, «det maa jeg jo troe — skjøndt — ja, jeg mener, at Du beundrede ham i den Grad og lod ham saa tydeligt mærke det, at det er begribeligt, at han troede, det var Kjærlighed.»

«Ja,» svarede Karen, «det er sørgeligt, saa svært det falder Mændene at troe paa, at vi Kvinder kunne nære rene Venskabsfølelser for dem. Jeg troede engang Niels, at i det Mindste Du var en af disse sjeldne, høisindede og forstandige Mænd, der formaaede det.»

«Saa har Du troet,» sagde Niels, «at jeg var koldere, end jeg er. Jeg maatte ikke have holdt meget af Dig Karen, hvis jeg havde taget mig Sagen let, saadan som Du bar Dig ad. Naar Venskabet bliver saa varmt, som Dit Venskab for Charles var, saa veed man ikke, hvad man skal troe.»

«Dog var det kun Venskab,» udbrød Karen.

«Men et Venskab af en farlig Art, Karen,» svarede Niels heftigt. «Mangen Mand har bittert maattet angre, at han i et Tilfælde som dette viste en Ligegyldighed, som Du kalder Høisindethed, og mangen Kvinde har dyrt maattet betale sin Forvovenhed, naar hun ikke holdt sig indenfor sit Kjøns rette Grændser.»

Karen blev bleg og svarede med sin stolteste Mine:

«Jeg har Intet at angre, Niels!»

«Da tilstod Du dog selv før,» sagde Niels, «at Du ikke havde baaret Dig rigtigt ad.»

«Ja, for saa vidt som jeg har tiet og ikke aabnet mit Hjerte for Dig; men jeg var bange for, at Du ikke vilde kunne forstaae mig.»

«Nei,» udbrød Niels heftigt, «Du vidste, at jeg vilde misbillige Din Opførsel. Du vilde gjort klogere i, at lade den Sag hvile, Karen! Du maatte hellere gjemt den ligesaa sikkert og dybt, som Charles ligger gjemt der i Jorden. Du burde betænkt, hvad Du dog veed, at Charles lige fra

den Dag af, da han og jeg lærte Dig at kjende, har været mig en Torn i Hjertet; Du burde lægt de Saar, det har faaet, hellere end at slæbe Blomster til Charles's Grav og pynte den.»

Og saa reiste han sig for at gaae; men hun greb hans Haand, drog ham igjen ned til sig og sagde i stor Sindsbevægelse:

«Kjære Niels, gaae ikke fra mig i Vrede! Hør mig taalmodigt et Øieblik endnu! Jeg har betænkt det Altsammen, og det er jo netop mit inderlige Ønske, at vi skulle komme til Forstaaelse og Alt blive godt imellem os.»

Han satte sig med et Suk, slog Armene over Kors og stirrede hen for sig med et mørkt Blik, mens Karen sagde:

«Jeg har aldrig kunnet forstaae, at Du for Alvor kunde være skinsyg paa Charles. Du maa dog indrømme, at hvis jeg havde været forelsket i ham, saa vilde jeg sandelig ikke nu siddet her som Din Kone. Du lod mig længe sidde og vente og gav ham saa god Leilighed, som han kunde ønske sig, til at vinde mit Hjerte; og han forsømte den da heller ikke, men jeg lod ham tydeligt mærke, at han kunde spare sig al Uleilighed i saa Henseende, og jeg fik en Anledning dertil, som jeg ikke forsømte, nemlig dengang han havde foræret mig sin Novelle og vilde høre min Mening om den. Den sagde jeg ham da ogsaa droit nok. Jeg sagde ham reent ud, at det var

en fæl Bog, som jeg kun havde havt Bedrøvelse af; og det kyste ham da fra mig for en Stund; men saa kom vi jo sammen igjen i Anledning af Komedien.»

«Ja,» sagde Niels, «der fik han Eder Alle fat, og stakkels Jensine havde nær kommen til at bøde med sit Livs Lykke derfor.»

«Og dog var det uskyldige Løier, Niels,» svarede Karen. «Har der rørt sig noget Ondt i Charles's Hjerte, saa mærkede vi sandelig ikke Noget dertil. Jeg har aldrig seet ham saa elskværdig, og det er endnu min Tro, at han aldrig har været nærmere ved at blive et godt Menneske, end netop i de Dage.»

«Alt tydede paa det Modsatte,» sagde Niels.

«Ja, hør nu videre,» sagde Karen. «Jeg var venlig imod ham, og vi vare jo Alle muntre paa Prøverne, saa det kan jo nok være, at han har misforstaaet min Ligefremhed som en Tilnærmelse; nok at han Dagen efter Forestillingen kom og friede til mig. Han kom om Morgenen og Du om Aftenen, saa jeg fik to Tilbud paa een Dag.»

Naa, tænkte Niels, han gik altsaa derop lige fra Piledammen, hvor vi skiltes! Det var til den Udflugt, han benyttede det gode Veir!

«Men han kom først Niels,» vedblev Karen, «og han talte sin Sag saa vel, at det lykkedes ham at faae mig til at høre paa ham.»

«Ja, han gjorde vist sine Sager mere snildt, end jeg,» bemærkede Niels tørt.

«Nei Niels,» svarede Karen med stor Bestemthed, «havde Du seet og hørt ham, saa vilde Du ikke tænkt, at der var Beregning med i Spillet; thi da han havde gjort mig sit Tilbud, og jeg havde viist ham af, udbrød han: «jeg veed godt, at jeg ikke er Dem værd. Jeg har været paa Afveie og ikke ført noget smukt og godt Liv hidtil, men det skal blive anderledes, hvis De vil være min Hustru. De kan frelse mig Karen, De og ingen Anden!»

«Og havde Du bønhørt ham Karen,» sagde Niels, saa vilde Du dog ikke frelst ham, men kun kommen til at dele hans Elendighed.»

«Ja, det veed kun Gud,» svarede Karen, «men det fornam jeg og er jeg ganske vis paa, at hvad han der sagde, det kom som et Nødraab fra hans Hjerte; og det rørte mig. Jeg vil ærligt tilstaae Dig, at havde jeg ikke elsket Dig, som jeg gjor og ikke havt en sikker Fornemmelse af, at Du dog tilsidst vilde komme, saa kunde jeg maaske taget ham af Medlidenhed; men nu sagde jeg til ham, at da jeg ikke elskede ham, saa kunde jeg ikke blive det for ham, som han indbildte sig, saa at det, selv uden Hensyn til mig, var til hans eget Gavn, at jeg sagde Nei. Han maatte være en Mand og frelse sig selv; men Deeltagelse og Venskab skulde han finde hos mig, saa længe han ikke ved sin Opførsel gjorde mig det umuligt at

vise ham begge Dele. Fortvivlet gik han fra mig, og saa var det, at han i sin ophidsede Sindstilstand tegnede den stygge Tegning.»

«Og det har han betroet Dig, da Du sad ved hans Seng?» spurgte Niels. «Han skriftede maaskee alle sine Synder for Dig?»

Karen blev rød, og hendes Øine funklede; men hun tog sig i det og svarede sagtmodigt:

«Du kjender mig vel nok til at vide, at det kunde der ikke være Tale om. I hvert Fald kjendte Charles mig for godt til at byde mig Noget af den Sort. Kun en eneste Gang berørte han Fortiden, sagde, at hvis han ikke dengang havde været saa fortvivlet, vilde han ikke gjort sig skyldig i den Streg og bad mig tillige aldrig omtale, hvad der var passeret mellem ham og mig.

Karen taug et Øieblik og sagde derpaa:

«Skjøndt jeg ikke kan gjøre for det, Niels, saa var det dog mig, der stødte ham tilbage i Elendigheden. Derfor har jeg havt inderlig Medlidenhed med ham, og derfor har jeg, uagtet jeg udsatte mig for at blive miskjendt af Dig, staaet ham bi paa det Sidste og gjort, hvad jeg kunde, for at drage hans Sjæl op af Dybet og nærmere til Himlen. Maaskee lykkedes det mig ikke, kun Gud veed det; men jeg angrer ikke, hvad jeg har gjort, og jeg skammer mig ikke ved at tilstaae, at jeg beder for hans Sjæl.»

Da Niels blev siddende stum, udbrød hun:

«Kjære Ven! Kan dog ikke Du, det lykkelige Menneske, Du er og altid har været, i Fred med Din Gud og Dig selv mægtig, faae Bugt med Dit Nag og tænke med et kjærligt og forsonligt Sind paa Din stakkels Pleiebroder? Han agtede Dig høit, Niels, og han holdt af Dig. En af de sidste Gange, jeg var hos ham, talte han saa hjerteligt og smukt om Dig, — o, gid Du kunde tænke kjærligt og overbærende paa ham! Du har dog egentligt ikke havt Noget at bebreide ham, og har jeg sat Din Taalmodighed vel haardt paa Prøve, saa glem det nu og tilgiv mig! Nu maa Du dog kunne forstaae mig?»

Men det lod ikke til, at Niels kunde det, thi han bevarede haardnakket Tausheden. Da udbrød hun i sin Vaande:

«Aa, kjære Niels, siig dog et Ord! Hvad det end er, Du sidder der og tænker, saa lad mig faae det, er det end aldrig saa slemt!»

«Godt,» sagde han endelig «det skal Du! Jeg sad og spurgte mig selv, hvad der egentlig var bedst, at være Din Mand eller Din Ven? Jeg tænkte — hvis jeg nu døde, mon Karen da vilde fælde saa mange Taarer over mig, som hun har fældet over Charles Lyng? Mon hun vilde valfarte til min Grav og plante Roser paa den og holde saa skjønne Taler over mig, der intet Geni er og aldrig har skrevet et eneste Vers, som det, jeg har hørt paa i Dag? Vilde hun bede for min Sjæl og»

Men nu slog Karen sine Arme om hans Hals, lukkede hans Mund med et langt Kys og sagde saa, idet hun saae ham ind i Øinene:

«Nei, Niels, nei! Det vilde jeg aldrig kunne gjøre, om Gud tog Dig fra mig. Jeg vilde ikke bede for Din Sjæl, som jeg har bedet for stakkels Charles's, thi det vilde ikke være nødvendigt, og det vilde være mig umuligt at holde Taler ved Din Grav, thi min Sorg vilde gjøre mig stum.»

Niels skjønnede Forskjellen, Isskorpen om hans Hjerte smeltede, og der sænkede sig Fred i hans Sjæl.

Han drog sin Hustru til sig, tog hendes Haand i sin, og saaledes bleve de nogle Øieblikke siddende kjærligt hos hinanden, mens Solstraalerne kastede deres Glands over den blomstersmykkede Grav, Duften fra Roserne paa Karens Træ slog dem i Møde, og en lille Fugl, en Efternøler blandt Skovens Sangere, sad oppe i Hængebirkens Top og kviddrede sin Morgensang for dem.

«Karen,» sagde Niels tilsidst, «havde Charles levet og været hos os i Dag, kunde jeg i Kjærlighed rakt ham Haanden.»

«Gud skee Tak,» svarede hun, «nu er der Fred ved stakkels Charles's Grav.»

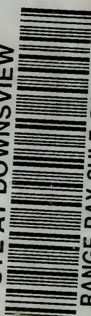
«Og i vore Hjerter, Karen,» føiede han til; jeg skal aldrig glemme denne Stund!»

Nei, det var hun vis paa, at han aldrig vilde;

thi hvad der rørte sig i hans trofaste Hjerte, det var ikke som Skum paa Bølge.

Da de gik derfra, lød Fuglens Kviddren som en Jubelsang i deres Øren. De uskyldige Toner tolkede bedre end Ord, deres Tak til Gud for hans store Gave til dem, den dybe Kjærlighed, som gjennemstrømmede deres Hjerter, og som var en Afglands af hans Væsen.

UTL AT DOWNSVIEW
RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 02 05 03 001 8